

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

**UČINEK MIGRACIJ NA BLAŽENJE STARANJA PREBIVALSTVA V
DRŽAVAH EU**

Ljubljana, maj 2021

LUKA SANIĆ

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani Luka Sanić, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor predloženega dela z naslovom Učinek migracij na blaženje staranja prebivalstva v državah EU, pripravljene v sodelovanju s svetovalcem red. prof. dr. Jožetom Sambtom

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobil soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študenta: _____

KAZALO

UVOD	1
1 MIGRACIJE.....	4
1.1 Osnovne opredelitve migracij	4
1.1.1 Neposredno in posredno ugotavljanje ter ocenjevanje migracij.....	6
1.1.2 Razlogi za migracije	8
1.1.3 Teorije migracij	9
1.2 Delež migrantov v posamezni državi Evropske unije.....	11
1.3 Migracije med letoma 2018 in 2019.....	12
1.3.1 Značilnost migracij med letoma 2018 in 2019	12
1.3.2 Spolna in starostna struktura migrantov v letu 2019	13
1.3.3 Značilnosti držav, v katere se migranti selijo	14
1.3.4 Države izvora beguncev	14
1.3.5 Število akademskih člankov in knjig na temo migracij.....	14
1.4 Migranti – investicija ali strošek	15
1.5 Politizacija migracij in njene slabosti	17
1.6 Ilegalne migracije.....	18
1.6.1 Vpliv ilegalnih migracij na gostujočo državo.....	18
1.6.2 Tihotapljenje ilegalnih migrantov	19
1.6.3 Ukrepi proti ilegalnim migracijam	19
1.7 Pomen dobre zdravstvene oskrbe beguncev in migrantov.....	20
1.8 Vloga diaspore.....	20
1.9 Migracije, ekstremistične stranke in s tem povezana ksenofobija	21
1.9.1 Vpliv migrantov na vzpon protimigrantskih strank.....	21
1.9.2 Povezava migracij in odnosa domačinov do migrantov in beguncev	22
1.9.3 Povezava med ekonomsko nestabilnostjo in odnosom do migrantov	22
1.9.4 Vpliv medijev	23
1.9.5 Moralnost in migracije	25
2 STARANJE PREBIVALSTVA	25
2.1 Staranje prebivalstva in kazalniki.....	27
2.2 Vzroki za staranje prebivalstva.....	28

2.3	Problemi, povezani z naraščanjem ekonomske odvisnosti	29
2.4	Vpliv staranja prebivalstva na zdravstveni sistem.....	29
3	HITRO STARANJE PREBIVALSTVA IN PROBLEM JAVNOFINANČNE VZDRŽNOSTI.....	30
3.1	Demografske in makroekonomske predpostavke.....	31
3.2	Ekonomski in proračunski vpliv staranja prebivalstva.....	34
3.3	Javnofinančna vzdržnost po izdatkih	37
3.3.1	Pokojnine.....	37
3.3.2	Zdravstvo.....	39
3.3.3	Dolgotrajna oskrba	40
3.3.4	Izobraževanje	40
3.3.5	Ugodnosti za brezposelne.....	41
3.3.6	Povzetek vseh izdatkov	41
3.4	Zviševanje produktivnosti kot odgovor na povečevanje izdatkov zaradi staranja prebivalstva.....	41
3.5	Ekonomske prilagoditve na trgu dela	44
4	PRIKAZ EUROSTATOVIH DEMOGRAFSKIH PROJEKCIJ EUROPOP2019	46
4.1	Uporabljeni modeli Eurostata	47
4.2	Izdelava projekcij prebivalstva	47
4.3	Predpostavke o neto migracijah.....	48
4.4	Projekcije prebivalstva.....	48
5	IZRAČUN POTREBNIH NETO MIGRACIJ OB UPOŠTEVANJU IZBRANIH KRITERIJEV	49
5.1	Način izračuna potrebnih neto migracij ob upoštevanju izbranih kriterijev	50
5.2	Prikaz izračunanih neto migracij.....	50
5.3	Stopnje neto migracij	53
6	ODZIV PREBIVALSTVA GLEDE NA MODELE VKLJUČEVANJA MIGRANTOV V DRUŽBO	56
	SKLEP.....	58
	LITERATURA IN VIRI.....	59
	PRILOGE	67

KAZALO SLIK

Slika 1: Odstotek sprejemanja ali nasprotovanja beguncem s strani državljanov nekaterih držav Evropske unije v letu 2018	6
Slika 2: Prikaz spolne in starostne strukture mednarodnih migrantov v letu 2019	13
Slika 3: Število akademskih člankov in knjig na temo imigracije in emigracije od leta 2000 do leta 2018	15
Slika 4: Demografski prehod	28
Slika 5: Izdelovanje dolgoročnih projekcij s strani Evropske komisije	31
Slika 6: Projekcija celotnega ekonomskega kazalnika odvisnosti po državah Evropske unije za leti 2016 in 2070	34
Slika 7: Prikaz starostne strukture prebivalstva za leti 2016 in 2070 za Evropsko unijo ter evroobmočje	35
Slika 8: Projekcija spremembe stroškov v državah Evropske unije, povezanih s staranjem v letu 2070 glede na leto 2016 po komponentah (v odstotnih točkah od bruto domačega proizvoda)	36
Slika 9: Prispevek posameznega faktorja k skupni rasti izdatkov za pokojnine za države Evropske unije za obdobje 2016–2070 (v odstotnih točkah od bruto domačega proizvoda)	39
Slika 10: Projekcija izdatkov za zdravstvo zaradi demografskih sprememb v letu 2070 glede na leto 2016 (v odstotkih od bruto domačega proizvoda)	40
Slika 11: Razpon let neto plačnikov in prikaz pričakovanega trajanja življenja ob rojstvu za obdobje 1983–2012 za Slovenijo.....	45

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število in delež migrantov po posameznih državah Evropske unije v letu 2017	11
Tabela 2: Potrebne neto migracije za Slovenijo (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060	52
Tabela 3: Potrebne povprečne petletne neto migracije za omejevanje deleža oseb, starih 65+, na ravni iz leta 2020 po posameznih državah EU (v 1000).....	53
Tabela 4: Prikaz glavnih vključitvenih modelov	56

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Ključni podatki in dejstva o migracijah v letih 2000 in 2020.....	1
Priloga 2: Mednarodne migracije od leta 1970 do leta 2019.....	1

Priloga 3: Odstotek migrantov, ki migrirajo v države z različnimi prihodki	2
Priloga 4: Število beguncev po državah njihovega izvora v letu 2018 (v milijonih).....	2
Priloga 5: Projekcija stopnje celotne rodnosti (v številu rojstev na žensko) ter pričakovanega trajanja življenja ob rojstvu za moške in za ženske za obdobje 2016–2070 za Evropsko unijo (v letih)	3
Priloga 6: Projekcija neto migracij (v 1000) ter projekcija prebivalstva za obdobje 2016–2070 v državah Evropske unije (v milijonih).....	5
Priloga 7: Projekcija starostne strukture prebivalstva ter koeficientov starostne odvisnosti za leti 2016 in 2070 za Evropsko unijo.....	7
Priloga 8: Projekcija vpliva pokojninske reforme na upokojevanje ljudi, starih med 55 in 64 let, v obdobju od 2016 do 2070 (v letih).....	9
Priloga 9: Projekcija participacije moških in žensk, starih med 55 in 64 let, v Evropski uniji v obdobju od 2016 do 2070 (v %)	10
Priloga 10: Stopnje zaposlenosti oseb, starih med 20 in 64 let, v letu 2016 in njihove projekcije za leti 2030 in 2070 za Evropsko unijo (v %).....	11
Priloga 11: Projekcija spremembe bruto domačega proizvoda za članice Evropske unije za obdobje od 2016 do 2070 (nominalna sprememba; v %).....	11
Priloga 12: Projekcija stroškov staranja prebivalstva za obdobje od 2016 do 2070 s pomočjo treh scenarijev v Evropski uniji ter evroobmočju (v %).....	12
Priloga 13: Projekcija izdatkov za pokojnine za obdobje od 2016 do 2070 za države Evropske unije (v odstotkih in odstotnih točkah od bruto domačega proizvoda)	13
Priloga 14: Projekcija doprinosu koeficienta starostne odvisnosti starih na izdatke za pokojnine za obdobje 2016–2070 za Evropsko unijo (v odstotnih točkah od bruto domačega proizvoda).....	14
Priloga 15: Projekcija spremembe javnih izdatkov po osnovnem scenariju za dolgotrajno oskrbo za obdobje od 2016 do 2070 (v % od bruto domačega proizvoda)	15
Priloga 16: Projekcija izdatkov za izobraževanje po osnovnem scenariju v letih 2016 in 2070 (% od bruto domačega proizvoda)	16
Priloga 17: Projekcija ugodnosti za brezposelne po osnovnem in alternativnem scenariju za obdobje od 2016 do 2070 za države Evropske unije (v % od bruto domačega proizvoda).....	17
Priloga 18: Projekcije neto migracij po državah Evropske unije od leta 2019 do 2060	18
Priloga 19: Projekcije prebivalstva za Evropsko unijo za obdobje od 2019 do 2060 – z migracijami.....	19
Priloga 20: Projekcije prebivalstva za Evropsko unijo za obdobje od 2019 do 2060 – brez migracij.....	20
Priloga 21: Potrebne neto migracije za izbrane države Evropske unije (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj za obdobje 2020–2060 ter	

projekcija celotnega prebivalstva, e) kot ga predvideva Eurostat f) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060.....	21
Priloga 22: Potrebne neto migracije (kot % prebivalstva) za omejevanje deleža starih 65+ na 25 % ali manj in na 30 % ali manj po posameznih EU državah; v petletnih razredih za obdobje 2005–2059 (v 1000).....	43
Priloga 23: Stopnje neto migracij za izbrane države Evropske unije; v petletnih razredih za obdobje 1950–2059 (v %).....	45
Priloga 24: Stopnje neto migracij za izbrane celine ali območja; v petletnih razredih za obdobje 1950–2059 (v %).....	49
Priloga 25: Stopnje neto migracij za države glede na njihove prihodke; v petletnih razredih za obdobje 1950–2059 (v %).....	50

SEZNAM KRATIC

angl. – angleško

AWG – (angl. Ageing Working Group); Delovna skupina za staranje prebivalstva

EUROPOP2019 – Eurostatove demografske projekcije

EU 27– Evropska unija brez Velike Britanije

EU* – Evropska unija, ki jo sestavlja 28 držav članic

EU*s – Netehtano povprečje Evropske unije

NTA – (angl. National Transfer Accounts,); Računi nacionalnih transferjev

OECD – (angl. Organisation for Economic Co-operation and Development); Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj

TFP – (angl. total factor productivity); Skupna faktorska produktivnost

TFR – (angl. total fertility rate); Stopnja celotne rodnosti

UVOD

V preteklosti sta prevladovali visoka stopnja rodnosti in smrtnosti, starostna struktura prebivalstva pa se ni bistveno spreminjala. Nato je nastopil demografski prehod, ki označuje prehod stopnje celotne rodnosti in umrljivosti iz visoke na nizko raven. Najprej se zniža umrljivost, rodnost pa se zniža z zamikom, zato smo v vmesnem obdobju priča hitri rasti števila prebivalstva. Hkrati pa se začne zviševati tudi povprečna starost prebivalstva, delež starih prebivalcev in indeks staranja, t. j. razmerje med osebami, stariimi 65+, in otroci v starosti 0–14 let. Navedeni trije kazalniki se uporabljajo kot kazalniki staranja prebivalstva (Jackson, 1998).

S staranjem prebivalstva in nizko rodnostjo narašča tudi ekonomska odvisnost, kar pomeni, da je vedno več neaktivnega prebivalstva (predvsem osebe z lastnimi prihodki) glede na delovno aktivno prebivalstvo, posledično vse več ljudi potrebuje pokojnine, zdravstvene storitve ter dolgotrajno oskrbo, vplačnikov pa je relativno manj, kar lahko pomeni manj denarja za pokojnine in zdravstvo (Jackson, 1998).

Velik vpliv na staranje prebivalstva ima zniževanje stopnje smrtnosti. Postopoma se je zniževala zaradi napredka v medicini, npr. zaradi razvoja novih zdravil, novih zdravstvenih aparatov, izboljšanje higijene itd. (Malačič, 2006). Nekateri razlogi za zniževanje stopnje celotne rodnosti so porast izobraževanja in vključevanja žensk na trg dela (Kalwij, 2000). Sodobni način življenja v zahodnih razvitih državah spodbuja ljudi k prizadevanju za pridobitev čim višjih zaslužkov ter materialnih dobrin, kar ljudi ne spodbuja k načrtovanju družine, saj uspeh v karieri zahteva polno predanost delu.

Za Evropo lahko rečemo, da ima staro prebivalstvo, saj je odstotek oseb, starih 65 let ali več, večji od 7 %. Po drugi strani pa je Afrika po tipu prebivalstva še vedno »mlado prebivalstvo«, saj je odstotek prebivalstva, starega 65 let ali več, leta 2017 znašal 3,5 %. Vse ostale celine, razen Afrike, imajo staro prebivalstvo. To bo v prihodnje lahko prineslo številne izzive oz. prilagoditve na področju izdatkov za pokojnine, zdravstvo, dolgotrajno oskrbo itd. Države lahko z migracijami proces staranja prebivalstva zavirajo, saj se priseljujejo praviloma mladi oz. lahko o tem odloča država s politiko priseljevanja, ki je vedno selektivna. Pri množičnem priseljevanju se lahko pojavijo številne težave v zvezi s prilagajanjem migrantov po vstopu v novo državo in nasprotovanje domačega prebivalstva zaradi sprejemanja tujih ljudi. To se je jasno pokazalo v času migrantskega vala pred nekaj leti. V Grčiji so leta 2015 nekateri domačini svoje nasprotovanje migrantom pokazali s tem, da so na volitvah podprli ekstremistično stranko Golden Dawn, ki naj bi bila do migrantov ksenofobna in sovražno nastrojena. Stranka je dobila na volitvah 7 % glasov, kar je za tako stranko ogromno (Sekeris & Vasilakis, 2016). Po drugi strani pa v Španiji zaradi begunskega oziroma migrantskega vala protimigrantske stranke niso pridobile dodatnih glasov zaradi svoje politike (Enríquez, 2017). Nemogoče je enoznačno trditi, da so protimigrantske stranke

v Evropski uniji v povprečju pridobile glasove na volitvah zaradi migrantskega vala od leta 2015 naprej.

Migracije imajo v priselitveni državi pozitivne in negativne učinke. Pozitivni učinki so v tem, da se migranti v državi, kamor se priseljujejo, zaposlujejo na delovna mesta, za katera ustreznih domačih delavcev ni ali gre za dela, ki jih domači delavci ne želijo opravljati (Huddle, 1993). Ob večji ponudbi se znižujejo stroški dela ter s tem cene proizvodov in storitev, kar je pozitivno za potrošnike. Lahko postanejo delodajalci in zaposlujejo delavce oziroma ustvarjajo nova delovna mesta (American Immigration Council, 2012). Tako v vlogi delavcev kot delodajalcev plačujejo davke in prispevke v javnofinančni sistem. Na drugi strani sicer tudi prejemajo transferje iz javnofinančnega sistema, vendar je učinek na javnofinančno blagajno praviloma pozitiven. Priseljeni so namreč ponavadi mladi, ki jim je izobraževanje financirala država, iz katere se odseljujejo. Praviloma so priselitve tudi selektivne, kar pomeni, da država določi, komu bo dovolila, da se priseli – in to so praviloma izobraženi in taki, ki so zaposljivi ali so zaposlitev medtem že našli.

Na drugi strani imajo priselitve tudi negativne učinke. Negativen je učinek na višino plač domačih delavcev v tistih sektorjih, kjer se migranti zaposlujejo, saj v teh sektorjih povečujejo ponudbo dela in konkurenco. Imigranti znižujejo povprečno plačo le na tistih področjih dela, kjer je potrebna nekvalificirana delovna sila (Nickell & Saleheen, 2015). Negativni učinek je potencialno tudi nevarnost nelagodja, ki jih lahko migranti povzročijo domačemu prebivalstvu v primeru velikega priseljevanja, nastanejo lahko nemiri in se krepijo skrajne politične stranke. Poleg nelagodja lahko imigranti povečajo stopnjo kriminala (Martens, 1997).

Obstajajo države, ki imajo zelo velik delež migrantskega prebivalstva ali je imigrantskega prebivalstva celo več kot domačega – kot so na primer Združeni arabski emirati (88 % migrantov v celotnem prebivalstvu). V Evropski uniji je država z največ migranti Luksemburg, ki je imela v letu 2017 med vsemi prebivalci 45,3 % migrantov (International Organization for Migration, 2019). V svojem magistrskem delu bom uporabil naslednjo definicijo migrantov: osebe, ki so rojene v drugi državi, kot sedaj bivajo.

V Evropski uniji imamo velike izzive, povezane s staranjem prebivalstva, predvsem v zvezi z vzdržnostjo javnofinančnih sistemov, učinkov na trg dela in ekonomijo nasploh. V magistrskem delu se bom osredotočil na migracijski vidik staranja prebivalstva. Vprašal se bom, kolikšne bi morale biti neto migracije, da bi preprečevale staranje prebivalstva nad določeno mejo.

Cilj magistrskega dela je reproducirati najnovejše Eurostatove projekcije prebivalstva (v nadaljevanju EUROPOP2019) in nato spreminjati predpostavke o migracijah, da bi preprečili porast deleža starih prebivalcev nad izbrano mejo. Pri tem se bom opiral na objavljene Eurostatove predpostavke o rodnosti, umrljivosti in migracijah po starosti, spolu in letih projekcij od 2020 do 2060. Hkrati bom uporabil model za demografske projekcije,

ki sem ga spoznal med študijem pri predmetu Demografija (Sambt, 2019). Na osnovi izračunov bom poskušal potrditi ali ovreči **raziskovalno vprašanje oziroma trditev**, ki se glasi:

Imigranti lahko blažijo staranje prebivalstva, vendar ga ob razumno velikem številu migracij ne morejo preprečiti.

Namen magistrskega dela je s pomočjo literature in najnovejših Eurostatovih projekcij prebivalstva (EUROPOP2019) prikazati število migrantov v obdobju od 2020 do 2060, ki bi jih morale države Evropske unije sprejeti, da se bo odstotek starih prebivalcev (65 let in več) ohranjal pod določeno mejo. Relativno porazdelitev migrantov po starosti bom ob tem ohranjal takšno, kot jo je Eurostat uporabil v svojih projekcijah prebivalstva. Pomembno se je zavedati, da se tudi migranti starajo, zato je potreben njihov stalen velik ali vedno večji pritok za ohranjanje omenjenega kazalnika.

Poleg uvoda in sklepa je magistrsko delo sestavljeno iz šestih poglavij. V prvem poglavju bom predstavil temo migracij, in sicer kakšna je osnovna opredelitev migracij, kako se migracije ugotavljajo, kako se ocenjujejo ter kakšne teorije migracij obstajajo. Zatem bom opisal migracije v letu 2018 in 2019. Osredotočil se bom na značilnost migracij v tem obdobju, pogledal bom njihovo starostno in spolno strukturo, iz katerih držav izvira največ beguncev ter s številnimi akademskimi članki in knjigami pokazal, da je tema migracij trenutno aktualna in pomembna. Sledi zapis o tem, ali so migranti strošek ali investicija in kakšne so slabosti politizacije migracij. Nato bom opisal ilegalne migracije ter kako vplivajo na gostujočo državo. Dotaknil se bom zdravstvene oskrbe beguncev in migrantov ter njenega vpliva na same migrante oziroma begunce in na državo. Predstavil bom tudi vlogo diaspore, ki ima na domačo državo tako pozitivne kot negativne vplive. Sledi obravnava vpliva migrantov na vzpon protimigrantskih strank in poročanja medijev o migracijah. Na koncu bom predstavil povezavo moralnosti in migracij, ki jo zagovarjata avtorici Kasher in Nirenstein in ponudita zanimivo idejo o rešitvi migrantske krize.

V drugem poglavju se bom lotil problematike staranja prebivalstva. Predstavil bom vzroke in katere koeficiente oziroma vrste odvisnosti v zvezi s staranjem prebivalstva poznamo. Sledijo problemi, povezani z naraščanjem ekonomske odvisnosti. Na koncu se bom dotaknil vpliva staranja prebivalstva na zdravstveni sistem. V tretjem poglavju bom s pomočjo poročila (European Commission, 2018) opisal demografske in makroekonomske predpostavke, nato podrobno obravnaval vpliv hitrega staranja prebivalstva na javnofinančno vzdržnost. V četrtem poglavju bom predstavil Eurostatove demografske projekcije EUROPOP2019, uporabljene modele, postopek izdelave projekcij Eurostata, predpostavke o neto migracijah ter na koncu projekcijo prebivalstva za države Evropske unije za obdobje 2020–2060. V petem poglavju bom predstavil svoje izračune za izbrane države Evropske unije. Pri izračunih bom uporabil model za demografske projekcije (Sambt, 2019). Pred izračunom bom izbral tri kriterijske funkcije, ki se nanašajo na odstotek prebivalstva, starega 65 let ali več. V šestem poglavju bom obravnaval glavne vključitvene

modele v povezavi z migracijami. Temu sledi analiza o tem, kateri model vključevanja migrantov bi izbral in zakaj.

1 MIGRACIJE

1.1 Osnovne opredelitve migracij

Na začetku bom definiral nekatere pojme, ki se tičejo selitev oziroma migracij. »Selitve običajno opredelimo kot prostorske premike posameznih prebivalcev ali selivcev iz odselitvenega v priselitveno območje.« (Malačič, 2006, str. 144). Pri opazovanju selitev je treba določiti še časovno komponento, in to je lahko dan, mesec, leto, desetletje, stoletje ali tisočletje.

Obstaja več vrst selitev. Prvi način je delitev na začasne in stalne selitve, kjer je pomembno pogledati stalno prebivališče posameznika. Stalno prebivališče definiramo kot naslov, ki predstavlja središče posameznikovih življenjskih interesov. Nato se postavlja vprašanje, kaj so posameznikovi življenjski interesi. To področje ureja Zakon o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 52/16), ki v 2. členu pravi, da se posameznikove življenjske interese presoja na podlagi njegovih družinskih, partnerskih, delovnih, ekonomskih, socialnih in drugih vezi, ki kažejo, da med posameznikom in naslovom, kjer živi, obstajajo tesne in trajne povezave. Če pa se posameznik v nekem drugem kraju, kjer nima stalnega prebivališča, šola ali pa ima tam zaposlitev, govorimo o začasnih selitvah.

Druga delitev je delitev na primarne, sekundarne in povratne selitve. Prva selitev iz rojstnega kraja je primarna, vse druge selitve pa so sekundarne. Povratna selitev pa pomeni vrnitev v rojstni kraj. Množične vrnitve skupine ljudi v rojstni kraj, ki jih organizira država, so repatriacije (Malačič, 2006, str. 145). Najboljši primer repatriacije je vrnitev slovenskih družin, ki so živele v Venezueli, v Slovenijo. To se je zgodilo leta 2019 in tudi v začetku 2020, saj so razmere v Venezueli neprimerne za bivanje. Poleg primankljaja zdravil, vlada v tej državi še hudo pomanjkanje hrane in vode (Doocy, Tesse Ververs, Spiegel & Beyrer, 2019). Vse prej naštetu močno poslabšuje možnost normalnega življenja v tej južnoameriški državi.

Tretji način delitve selitev je na urbane in ruralne. Urbana območja predstavljajo mesta, ruralna pa vasi oziroma podeželje. Obstaja več kombinacij, saj se posameznik lahko iz mesta preseli v vas ali pa v drugo mesto, prav tako se lahko posameznik preseli iz vasi v mesto ali pa iz vasi v drugo vas. Trend migracij prikazuje, da se vse več ljudi seli iz ruralnih v urbana področja zaradi boljših možnosti za zaposlitev, večjih plač ter večje dostopnosti do storitev in boljše infrastrukture (Manzi, brez datuma).

Četrta delitev je na posamezne in skupinske selitve. Če se preseli posameznik, gre za posamezne selitve, če se pa preseli skupina ljudi, govorimo o skupinskih selitvah. Pri

skupinskih selitvah je potrebno omeniti eksodus, torej množične izselitve oziroma odhoda prebivalcev (International Labour Organization, 2002). Eksodus se je že zgodil pred več tisoč leti, in sicer ko je Mojzes odpeljal Izraelce iz Egipta.

Naslednja delitev je na prisilne in prostovoljne selitve. Če se posameznik preseli po svoji volji, potem lahko govorimo o prostovoljnih selitvah. Po navadi se posameznik preseli zaradi ekonomskih razlogov, upokojitve, družinskih razlogov ali pa si preprosto želi zamenjati okolje. Prisilne selitve oziroma migracije so posledica političnih ali verskih preganjanj, vojn ali oboroženih konfliktov, naravnih nesreč ter lakote (Thomas, 2018, str. 154).

Pri migracijah je pomembno definirati osebe, ki se iz določenih držav izseljujejo in osebe, ki se v določene države priseljujejo. Prvi so emigranti, drugi pa imigranti (International Organization for Migration, 2019). Ko imigranti pridejo v ciljno državo, se od nemigrantskega prebivalstva lahko razlikujejo po verski pripadnosti, izobrazbi, kulturi, navadah in tako naprej. Država mora imigrantom zagotavljati zaščito pred kakšnokoli diskriminacijo. Da bi bila integracija uspešna, je potrebno tudi sodelovanje imigrantov. Ti morajo sprejeti novo kulturo, se naučiti novega jezika in se v novi državi obnašati tako, da je to sprejemljivo za vse prebivalce te države (Riad, 2016). Slednje je pomembno, saj ima vsaka država drugačne norme glede vedenja v družbi. Če do tega ne pride oziroma so razlike med imigranti in domačini prevelike, lahko to vodi do nemirov med domačim prebivalstvom ter imigranti. Integracija imigrantov je ključnega pomena, saj sta Davis in Deole (2017) ugotovila, da je že povečanje števila imigrantov v evropskih državah pripeljalo do tega, da se je podpora protimigrantskim strankam začela povečevati.

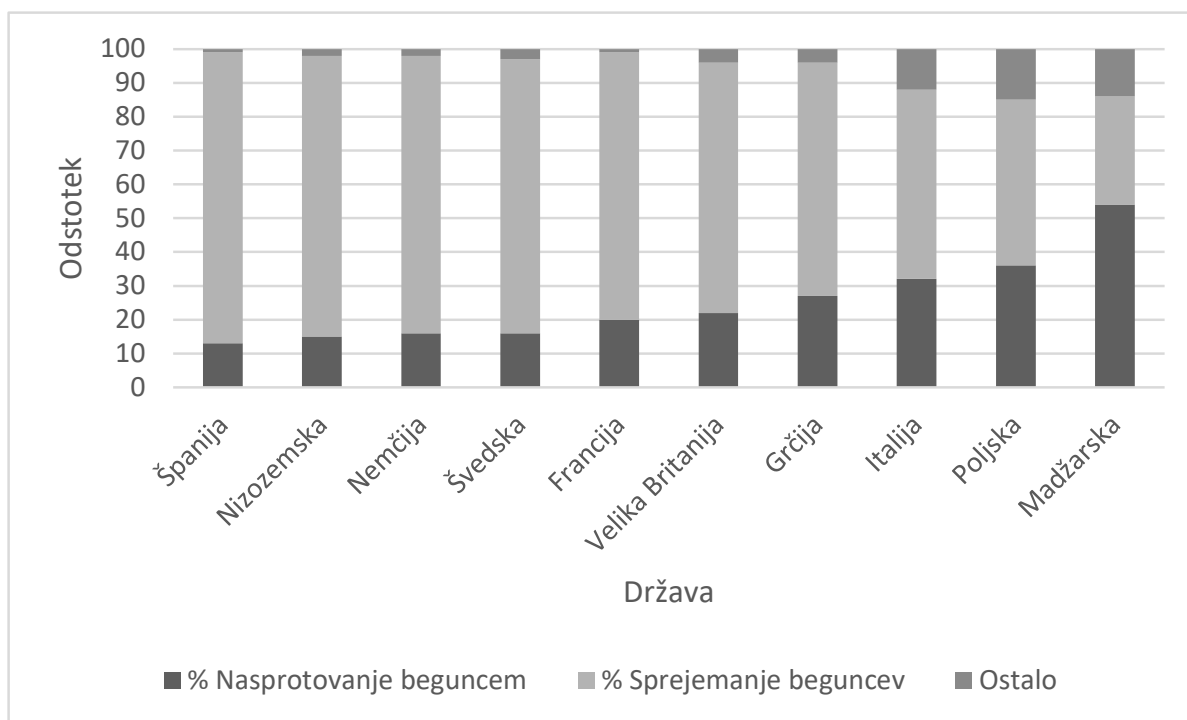
Potrebno je tudi razlikovati med migranti in begunci. Migranti migrirajo v nove države predvsem zaradi ekonomskih razlogov, to je zaradi boljše perspektive v bolj urejene države z višjimi povprečnimi plačami in tako naprej. Begunci pa so osebe, ki bežijo pred naravnimi nesrečami, vojnami ali pa so v svoji državi preganjeni zaradi verskih, političnih ali drugih razlogov (European Parliament, 2019). Na primeru lahko najboljše vidimo razlike. Od leta 1991 do leta 1995 je divjala vojna v Bosni in Hercegovini. Zaradi vojne so številni begunci zapustili svoje domove in odšli v pretežno zahodne države, med drugim tudi v Slovenijo. V migrantski krizi, ki traja od leta 2015, pa lahko opazimo, da je večina ljudi ekonomskih migrantov. Manj kot polovico predstavljajo begunci, ko so odšli zaradi vojne v Siriji. Evropski statistični urad je predstavil podatke o vseh prosilcih za azil, iz katerih je razvidno, da je leta 2018 bilo med vsemi prosilci za azil le 14,6 % Sirijcev in Sirijk (Eurostat, 2019). Dejstvo pa je, da v absolutnem smislu največ prosilcev za azil prihaja iz Sirije.

Migranti lahko množično izkoriščajo evropsko azilno zakonodajo tako, da osebne dokumente pred vstopom v državo uničijo ali jih odvržejo, kar posledično pomeni, da njihovi podatki in poreklo niso dostopni, zato jim morajo policisti in drugo osebje, ki se z njimi ukvarja, verjeti na besedo. Pri nas področje mednarodne zaščite obravnava Zakon o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17; v nadaljevanju ZMZ-1), ki definira, kdaj se osebam lahko podeli status begunca in kdaj se prosilcem za azil lahko zavrne prošnja za

mednarodno zaščito. Slednjo obravnava 51. člen prej omenjenega zakona, ki pravi, da se prošnja za mednarodno zaščito zavrne osebam, ki jim je mednarodno zaščito že priznala druga država članica Evropske unije, razen če gre za osebe iz 6. poglavja tega zakona. Obstajajo še trije razlogi, ki so definirani v 51. členu ZMZ-1, zaradi katerih se lahko zavrne prošnja prosilcem za azil. Država lahko zavrne prošnjo, če prosilec prihaja iz države, ki se šteje za državo prvega azila na podlagi prvega odstavka 63. člena ZMZ-1. Prošnja se zavrne tudi, če prosilec prihaja iz države, ki se šteje za varno na podlagi 53. člena ZMZ-1. Zadnji razlog, zaradi katerega lahko država zavrne prošnjo za mednarodno zaščito, je, da je za obravnavo prošnje odgovorna druga članica Evropske unije ali pristopnica k Uredbi 604/2013/EU.

Za nadaljevanje je treba definirati dva pojma, in to sta invazija ter infiltracija. »Prva označuje masovni vdor ali priselitve proti volji prebivalstva danega območja, druga pa postopno in dolgotrajno načrtno priseljevanje« (Malačič, 2006, str. 145). Iz slike 1 je razvidno, da velika večina državljanov Evropske unije podpira oziroma si želi sprejeti begunce ter jim pomagati, izjema je le Madžarska. Iz slike 1 lahko sklepam, da se v Evropsko unijo ne izvaja invazija.

Slika 1: Odstotek sprejemanja ali nasprotovanja beguncem s strani državljanov nekaterih držav Evropske unije v letu 2018

Prirejeno po Pew Research Center (2019).

1.1.1 Neposredno in posredno ugotavljanje ter ocenjevanje migracij

Migracije lahko ocenjujemo ali ugotavljamo neposredno ali posredno. Pri neposrednem ugotavljanju in ocenjevanju se ponavadi uporablja popis ali register prebivalstva. Popis

vsebuje podatke o migrantih, register pa nam daje podatke o migracijah. Obstaja pa problem, saj nekatere države nimajo registra prebivalstva, zato je edina možnost uporaba popisa prebivalstva. Ta pa ima nekatere pomanjkljivosti. »Popisi dajejo praviloma nepopolne podatke o migrantih, saj onemogočajo ugotavljanje migracij v primeru, ko migrant umre ali pa se odseli v tujino med imigracijo in popisom.« (Malačič, 2006, str. 146). Popisovalci lahko tudi pripomorejo k slabim rezultatom s postavljanjem nenatančnih vprašanj, kot je na primer vprašanje o kraju prejšnjega stalnega bivališča. Težava je v tem, da postavljajo isto vprašanje ljudjem, ki so se v kraj preselili pred pol leta, in tistim, ki so se v kraj preselili pred več desetletji. Vprašanja o sedanjem, preteklem bivališču in kraju rojstva nam omogočajo spremljanje več vrst migracij. Podatke glede neposrednega ugotavljanja in ocenjevanja migracij lahko dobimo tudi iz drugih virov, kot so volilni imeniki, podatki socialnih služb, šol in tako naprej (Malačič, 2006).

Posredno ugotavljanje in ocenjevanje migracij uporabljamo takrat, ko nimamo na voljo podatkov o migracijah, zato so demografi razvili posredne metode ocenjevanja migracij. Obstaja več metod posrednega ocenjevanja in ugotavljanja migracij. Te so: metoda vitalne statistike, metoda koeficientov doživetja iz tablic smrtnosti, metoda ocenjevanja migracij na osnovi kraja rojstva ob popisu prebivalstva (Malačič, 2006).

Najpogosteje uporabljamo metodo vitalne statistike za ocenjevanje neto migracij. Malačič (2006) navaja naslednjo formulo za izračun neto migracij:

$$NS_i = (P_i^{t+n} - P_i^t) - (N_i - M_i) \quad (1)$$

pri čemer prvi del v enačbi (1) predstavlja neto migracije v regiji med dvema popisoma prebivalstva v i-ti regiji, drugi del pa razliko med živorojenimi in umrlimi med dvema popisoma v i-ti regiji.

Druga metoda je metoda koeficientov doživetja. »Metoda koeficientov doživetja se uporablja za oceno neto migracij po posameznih starostnih razredih na osnovi podatkov dveh zaporednih popisov prebivalstva.« (Malačič, 2006, str. 148). Metodi koeficientov doživetja in vitalne statistike sta si podobni, razlika med njima je, da pri metodi vitalne statistike dobimo podatke umrlih znotraj starostnega razreda s pomočjo podatkov o umrlih, pri metodi koeficientov doživetja pa z množenjem koeficientov doživetja s številom prebivalstva v starostnem razredu. Slabost te metode je, da pri manjših regijah ne moremo izračunati koeficientov doživetja zaradi primanjkljaja podatkov tablic smrtnosti (Malačič, 2006, str. 148).

Obstajajo tri različice metode koeficientov doživetja in to so perspektivna, retrogradna in povprečna. Vse tri metode zahtevajo podatke o spolno-starostni strukturi prebivalstva dveh zaporednih popisov in koeficiente doživetja (Malačič, 2006, str. 148).

Malačič (2006) podaja naslednjo formulo pri uporabi perspektivne različice:

$$NS_x^{per} = V_{x+n}^{t+n} - P_x V_x^t \quad (2)$$

V enačbi (2) po tej metodi neto migranti niso izpostavljeni vplivu smrtnosti v medpopisnem obdobju, saj se predpostavlja, da je do neto migracij prišlo v trenutku $t + n$ (Malačič, 2006, str. 148).

Malačič (2006) podaja naslednjo formulo pri uporabi retrogradne različice:

$$NS_x^{ret} = \frac{1}{P_x} V_{x+n}^{t+n} - V_x^t. \quad (3)$$

V enačbi (3) je uporabljena metoda, ki predpostavlja, da je do celotne migracije prišlo v trenutku t , to pomeni v začetku medpopisnega obdobja. Ker obe metodi nista realni, se največ uporablja povprečna metoda, »po kateri ocenimo neto migracije v danem starostnem razredu preprosto tako, da izračunamo aritmetično sredino obeh zgoraj navedenih metod. To praktično pomeni, da pri tem predpostavljamo, da so neto migracije v danem razredu enakomerno ali linearno porazdeljene znotraj medpopisnega obdobja.« (Malačič, 2006, str. 149).

1.1.2 Razlogi za migracije

Ciarniene & Kumpikaite (2011) sta raziskovala, kateri dejavniki privlačijo osebe na določeno področje (dejavniki potega) in kateri dejavniki ljudi odvrnejo od nekega področja (dejavniki potiska). Ugotovila sta, da so dejavniki potega sledeči: višji dohodki, nižji davki, večja možnost zaposlitve, bolj ugodno podnebje, večja politična stabilnost, boljše izobraževalne ustanove, lepše vedenje ljudi ter večja verska strpnost. Dejavniki potiska pa ljudi odvrtaajo od nekega območja, zato se ljudje iz tega območja izseljujejo oziroma se v njena ne priseljujejo. Ti dejavniki so vojne ali drugi oboroženi spopadi, lakota, suša, revščina, visok nivo korupcije, velika verska nestrpnost, naravne nesreče, pomanjkanje možnosti za zaposlitev ter pomanjkanje različnih pravic.

Vremenske razmere v povezavi s političnimi konflikti na dolgi rok nimajo velikega vpliva na migracije, kar so dognali Abel, Brottrager, Cuaresma in Muttarak (2019), njihova glavna ugotovitev pa je bila, da podnebne spremembe, kot je na primer suša na Bližnjem vzhodu, lahko vplivajo na prisilne migracije, vendar je to omejeno samo na določeno časovno obdobje in določen kontekst. Za to navajajo primer Sirije, kjer se je leta 2011 začela vojna in je v državi vladala suša. Zaradi podnebnih sprememb in političnih dejavnikov so se začeli ljudje izseljevati iz države. Posledično je v Evropi naraslo število prošenj za azil. Razen tega primera in podobnih primerov v Podsaharski Afriki so povezave med podnebnimi spremembami in prisilnimi migracijami le fenomen oziroma zelo redek dogodek (Abel, Brottrager, Cuaresma & Muttarak, 2019).

Rowland (2003) navaja osem dejavnikov za visoke migracijske stopnje v razvitih državah. Prvi dejavnik je velika koncentracija ljudi v mestih. Zaradi večjega števila dostopnih nastanitvev v mestih, se povečujejo imigracije v urbana področja. Drugi dejavnik so primerne nastanitve. Tretji dejavnik je povezan z življenjskim ciklom. Migracije se zgodijo s spremembo življenjskega cikla, kot so na primer poroka, upokožitev, začetek univerzitetnega izobraževanja in tako naprej. Četrty dejavnik so migracije družine, ki so pogostejše kot migracije posameznikov. Peti dejavnik je poklic. Bolj kot je država razvita, več ima takih poklicev, zaradi katerih bodo ljudje tja migrirali. Taka država pa ima relativno nizko število kmečkega prebivalstva, ki je relativno nemobilno. Šesti dejavnik so zaposlovalci. V razvitih državah so največji zaposlovalci javni sektor in velika podjetja, ki s številnimi ugodnostmi pozitivno vplivajo na migracije. Sedmi dejavnik je moderna tehnologija, s pomočjo katere se zmanjšajo fizične in informacijske ovire. Zadnji dejavnik je vrnitev v domači kraj.

Cooray in Schneider (2016) kot razlog za migracijo omenjata korupcijo. V svoji raziskavi sta odkrila, da se zvišuje tudi stopnja emigracije visoko kvalificirane delovne sile, ko se zvišuje korupcija. Pri nizko in srednje visoko kvalificirani delovni sili se na začetku s povečevanjem korupcije v državi stopnja emigracije zvišuje, na neki točki se pa začne zmanjševati. Grafično naj bi to najbolje prikazala narobe obrnjena črka U.

1.1.3 Teorije migracij

Prvi resnejši preučevalec migracij je bil Ernst Georg Ravenstein, ki je svojo teorijo razvil konec 19. stoletja. Ker je večino svojega življenja preživel v Angliji in je bil član odborov kraljevih statističnih in kraljevih geografskih združenj, je dobro poznal razmere v tej državi, zato je podatke o državi in državljanih lahko uporabil v empiričnih študijah. V svoji teoriji je omenil zakonitosti in nekatere od teh so, da migracije potekajo v etapah. Z gospodarskim razvojem se v posamezna mesta najprej priseljuje okoliško prebivalstvo, kasneje pa vse bolj oddaljeno prebivalstvo. Na ta način mesto širi svoje gravitacijsko območje.« (Malačič, 2006, str. 160). Druga Ravensteinova zakonitost je, da mora biti vaško prebivalstvo bolj gibljivo od mestnega. To drži, saj je na podeželju manj možnosti zaposlitve. Njegova naslednja zakonitost je, da se z razvojem tehnologije pospešujejo tudi migracije. Ta teorija ima pomanjkljivosti. Ena od teh je, da njegove zakonitosti ne navedejo vzrokov za migracije. Druga pomanjkljivost pa je ta, da zakonitosti veljajo v določenih razmerah pod določenimi pogoji.

Druga teorija je hipoteza potiska in potega. Na ljudi na odselitvenem področju vplivajo dejavniki potiska, zaradi katerih se iz tega območja pretežno odseljujejo. Ti dejavniki so izguba zaposlitve, zmanjšanje gospodarske aktivnosti na določenih območjih, razne vrste diskriminacij in tako naprej. Na območja, na katera se ljudje priseljujejo, pa delujejo dejavniki potega, kot so boljše možnosti zaposlovanja, večja in redna plačila, boljše možnosti za šolanje otrok, večja možnost kulturnega udejstvovanja, boljša dostopnost do stanovanj in tako naprej. Tudi ta hipoteza ima pomanjkljivosti. Pojavlja se vprašanje, zakaj

se nekateri odselijo, drugi pa ne. Kritiki izpostavljajo še drugo pomanjkljivost. Menijo, da ni mogoče natančno ugotoviti, kateri dejavniki so povzročili migracije (Malačič, 2006, str. 160). Lee (1966) vidi slabost teorije v tem, da ni mogoče natančno vedeti, kateri dejavniki povzročajo migracije iz prvega območja v drugo območje ali iz drugega območja v prvo območje. Obstajajo dejavniki, ki povzročajo oboje, in sicer razvito šolstvo na nekem območju, kar povzroči, da se bodo tja priseljevali starši z majhnimi otroki, odseljevali pa samski posamezniki zaradi večjih davkov na nepremičnine, kar velja predvsem na območju Združenih držav Amerike. Dejavniki potiska in potega tudi zelo različno vplivajo na ljudi. Lee (1966) je poleg dejavnikov, povezanih z območjem, na katerem osebe živijo in dejavnikov, povezanih z območjem, v katero želijo migrirati, dodal še dva dejavnika, in sicer vmesnega ter osebnega. Med vmesnimi dejavniki je najpogostejša razdalja od kraja odselitve do kraja priselitve. Določeni ljudje so na nekatere vmesne dejavnike zelo občutljivi, na primer na stroške prevoza gospodinjskega blaga, spet drugim se zdijo trivialni. Med druge vmesne dejavnike lahko uvrstimo tudi fizične ovire, kot je bil na primer Berlinski zid, ali pa zakone, ki se tičejo migracij v določenem okolju ali državi. Nekateri osebni dejavniki pa so skozi življenje posameznikov bolj ali manj konstantni, spet drugi pa se spreminjajo glede na življenjski cikel posameznika. Nekateri morajo imeti pomemben razlog za migracijo, spet druge lahko k njej spodbudi že majhen negativen dražljaj iz okolja. Tudi nekateri redki dogodki lahko posameznika spodbudijo ali pa celo prisilijo k migraciji, na primer velika krivica, ki se zgodi določeni osebi. Mayda (2010) pri dejavnikih potega ugotavlja, da učinek le-teh postane bolj pozitiven in učinek dejavnikov potiska bolj negativen v tistih letih, ko gostujoča država zakone, povezane z imigracijo, naredi manj restriktivne oziroma omejevalne.

Tretja teorija je klasični mikroekonomski pristop. V tej teoriji je najpomembnejši trg dela. Višina plačil mora biti usklajena s povpraševanjem, da je na trgu doseženo ravnovesje. Presežek ali primanjkljaj ponudbe dela bo povzročil padec ali zvišanje plačila. »Delavci bodo z migriranjem povzročili, da se bo vzpostavilo novo ravnovesje in s tem nova ravnovesna raven mezd.« (Malačič, 2006, str. 161). Tudi ta teorija ima nekatere pomanjkljivosti, ker njene predpostavke niso izvedljive v realnem življenju.

Četrta teorija je teorija človeškega kapitala. Tukaj je poudarek na odločitvi posameznika za preselitev. Posameznik si želi, da bi s preselitvijo v drug kraj ustvaril večji donos kot če se ne bi preselil. Torej neto sedanja vrednost donosov zaradi preselitve mora biti večja kot neto sedanja vrednost stroškov preselitve (Kan, 1999; Khwaja, 2002). Rodgers in Rodgers (2000) ugotavljata, da imajo pozitivne donose mlajše osebe, medtem pa so donosi starejših zelo majhni ali nični. Zato so migranti praviloma relativno mlade osebe. Migracije imajo lahko pozitiven učinek na posameznika (npr. boljše plačilo in druge ugodnosti), lahko pa tudi negativen vpliv na družbo, na primer praznjenje podeželja in manjša dostopnost stanovanj v mestih, saj se cene in najemnine stanovanj zaradi večjega povpraševanja začnejo zviševati.

Peta teorija je makroekonomski pristop. Ta pristop migracije pojasnjuje predvsem z geografskimi razlikami v ponudbi in povpraševanju na trgu dela. Ozemlje z visokim deležem

dela v kapitalu bo imelo razmeroma nizko ravnotežno plačo in obratno. Migracijski tokovi praviloma potekajo z manj razvitih območij, kjer obstaja presežek delovne sile in kjer so plače relativno nizke, na bolj razvita območja, kjer primanjkuje delovne sile in kjer so plače relativno visoke (Hejduková & Kureková, 2020).

V nadaljevanju bom uporabil definicijo migrantov, ki jih opredeljuje kot osebe, rojene v drugi državi, kot trenutno živijo, ker so jo uporabili tudi pri Evropski komisiji pri pripravi projekcij staranja prebivalstva in javnofinančne vzdržnosti le-tega.

1.2 Delež migrantov v posamezni državi Evropske unije

V tabeli 1 lahko vidimo, kolikšen delež so predstavljali migranti v posamezni državi v Evropski uniji leta 2017 glede na celotno populacijo v vsaki državi članici. Največ migrantov med vsem državami v Evropski uniji je leta 2017 imel Luksemburg, in sicer kar 45,3 %, sledita Avstrija z 19 % ter Švedska s 17,6 %. Slovenija jih je imela 11,8 %, kar nas uvršča nekje na sredino lestvice. Države Evropske unije, ki imajo relativno najmanj migrantov, so Bolgarija, Romunija in Poljska, vse tri z manj kot 3 % migrantov glede na celotno prebivalstvo. Glede na tabelo 1 lahko rečemo, da imajo praviloma bogatejše države (po bruto domačem proizvodu na prebivalca) relativno višje število migrantov kot države z nižjim bruto domačim proizvodom na prebivalca.

Tabela 1: Število in delež migrantov po posameznih državah Evropske unije v letu 2017

Država	Število migrantov v posamezni državi (v 1000)	% migrantov v celotni populaciji
Luksemburg	264	45,3
Avstrija	1.660	19,0
Švedska	1.748	17,6
Irska	807	16,9
Ciper	189	16,0
Nemčija	12.165	14,8
Estonija	193	14,7
Velika Britanija	8.842	13,4
Hrvaška	560	13,4
Latvija	257	13,2
Španija	5.947	12,8
Francija	7.903	12,2
Nizozemska	2.057	12,1

se nadaljuje

Tabela 1: Število in delež migrantov po posameznih državah Evropske unije v letu 2017
(nad.)

Država	Število migrantov v posamezni državi (v 1000)	% migrantov v celotni populaciji
Slovenija	245	11,8
Danska	657	11,5
Belgija	1.268	11,1
Grčija	1.220	10,9
Malta	46	10,6
Italija	5.907	10,0
Portugalska	880	8,5
Finka	344	6,2
Madžarska	504	5,2
Litva	125	4,3
Češka	433	4,1
Slovaška	185	3,4
Bolgarija	154	2,2
Romunija	371	1,9
Poljska	641	1,7

Prirejeno po United Nations (2017).

1.3 Migracije med letoma 2018 in 2019

Podatki o migracijah so množično dostopni na svetovnem spletu, vendar vsi viri niso kredibilni. Tisti, ki pa so, pa lahko nimajo izčrpnih podatkov. Za opis migracij med letoma 2018 in 2019 sem se odločil zato, ker je Mednarodna organizacija za migracije (angl. International Organization for Migration) za ti dve leti naredila izčrpno poročilo in je zanesljiv vir podatkov. Poleg tega so podatki še vedno aktualni, saj se nanašajo na bližnjo preteklost in zato zelo dobro opisujejo stanje na področju migracij.

1.3.1 Značilnost migracij med letoma 2018 in 2019

V letu 2019 je bilo na svetu 272 milijonov mednarodnih migrantov, kar predstavlja 3,5 % svetovne populacije. Od tega je bilo 52 % moških in 48 % žensk. 74 % mednarodnih migrantov je bilo starih med 20 in 64 let, torej so to bile pretežno delovno aktivne osebe. Država, ki ima največ migrantov, živečih v tujini, je Indija s 17,5 milijoni. Sledita ji Mehika z 11,8 milijoni ter Kitajska z 10,7 milijoni. Najbolj priljubljena destinacija v letu 2019 so za mednarodne migrante bile Združene države Amerike s 50,7 milijoni mednarodnih migrantov. Države, ki so v letu 2018 prejele največ denarnih nakazil svojih državljanov, ki delajo v tujini, so Indija z 78,6 milijardami ameriških dolarjev, sledita Kitajska in Mehika. Države, iz katerih so se denarna nakazila v letu 2018 največkrat izvedla v tuje oziroma druge države, od koder praviloma prihajajo mednarodni migranti, pa so Združene države Amerike z 68 milijardami ameriških dolarjev, sledijo Združeni arabski emirati ter Savdska Arabija (International Organization for Migration, 2019).

V letu 2018 je bilo v svetu 25,9 milijona beguncev, od tega jih je bilo 52 % mlajših od 18 let. Od teh je največ beguncev prihajalo iz Sirije (6,7 milijona), največ se jih je pa nahajalo v Turčiji (3,7 milijona). Do sredine leta 2019 je bilo v svetu tudi veliko beguncev iz Venezuele. Ocenjuje se, da je državo zaradi političnih in gospodarskih pretresov zapustilo več kot 4 milijone prebivalcev (International Organization for Migration, 2019).

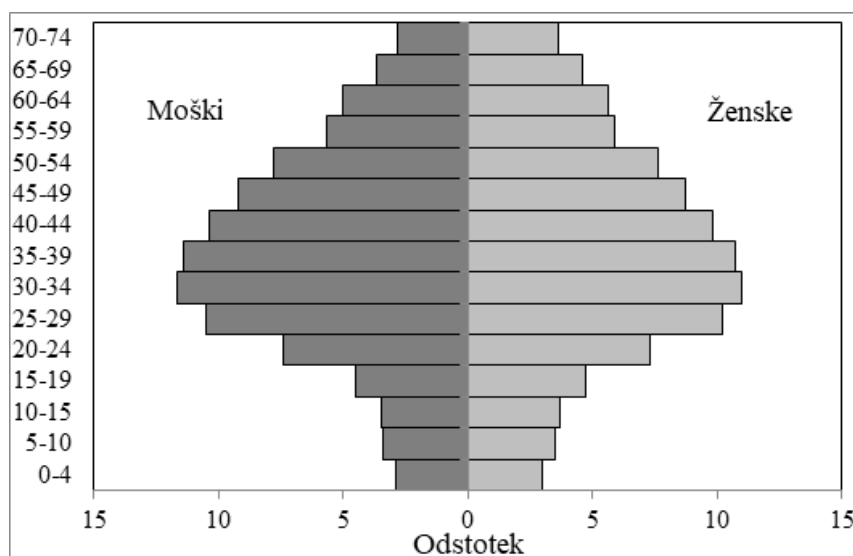
V prilogi 1 lahko vidimo, da se je število mednarodnih migrantov v 20 letih povečalo za 122 milijonov. Razmerje med moškimi migranti ter ženskimi migrantkami se ni bistveno spremenilo, spremenila pa se je višina nakazil v domače države na svetovni ravni. Ta so v 20 letih narasla za kar 563 milijard ameriških dolarjev oziroma za 446,83 %. Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da se je povečalo število beguncev, in sicer za 11,9 milijonov.

V prilogi 2 lahko vidimo, kako se je število migrantov od leta 1970 do leta 2019 povečevalo. Leta 1970 jih je bilo le okoli 84 milijonov, leta 2019 pa jih je bilo že več kot 272 milijonov. Prav tako se je med letoma 1970 in 2019 povečal tudi delež migrantov med celotno populacijo, in sicer za 1,2 odstotni točki.

1.3.2 Spolna in starostna struktura migrantov v letu 2019

Iz slike 2 je razvidno, da je bilo med mednarodnimi migranti v letu 2019 52 % moških in 48 % ženk. Pod pojmom mednarodni migranti so mišljeni migranti po vsem svetu. Še bolj pomemben podatek pa je starost mednarodnih migrantov. Slika 2 nam kaže, da jih je največ starih med 24 in 30 let. Če pogledamo sliko malo širše, lahko opazimo, da jih je 74 % starih med 20 in 64 let, torej so delovno aktivne osebe. To je zelo pomembno, saj lahko delovno aktivne osebe pripomorejo k blaginji države, v katero so migrirali, in sicer z zaposlitvijo in delom, s katerim ustvarjajo dodano vrednost, ter s plačevanjem davkov.

Slika 2: Prikaz spolne in starostne strukture mednarodnih migrantov v letu 2019

Prirejeno po International Organization for Migration (2019).

1.3.3 Značilnosti držav, v katere se migranti selijo

Pričakovano je, da se ljudje selijo tja, kjer bodo imeli med drugim tudi višje prihodke. To potrjuje tudi priloga 3, iz katere je razvidno, da se velika večina migrantov seli v bogate države, kjer so prihodki ljudi nadpovprečno visoki. Leta 2017 je 68 % migrantov odšlo v take države. V istem letu je 18,5 % migrantov odšlo tudi v države, kjer imajo prebivalci srednje visoke prihodke, vendar so le-ti nižji kot v državah z visokimi dohodki. Iz tega lahko sklepamo, da se ljudje načeloma selijo v bogatejše države, kjer lahko zaslužijo več, kot so zaslužili v svoji domovini. To velja tako za neevropske kot tudi za evropske migrante v Evropi. Ljudje iz Vzhodne Evrope pretežno migrirajo v Zahodno Evropo, kar povzroča, da se število prebivalcev v Vzhodni Evropi zmanjšuje, prav tako pa se zaradi staranja prebivalstva zmanjšuje tudi stopnja celotne rodnosti, saj praviloma v Zahodno Evropo migrirajo delovno aktivne osebe. Belot in Ederveen (2012) ugotavljata, da so poleg ekonomskih razlik v državah pomembne tudi kulturne razlike. Rezultati njune raziskave, ki je bila narejena za 22 držav članic Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (angl. Organisation for Economic Co-operation and Development, v nadaljevanju OECD) v obdobju 1990–2003, prikazujejo, da osebe raje migrirajo v države s podobno kulturo (jezik, religija) kot v države z drugačno kulturo. Slednje vpliva na migracije destimulativno.

1.3.4 Države izvora beguncev

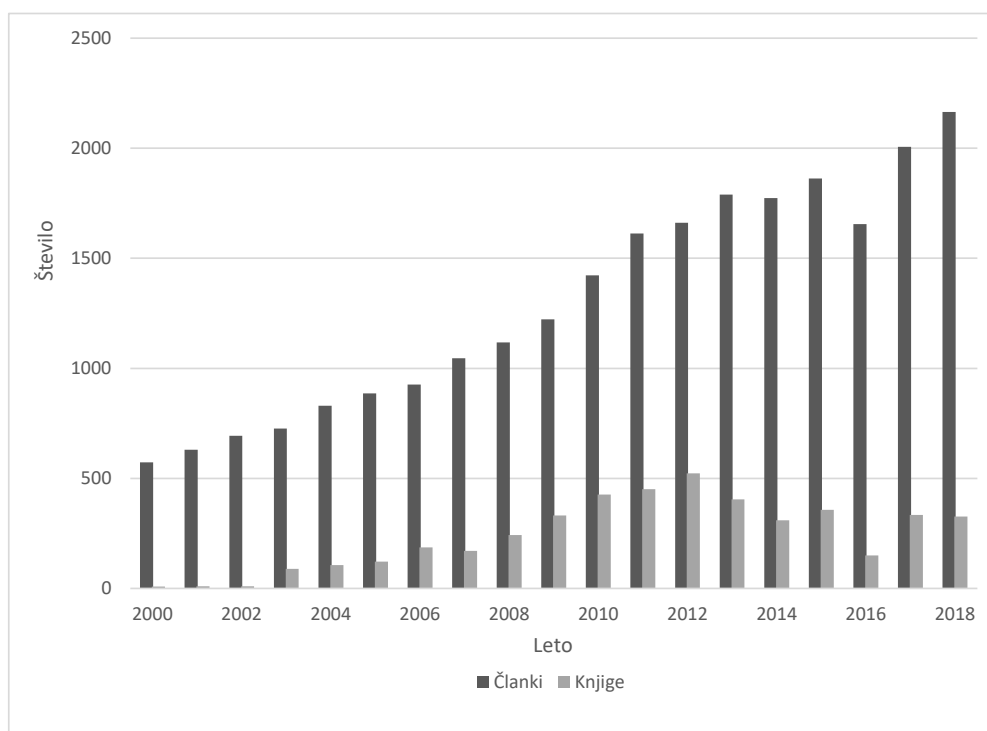
Begunci izvirajo iz držav, kjer poteka vojna, prihaja do naravnih nesreč ali pa so preganjani iz države zaradi političnih, verskih ali drugih razlogov. Iz priloge 4 je možno razbrati, da je v letu 2018 največ beguncev izviralo iz Sirije, in sicer 6,7 milijona. Sledijo Afganistan z 2,7 milijona beguncev, Južni Sudan z 2,3 milijona ter Mjanmar in Somalija. Vsi ostali begunci so manj številčni in prihajajo iz drugih držav. Pomembno je, v katerih državah se begunci nahajajo. Leta 2018 jih je bilo največ v Turčiji, in sicer 3,6 milijona, sledijo Pakistan, Uganda, Sudan, prvo peterico pa zaključuje Nemčija, ki je leta 2018 imela okoli en milijon beguncev (International Organization for Migration). United Nations (2020) ocenjuje, da je bilo leta 2020 26,3 milijone beguncev, od tega jih 67 % prihaja iz petih držav: Sirija, Venezuela, Afganistan, Južni Sudan, Mjanmar.

1.3.5 Število akademskih člankov in knjig na temo migracij

Da so migracije ter begunci v času množičnih migracij z Bližnjega vzhoda ter Afrike v Evropo zelo priljubljena in aktualna tema za raziskovalce, potrjuje tudi slika 3. Število akademskih člankov o emigracijah in imigracijah se je v letu 2018 glede na leto 2007, torej pred svetovno gospodarsko krizo, povečalo za okoli 100 % (International Organization for Migration, 2019).

Slika 3: Število akademskih člankov in knjig na temo imigracije in emigracije od leta 2000 do leta 2018

Prirejeno po International Organization for Migration (2019).

1.4 Migranti – investicija ali strošek

Migranti imajo lahko na državo tako pozitiven kot tudi negativen vpliv. Pozitiven je, če se v državi zaposlijo na delovnih mestih, katerih domačini ne želijo opravljati (Huddle, 1993). Imigranti lahko odprejo svoje podjetje in zaposlijo domačine (American Immigration Council, 2012). Na ta način državi zelo koristijo, saj plačujejo davke in znižujejo stopnjo nezaposlenosti. Obstajajo pa tudi negativni vplivi. Migranti v sektorjih, kjer se zaposlujejo, povečujejo ponudbo dela in zato ima to negativen vpliv na višino plače domačih delavcev. Vendar so raziskave pokazale, da se to dogaja le na tistih področjih dela, kjer je potrebna nekvalificirana delovna sila (Nickell & Saleheen, 2015). Eden od negativnih vplivov je tudi ta, da migranti lahko začnejo izkoriščati socialni sistem v državi. Slednje je preučevala Blau (1984), ki jo je najbolj zanimalo, koliko socialnih transferjev prejmejo domačini in koliko imigranti. Podatke je vzela iz leta 1976 za Združene države Amerike. Ugotovila je, da imigranti prejmejo več socialnih prejemkov od države kot domačini, in sicer za 52 % več, če je moški glava družine, in za 13 % več, če je ženska glava družine. Avtorica poudarja, da so te ugotovitve veljale za tisti čas in da v prihodnosti njena raziskava morda ne bo več uporabna. Poleg omenjene raziskave je bila narejena raziskava tudi o tem, kako so imigranti udeleženi pri prejemu državnih socialnih transferjev in drugih ugodnosti v primerjavi z domačim prebivalstvom. Največ podatkov sta avtorja raziskave Borjas in Hilton (1996) vzela iz popisa v Združenih državah Amerike iz leta 1990 in prišla do številnih ugotovitev.

Prva ugotovitev je bila, da imigrantska gospodinjstva z večjo verjetnostjo dobijo kakšnega od socialnih prejemkov kot domača gospodinjstva. Tako je 20,7 % imigrantskih gospodinjstev dobilo vsaj eno od ugodnosti od države, kot so denar, zmanjšane najemnine, Medicaid (program, ki zagotavlja zdravstveno zavarovanje ljudem z nizkimi prihodki, otrokom, nosečim ženskam in invalidom), boni in tako naprej. Pri domačih gospodinjstvih je ta številka nižja in znaša 14,1 %. Druga ugotovitev je bila, da različne ugodnosti ali prejemke od države imigrantska gospodinjstva prejema dlje kot domača gospodinjstva. Zadnja ugotovitev pa je bila, da vrste socialnih transferjev za imigrante, ki so prej vstopili v državo, vplivajo na to, katere vrste socialnih prejemkov bodo prejeli imigranti, ki so pravkar vstopili v državo. Avtorja raziskave namigujeta, da obstajajo med imigranti informacijska omrežja, prek katerih se širijo informacije o tem, kakšne vrste socialnih transferjev in ugodnosti so na voljo imigrantom. Obe raziskavi sta torej ugotovili, da imigranti v povprečju prejmejo več državnih socialnih transferjev kot domačini.

Države, ki sprejemajo migrante, imajo lahko na račun njih določene koristi. Simon (1984) je preučeval, koliko davkov plačajo imigranti in koliko socialnih transferjev prejmejo v Združenih državah Amerike. Podatke je vzel iz ankete, ki jo je naredil Ameriški urad za statistiko (angl. US Census Bureau) leta 1976. Ugotovil je, da imigranti plačajo več davka, kot prejmejo socialnih prejemkov. Avtor na podlagi tega meni, da so imigrantske družine za državo dobre. Ocenjuje, da so dobra investicija, ki je vredna od 15.000 do 20.000 ameriških dolarjev.

Poleg koristi, ki jih lahko migranti prinesejo državi, pa lahko prinesejo tudi stroške, kot je velik pritisk na socialni sistem, ki se najbolj vidi v množičnem priseljevanju beguncev in migrantov iz Afrike in Bližnjega vzhoda v Evropo od leta 2015 naprej. Migranti na nevarni poti iz domovine v Evropo lahko na primer postanejo žrtve tihotapcev z ljudmi, so žrtve fizičnega ter psihičnega nasilja. V državo, v katero želijo priti, vstopijo bolni in jim je treba pomagati, nuditi ustrezne zdravstvene storitve, zato s seboj prinašajo tudi stroške, ki jih krije država. Söllner (2019) je preučeval, kako migranti vplivajo na socialni sistem države. Ocenjuje, da so migranti in begunci, ki so bili od leta 2015 do leta 2020 v Nemčiji, državo stali od 20 do 30 milijard evrov, morda celo več. Nekatere ocene se gibljejo od 40 do celo 50 milijard evrov (Fehlende Part, 2019). Bernd Raffelhüschen trdi, da bo v povprečju vsak azilant do konca svojega življenja porabil 207.000 evrov več, kot jih bo prispeval v državno blagajno oziroma proračun (Kočevar, 2020). To je ogromna številka ob zavedanju, da Nemčija letno dobi okoli 200.000 prošenj za azil, kar predstavlja nevarnost za zrušitev njihovega socialnega sistema (Söllner, 2019). Söllner (2019) meni, da migranti, ki množično prihajajo v Evropo od leta 2015, lahko Evropi in njenim prebivalcem le škodujejo, saj zanje velja, da so v povprečju nizko kvalificirana delovna sila, povzročajo ogromne stroške državi iz naslova zdravstvenega in socialnega sistema ter zaradi neprilagoditve v državi nemir med domačini. Zaključuje, da migracije lahko tudi pozitivno vplivajo na državo gostiteljico, na primer v Švici, kjer imigranti v državni proračun več vplačajo, kot iz njega prejmejo.

1.5 Politizacija migracij in njene slabosti

Migracije so lahko zelo občutljiva tema, saj imajo udeleženci javnih razprav pogosto diametralno nasprotno poglede, zato grede lahko razprave v eno ali drugo smer in tako obstaja možnost, da migracije postanejo spolitizirana tema. Brez javne razprave in politične debate je le malo informacij o migracijah dostopno množici ljudi ali pa jih ljudje lahko narobe razumejo.

Če se o migracijah javno ne razpravlja dovolj, potem obstaja nevarnost, da želi vladajoča elita s svojimi demagoškimi prijemi vsiliti določena mnenja in prepričanja ljudem. Vsiljena mnenja, podprta z ideologijo in ne z dokazi, objektivnim razmišljanjem in razumsko presojo, zmagajo, saj se vcepijo v mišljenje ljudi (Siddique, 2001).

V Evropi je bila tema migracij depolitizirana tema veliko časa, saj je v družbi prevladovalo liberalno razmišljanje in migracije niso bile problematične. Bil je samoumevno, da se ljudje selijo iz enega kraja v drugi kraj in iz ene države v drugo. Tako je ostalo tudi po prvi svetovni vojni. Šele v 70. letih 20. stoletja so migracije počasi postajale politična tema zaradi preseljevanja delovne sile v Švedsko, Nemčijo in Francijo. Z množičnim preseljevanjem so na migrante začeli gledati z drugega zornega kota. Ljudje so migracijo in migrante videli simbolično kot nekaj slabega. Krivili so jih za socialno ekonomske probleme, za brezposelnost, za nasilje, bili so krivi, da domačini ne morejo dobiti zaposlitve. Ker migracije vključujejo različne narodnosti, države, povezane so tudi s socialnimi transferji, lahko nanje gledamo z različnih zornih kotov. Z njimi imajo posamezniki ali pa večje skupine ljudi tudi določene interese. Migracije se tičejo več držav, zato niso nepomembna tema. Vključujejo tako domače prebivalstvo kot tuje in glede na potrebe po tuji kvalificirani ali pa nekvalificirani delovni sili država oblikuje ustrezno migrantsko politiko. Migracije praviloma ne vplivajo na posameznika ali pa na njegove stroške in dohodke neposredno. Na migracije lahko domačini odreagirajo zelo burno, saj se bojijo neznanih ljudi z drugačno kulturo in običaji, zato je ključno, da politiki z ustreznimi ukrepi obvladujejo nastali položaj in ozaveščajo ljudi o tej temi, vodijo javne debate ter javnosti podajajo relevantne informacije o tej temi. Cilj politikov je večje število glasov volivcev in ne nujno tudi sprejetje ukrepov, ki so dobri za državo. Politiki zato temo migracij obravnavajo zelo previdno (Siddique, 2001).

Švedska je že leta 1969 začela izvajati ankete na temo migracij, da bi izvedela, kaj si ljudje o njih mislijo. Glede na to lahko sklepamo, da migracije na Švedskem že takrat niso bile tabu tema. Država je informacije o migrantih širila po državi, tako da so domačini spoznavali njihovo kulturo, običaje, njihove želje in potrebe. Kampanja je bila uspešna, saj so ljudje razvili določeno stopnjo strpnosti do novih prebivalcev Švedske. Po letu 1990 se je toleranca domačinov do migrantov zmanjšala, in sicer zaradi strožje državne politike glede beguncev, populističnih strank in prihoda novih beguncev iz Bosne in Hercegovine ter Kosova. To je bilo pričakovano. Švedi so predvsem kritizirali migrantsko politiko države, saj so si želeli, da bi bila ta strožja in manj liberalna. Niso pa bili netolerantni do migrantov ali beguncev,

kar je najpomembnejše tako z vidika njihove vključitve v družbo kot tudi za njihovo uspešno delovanje v njej (Siddique, 2001).

Mednarodne migracije so bile spolitizirane zaradi simbolnih in realnih razlogov. Ko so od leta 1985 do leta 1990 potekale migracije nezaželenih beguncev iz Azije in Afrike v Evropo, so se pojavljale tudi ksenofobne in populistične stranke tako na levi kot tudi desni strani, druge stranke pa so želele, da bi temo migracij čim dlje obravnavali kot nepolitično temo. Odločevalci v državah se morajo glede migracij pravilno odločati, čeprav nimajo zmeraj natančnih in zanesljivih migracijskih napovedi. Zraven sta prisotna še strah in negotovost, ki odločitve otežujeta (Siddique, 2001).

Tema migracij je danes spolitizirana tema, kar ima lahko v Evropi negativne posledice. Prva posledica je ta, da se ustvarja neravnovesje moči. Največjo moč dobi politika, veliko manjšo moč pa posamezniki, prostovoljna društva in nevladne organizacije. Druga negativna posledica je, da se s politizacijo migracij tudi posamezna vprašanja s področja migracij obravnavajo skrajno ideološko, vladajoča politika pa ljudstvu podaja informacije, ki so skladne z vladajočo politično dogmo v državi (Krzyżanowski, Triandafyllidou & Wodak, 2017).

1.6 Ilegalne migracije

1.6.1 Vpliv ilegalnih migracij na gostujočo državo

V zadnjih desetletjih je viden porast ilegalnih migracij v razvite države z liberalnimi migracijskimi zakoni. Ilegalni migranti v državo vstopijo protizakonito ali pa delajo na črno brez dovoljenja in s tem v novi državi kršijo zakone.

Državo pred ilegalnimi migranti varujejo razne ovire. Te so lahko fizične ali pa zakonske. Primer slednjih je ta, da država poveča kazni za zaposlitev ilegalnega migranta. Vseeno se sprašujemo, zakaj države sploh imajo razne ovire, zakaj ne dopustijo prostega pretoka ljudi po vsem svetu. Odgovorov na to je več. Države imajo pravico regulirati število in značilnosti mednarodnih migrantov. Za Evropsko unijo so mednarodni migranti osebe iz tretjih držav in ne državljani katerekoli članice Evropske unije, saj znotraj Evropske unije velja prost pretok ljudi. Nekatere države se bolj zavzemajo za heterogenost populacije, nekatere pa bolj za homogenost. Najboljši primer heterogenosti so Združene države Amerike, ki se zavzemajo za raznolikost prebivalstva. Po drugi strani pa se na primer Japonska zavzema za homogenost. Temu primerna je tudi sestava prebivalcev, saj na Japonskem ni mogoče najti velikega števila različnih narodnosti, ker se ta država zavzema za prihod tistih, ki imajo podobno kulturo in zgodovino kot oni sami. To so bili kulturni razlogi. Obstajajo še politični in ekonomski razlogi za nadzor meje. Politični razlog je skrb države, da bi imigranti spremenili politično stanje v državi, zato jih ne želijo sprejemati. Ekonomski razlog je pa ta,

da bi imigranti v državi povzročili več stroškov, kot bi ji plačali s prispevki in davki (Siddique, 2001).

1.6.2 Tihotapljenje ilegalnih migrantov

Temna stran migracij je tihotapljenje ilegalnih migrantov. To delo opravljajo tihotapci, ki izbirajo tudi destinacijo in pot, po kateri bodo migranti šli do določene destinacije. Tihotapci za pot računajo velike vsote denarja, ki si jih ilegalni migranti težko privoščijo, zato so ponekod primorani najeti tudi kredit. Cene za celotno pot so različne. Za prevoz iz Turčije v Grčijo se cene gibljejo od 2.000 do 7.000 evrov (European Commission, 2015). O'Connell Davidson (2013) meni, da migranti zaradi visokih cen tihotapljenja najemajo kredite in s tem omejujejo svoje svoboščine, saj morajo celoten dolg z obrestmi tudi vrniti. To je posledica najemanja kreditov pri nepooblaščenih posameznikih oziroma institucijah, ki ponujajo oderuške obresti in znajo dolg izterjati na drugačne načine, kot to na primer počno banke.

Poleg tega, da tihotapci ilegalnim migrantom pogosto vzamejo osebne dokumente, so med potjo izpostavljeni tudi nehumanim razmeram ter fizičnim in psihičnim pritiskom. Posel tihotapljenja migrantov je zelo dobičkonosen, kar dokazuje primer iz zgodnjih 90. let, ko so tihotapili ljudi iz Kitajske v Združene države Amerike. Tihotapci so v tem času zaslužili kar 3 milijarde ameriških dolarjev. Od leta 2015, ko se je zaradi vojne v Siriji začel migrantski val proti Evropi, so tihotapci bili zelo pomemben dejavnik pri vstopu ilegalnih migrantov na območje Evropske unije. Od leta 2015 naprej je posel tihotapljenja migrantov celo bolj dobičkonosen kot posel s prepovedanimi drogami. Podatki iz leta 1993 nam povedo, da je od 15 do 30 % ljudi, ki so prišli v zahodni, razviti del Evrope, uporabljalo storitve tihotapev ljudi. Med begunci je ta odstotek še višji, in sicer je med 20–40 % oseb koristilo njihove usluge (Siddique, 2001).

1.6.3 Ukrepi proti ilegalnim migracijam

Velika večina ilegalnih migrantov je nizko izobraženih in predstavljajo nizko kvalificirano delovno silo. Ko vstopijo v državo, na trgu tekmujejo z nizko kvalificiranimi domačini. Več kot je ilegalnih migrantov, intenzivnejši je boj na trgu dela in nepremičnin ter posledično nižja ekonomska blaginja za nizko kvalificirane domačine. Ilegalni migranti v državi opravljajo dela, ki so preprosta, so izven formalnega dela gospodarstva in so za domačine nepriljubljena. Ker so ilegalni migranti v državo vstopili nezakonito, niso zaščiteni v smislu prejemanja socialnih transferjev od države. Ko se razmere na delovnem mestu poslabšajo bodisi zaradi delodajalca bodisi zaradi gospodarskih razmer, se praviloma vrnejo v državo, kjer prebiva njihova družina.

Država se lahko v boju proti ilegalnim migracijam bori z uporabo milih ali brutalnih ukrepov. Najbolj skrajšen ukrep je deportacija vseh ilegalnih migrantov, ki bi povzročil številne družbene probleme. Poleg tega bi bila to zelo občutljiva politična tema, okoli katere

bi se pregovarjali tako goreči podporniki kot nasprotniki, kar bi povzročilo nemire v družbi. Drugi skrajni ukrep predvideva legalizacijo statusa ilegalnih migrantov, ki ni dober, saj bi dal znak številnim ilegalnim migrantom, naj pridejo v to državo, ker bodo tako dobili legalni status in vse pravice, ki jim s tem pripadajo. Najboljša rešitev je vmesna pot. Ta predvideva močno kontrolo na meji. Če ilegalne migrante najdejo v notranjosti države, se proti njim ne sprožijo strogi ukrepi, kot so množične deportacije. Za delodajalce, ki zaposlujejo ilegalne migrante, so zagrožene kazni, da bi s tem zmanjševali spodbude za njihovo zaposlitev namesto domačinov ali legalnih imigrantov (Siddique, 2001).

1.7 Pomen dobre zdravstvene oskrbe beguncev in migrantov

Priča smo največji masovni migraciji po drugi svetovni vojni. To pomeni, da se veliko število ljudi seli iz točke A v točko B. Begunci na nevarni poti doživijo marsikaj neprijetnega ali pa tudi nevarnega, zato ni čudno, da imajo nekateri zdravstvene težave, kot so kronične bolezni, stres, infekcije in tako naprej. V Nemčiji so ugotovili, da vsaj 50 % beguncev trpi za neko duševno boleznijo. Tem ljudem je treba pomagati, saj je omejevanje zdravstvene pomoči kontraproduktivno. To dokazuje tudi dogodek v letu 1991, ko je Nemčija zmanjševala dostopnost zdravstvene oskrbe beguncem z Balkana. Posledično so imeli v prihodnosti z njimi več stroškov, kot če bi jih zdravili že na začetku. Ocenjuje se, da je ta strošek znašal okoli 375 EUR na osebo na leto v obdobju od 1994 do 2013 (Hunter, 2016).

1.8 Vloga diaspore

Diasporo neke države sestavljajo njihovi državljani, ki živijo v tujini in se v tujini tudi združujejo. Na svojo domačo državo ima lahko pozitivne ali pa negativne vplive. Pozitivni vpliv je že ta, da s tem, ko nakazujejo del svojega denarja sorodnikom v domači državi, naredijo ogromno, saj si lahko s tem denarjem ti kupujejo dobrine ali storitve in plačujejo tudi davke. Diaspora ponuja tudi pomoč pri navezovanju stikov ene države z drugo in vzpostavlja boljše diplomatske vezi med dvema državama, s tem pa tudi boljše gospodarsko povezavo, od katere imata obe državi ekonomske koristi (International Organization for Migration, 2019). Poleg prej naštetih prednosti diaspore obstajajo tudi druge. Gamlen (2014) navaja še eno in ta je, da migranti, ki živijo v tuji državi, lahko domači državi prenašajo znanje in s tem kompenzirajo beg možganov. Vendar ima diaspora tudi negativne vplive na domačo državo. Negativni vpliv je lahko ta, da domači državi s finančno, materialno ali pa politično podporo daje sredstva za vojaške namene in s tem povzroča politične nemire v domači državi. Druga pomanjkljivost je, da ljudje iz diaspore delajo v tujini, zato v svoji državi ne plačujejo davkov in prispevkov.

1.9 Migracije, ekstremistične stranke in s tem povezana ksenofobija

1.9.1 Vpliv migrantov na vzpon protimigrantskih strank

Postavlja se vprašanje, ali migranti s svojim vstopom v državo vplivajo na to, da domačini volijo politične stranke, ki imajo bolj ekstremistično ideologijo. To sta preučevala Becker in Fetzer (2017) na primeru vstopa osmih vzhodnoevropskih držav v Evropsko unijo v letu 2004. Takrat so se zgodile številne ekonomske migracije iz revnejših držav Evropske unije na vzhodu v bogatejše države članice na zahodu. Za vse države članice velja prost pretok ljudi, s čimer se močno olajšajo migracije na področju Evropske unije. Avtorja sta raziskavo naredila na primeru Velike Britanije, ki je takrat še zmeraj bila del Evropske unije. Ugotovila sta, da se je podpora protimigrantskim strankam in strankam, ki niso naklonjene Evropski uniji (to je bila takrat UK Independence Party), povečala. Migracije so tudi povzročile, da se je v 10 letih povečalo do 20 % tistih, ki so zagovarjali, da Velika Britanija ne bi smela biti več članica Evropske unije.

Tudi v Italiji in Franciji so na začetku 21. stoletja skrajne desne stranke vplivale na migracijsko politiko držav. V Italiji je bila na oblasti stranka Lega Nord, ki jo je vodil Silvio Berlusconi. V Franciji je takrat bil predsednik Jacques Chirac, v državi pa je popularnost pridobivala Jean-Marie Le Pen s stranko Front National. Avtor raziskave Carvalho (2016) ugotavlja, da je imela stranka Front National večji vpliv na migracijsko politiko v primerjavi s srednje velikim vplivom stranke Lega Nord v Italiji. V Franciji je povezava med močjo vpliva skrajno desnih strank na migracijsko politiko in možnostjo dostopa do izvršilne oblasti šibka. Tako v Franciji kot v Italiji so pomembne domače in zunanje omejitve (članstvo v Evropski uniji) zmanjšale moč vpliva skrajno desnih strank na politiko priseljevanja.

Množične migracije pripomorejo k temu, da domačini več glasov namenijo protimigrantskim strankam. To je bilo dobro razvidno na primeru grške stranke Golden Dawn na parlamentarnih volitvah v Grčiji septembra 2015. Stranka s skrajno desno ideologijo je kljub temu septembra 2015 dobila 7 % glasov, kar je za tako stranko ogromen uspeh. Po številu glasov so bili na tretjem mestu, takoj za strankama New Democracy (ND) z 28,09 % glasov in Coalition of the Radical Left (SYRIZA), ki je zmagala in je dobila 35,46 % glasov (Sekeris & Vasilakis, 2016).

Španija se glede nastanka protimigrantskih strank od prej omenjenih držav razlikuje. Ko je v Španiji vladala ekonomska kriza, visoka brezposelnost, v državo pa so se valile množice migrantov, se proti pričakovanjem niso pojavila večja protimigrantska združenja ali ekstremistične stranke. Prvi razlog je ta, da je španska nacionalna identiteta šibka. V Španiji so močna nacionalna združenja. Največ jih je v Kataloniji in v Baskiji, kar razdvaja enotnost španskega naroda. Španija in še druge države v Evropi so bile pod avtoritarno oblastjo. Za razliko od na primer Nemčije in Italije se je končala kasneje in je bližja sedanjosti kot pri prej omenjenih državah. To je tudi eden od razlogov, zakaj protimigrantsko gibanje ni močno

prisotno v državi. Ljudje se spominjajo avtoritarne oblasti in njihovih dejanj, prav zato veliko ljudi podpira demokracijo. V Španiji je ena od vidnejših protimigrantskih strank le stranka Vox. Depolitizacija teme migracij je tudi razlog, zakaj domačini niso proti njim, saj tema ni priljubljena, ljudje o njej ne razglabljajo preveč, pa tudi verjetnost pojava nasprotnikov je manjša, če se v javnosti o tem ne govori. V prihodnosti se pričakuje, da v Španiji stranke z ekstremističnimi mnenji o migracijah, protievropskimi in antiglobalističnimi motivi ne bodo pridobile podpore volivcev (Enríquez, 2017).

Kot sem že omenil, lahko močno priseljevanje v državo vpliva na domače prebivalce, da začnejo množično podpirati protimigrantske stranke. Rezultati raziskave, narejene v osmih razvitih evropskih državah kažejo, da ko država promovira multikulturnost in priseljencem omogoča enostaven dostop do enakih pravic, kot jih imajo domačini, jim ponuja visoke socialne transferje, ob tem pa ne spodbuja k učenju jezika, ustvarja slabe razmere za vključitev priseljencev v družbo, hkrati pa vzpodbuja nelagodje domačinov. Posledica prej naštetih politik države, ki promovirajo multikulturnost je, da je malo priseljencev zaposlenih, povečata pa se stopnji segregacije in tudi kriminala priseljencev (Koopmans, 2010).

1.9.2 Povezava migracij in odnosa domačinov do migrantov in beguncev

Mednarodne migracije vplivajo na odnos domačinov do migrantov samih. Iz preučevanja migrantske krize od 2015 naprej je jasno, da nenaden masovni prihod beguncev na področje Evropske unije vpliva na vedenje ljudi. Postanejo bolj neprijazni in sovražni do beguncev, imigrantov ter obstaja večja možnost, da bodo začeli podpirati ukrepe, kot je strožja azilna zakonodaja. Do ugotovitev so raziskovalci prišli z analizo stanja na grških otokih, ki pred veliko migrantsko krizo niso imeli veliko prosilcev za azil. Tudi če je država za prosilce za azil le tranzitna, povzroči nelagodje in manjši odpor domačinov do njih, saj begunci vplivajo na njihova življenja in jih motijo. Raziskava kaže, da begunci niso sprožili odpora proti migracijam samo pri skupinah ljudi, ki so nastrojeni proti migracijam, ampak tudi pri tistih, ki v preteklosti nikoli niso glasovali za skrajno desne stranke. Raziskovalci so na primeru Grčije ugotovili tudi, da veliko število prosilcev za azil povzroča, da domačini postanejo sovražni ne samo do njih, ampak tudi do ekonomskih migrantov (Hangartner, Dinas, Marbach, Matakos & Xefteris, 2019).

1.9.3 Povezava med ekonomsko nestabilnostjo in odnosom do migrantov

Odnos domačinov do migrantov je odvisen od raznih dejavnikov, in sicer od značaja človeka, od politikov, od odnosov migrantov do domačinov in tako naprej. Raziskovalci so odkrili, da obstaja tudi povezava med ekonomsko nestabilnostjo in odnosom ljudi do migrantov. Naredili so raziskavo v 14 državah v Zahodni Evropi. Za preučevano obdobje so vzeli obdobje pred svetovno gospodarsko krizo (2006) ter obdobje po vrhuncu svetovne gospodarske krize (2010). Prej omenjena kriza na globalni ravni je povzročila, da so države postajale bolj ekonomsko nestabilne. Raziskovalci so ugotovili, da so bili ljudje, ki so se

počutili ekonomsko bolj nestabilno, tudi bolj nenaklonjeni migrantom od tistih, ki so se čutili bolj ekonomsko stabilne. Zanimivo je, da je tukaj bilo pomembno mnenje posameznika o ekonomski stabilnosti oziroma nestabilnosti in ne objektivna dejstva, kot je na primer večja stopnja brezposelnosti (Davidov, Kuntz & Semyonov, 2017).

1.9.4 Vpliv medijev

Na javno mnenje močno vplivajo mediji. Delijo se na tradicionalne, kot so tisk, radio, televizija in na novodobne medije, kot so na primer spletni portali. Mediji imajo več funkcij. Najpomembnejša med njimi je podajanje objektivnih informacij, s katerimi gledalce oziroma poslušalce obveščajo o dogodkih, ki so se zgodili. Manj pomembna funkcija je ponujanje zabave, ki je namenjeno sprostitvi. To so pozitivne funkcije, ki jih mediji opravljajo. Obstajajo pa tudi negativne. Mednje spada propaganda, ustvarjanje javnega mnenja, ustvarjanje politične agende in tako dalje.

Kdo kroji javno mnenje o temi migracij, sta se spraševala Huddleston in Sharif (2019). Ugotovila sta, da so to politiki, različna društva in organizacije v Evropi, mediji ter Evropska unija, ki sprejema migrante in begunce. Politiki so zadolženi, da javnosti predstavijo objektivne podatke o migracijah. Politiki so predvsem v Srednji Evropi delno odgovorni, da se migracije predstavljajo kot prednostna naloga Evropske unije. Posledično ljudje postanejo bolj naklonjeni desnim vladam, kar populističnim voditeljem odgovarja. Tako postaja politika vedno bolj polarizirana na tiste, ki podpirajo trenutno evropsko zakonodajo glede migracij in beguncev ter tiste, ki so odločno proti migracijam.

Poleg politikov imajo pomembno vlogo pri vplivanju na javno mnenje tudi različna društva in organizacije. Njihovo delovanje vpliva tudi na migrante same. Če društva in organizacije ne zaustavijo populistov, ki so migrantom in beguncem zelo nenaklonjeni, se lahko zgodi, da so prosilci za azil diskriminirani, kar potem vpliva na njihovo mentalno zdravje, občutek pripadnosti in tudi na kasnejše politično udejstvovanje v zanje novi državi. Tudi mediji močno zaznamujejo mnenje ljudi, saj lahko različno poročajo o tem, koliko je beguncev, koliko je prosilcev za azil, koliko je žensk, moških, otrok in tako naprej (Huddleston & Sharif, 2019).

Migrantska kriza v Evropski uniji je od leta 2015 vplivala tudi na medije. Berry, Blanco in Moore (2015) so naredili raziskavo za Visoki komisariat Združenih narodov za begunce o tem, kako so mediji poročali o migrantskem valu od leta 2015 naprej, kakšen je bil vpliv političnih strank na medije, s kakšnim jezikom so se mediji opredeljevali in opisovali begunce in migrante ter katere razlage in rešitve so predlagali za razrešitev problemov. Avtorji so raziskavo izvedli v petih državah Evropske unije: Velika Britanija, Španija, Italija, Nemčija in Švedska. V nadaljevanju bom predstavil vpliv medijev po migrantski krizi, tj. od leta 2015 naprej, na primeru prej omenjenih držav Evropske unije.

Velika Britanija je bila v raziskavi izjema, saj so v njej zaznali veliko bolj polarizirano poročanje kot v drugih štirih državah. To se dobro vidi na primeru dveh časopisov, to sta The Guardian in The Telegraph. The Guardian je bolj liberalno usmerjen, zato so več prostora namenjali izjavam beguncev, tujih politikov, pri svojem poročanju so vključevali tudi nevladne organizacije, ki podpirajo množične migracije. Veliko bolj kot besedo »migranti« so uporabljali besedo »begunec«. Po drugi strani pa je The Telegraph bolj konservativen, zato je manj prostora namenjal izjavam beguncev s terena ter zmanjšal prostor nevladnim organizacijam, dal pa je več prostora za verski in državljanski glas. Ker je bolj konservativen, je tudi šestkrat pogosteje uporabljal besede, kot so »ilegalni migranti« ali »ilegalno«. The Telegraph je tudi bolj pozival Veliko Britanijo oziroma vlado, da poveča zaščito na meji, da bi se ilegalne migracije zmanjšale. Velika Britanija je največ poročala o dogajanju v Sredozemlju (Berry, Blanco & Moore, 2015).

Tudi v Španiji obstajajo konservativni mediji, kot je El Pais, pa tudi liberalni, kot sta El Mundo ter ABC. Vendar se Španija od drugih držav razlikuje po tem, da je bilo v medijih manj prostora, namenjenega domačinom in tujim političnim virom. Mediji v Španiji so redko uporabljali besedo »begunec« ali »azilant«, saj so bili ekonomski migranti v primerjavi z njimi v veliki večini. Veliko pozornost so španski mediji namenjali zaščiti mej v Evropski uniji, dokaj malo pa so poročali o nevarnostih migracij, saj Španija ni imela močne skrajno desne protimigrantske politične stranke. Mediji so o vzrokih migracij poročali bolj nevtrarno. To pomeni, da so navajali, da so glavni vzroki za migracije v Evropo velike ekonomske razlike med Afriko in Evropo. Tako poročanje španskih medijev je razumljivo, saj so Španci bolj kot o dogajanju v Sredozemlju poročali o dogajanju na Ceueti, Melilli, območjih, prek katerih migranti pridejo iz Afrike v Španijo ter posledično v Evropsko unijo (Berry, Blanco & Moore, 2015).

Italija je za migrante ena od glavnih vstopnih točk v Evropsko unijo. Je tudi država, ki izvaja reševalne akcije v Sredozemlju in tudi ena od držav, ki jo je migrantska kriza najbolj prizadela. Italijanski mediji so veliko prostora dajali nevladnim organizacijam, ki so migracijam zelo naklonjene in so kritizirale vlado ter vladajoče v Evropski uniji zaradi manka pomoči pri sprejemanju beguncev. Zavzemale so se za večje pravice beguncev v okviru mednarodnih humanitarnih zakonov. Za razliko od Švedov in Nemcev so bili domačini v Italiji veliko bolj nenaklonjeni migrantom, ponekod celo ksenofobni. To naj bi bila posledica rasti nacionalističnih strank, kot so Lega Nord, Forza Italia in Fratelli d'Italia. Mediji so večkrat uporabljali besedo »migrant« kot »begunec«, vendar razlika v rabi ni bila velika, saj je znašala le okoli 10 odstotnih točk. Veliko so poročali tudi o tihotapcih z migranti. Italijanski mediji niso navajali vzrokov za migrantske tokove v Evropo, ampak dejavnike, ki so ljudi potiskali iz svojih držav: vojna, represiven režim in terorizem. Zanimivo v Italiji je bilo to, da so vsi mediji poročali o istih temah, istih virih, istih vzrokih in rešitvah za migrantsko krizo (Berry, Blanco & Moore, 2015).

Nemčija je skupaj s Švedsko najbolj prijazna do migrantov in beguncev. Nemški mediji so liberalni in naklonjeni sprejemanju migrantov ter beguncev. Posledično dajejo več prostora

v medijih nevladnim organizacijam, ki so naklonjene migrantom. V 90 % zato uporabljajo mediji besedo »begunec«. Izogibajo se besedi, kot je »ekonomski migrant« ali »ilegalni migrant«. Liberalni mediji poročajo o pozitivni integraciji beguncev in protestih zoper deportacijo le-teh. Bolj konservativni mediji, kot je na primer Bild, pa niso tako naklonjeni migrantom, vendar so njihove zgodbe o tej temi prekratke in imajo premalo vsebine (Berry, Blanco & Moore, 2015).

V švedskih medijih ni veliko poročanja v zvezi z migranti v Sredozemlju, temveč bolj o beguncih, ki so že na Švedskem. Splošno gledano so mediji do beguncev in migrantov prijazni in zato se lahko počutijo dobrodošli podobno kot v Nemčiji. Na Švedskem obstaja tudi protimigrantska stranka Swedish Democrats party, ki ji je v zadnjih letih priljubljenost narasla, vendar njena moč in vpliv nista tako velika, kot jo imajo liberalne stranke. Teme, ki prevladujejo v medijih, so pozitivna integracija beguncev, prednosti imigracije ter humana obravnava beguncev in migrantov. Švedski mediji poročajo, da so begunci in imigranti k njim prišli zaradi vojne v svoji državi, zaradi represivnega režima in zaradi terorizma. Ne poročajo pa, da k njim prihajajo zaradi tega, ker je njihov socialni sistem zelo radodaren in ker je pri njih veliko možnosti za zaposlitev. Ker so švedski mediji naklonjeni imigrantom in beguncem, se v njih pojavljajo intervjuji z njimi ter dajejo prostor imigrantom in beguncem naklonjenim organizacijam, kot so nevladne organizacije (Berry, Blanco & Moore, 2015).

1.9.5 Moralnost in migracije

Narejena je bila raziskava o povezanosti moralnosti in migracij. Kasher in Nirenstein (brez datuma) trdita, da bi se morale države v situaciji množičnih migracij spraševati o tem, koliko je migrantov, od kod prihajajo, kakšni so njihovi nameni in kakšna je realna možnost, da vsaka država za njih ustrezno poskrbi. Najpomembnejše vprašanje pa je, kako škodljiva bi bila lahko prisotnost migrantov na ozemlju vsake nacionalne države posebej ter kako bi to vplivalo na blaginjo, varnost in kulturo v teh državah. Migranti, ki prihajajo v državo gostiteljico, bi se morali zavedati nacionalne identitete teh držav. Vendar pa migranti o tem pogosto ne vedo nič ali pa zelo malo, zato bi morale države migrante na tem področju izobraževati. Avtorici za razliko od drugih avtorjev menita, da je desne ali skrajno desne stranke nevarno obtoževati fašizma. Nadaljujeta, da bi migranti morali spoštovati nacionalno identiteto države gostiteljice. Če bi se to zgodilo, bi bilo precej manj skrajnega nacionalizma. Avtorici zaključita, da bi za primerno rešitev migrantske krize morali politiki omiliti svojo retoriko glede migracij ter ustvariti postopen program sprejemanja migrantov brez kakršnega koli pretvarjanja o lažnem predstavljanju pravičnosti, človekovih pravic in pravni državi.

2 STARANJE PREBIVALSTVA

Skozi zgodovino se življenjska doba in rodnost dolgo časa nista bistveno spreminjali, posledično pa tudi ne starostna struktura prebivalstva. Prebivalstvo kot celota se je začelo

pospešeno starati v začetku 20. stoletja (Jay Olshansky, 2015). Zaradi napredka v medicini, higieni, razvoja novih zdravil, modernih zdravstvenih aparatov in drugih dejavnikov se je smrtnost znižala. Eden od razlogov za zniževanje stopnje celotne rodnosti je večje vključevanje žensk na trg dela (Kalwij, 2000).

Sodobni način življenja v razvitih zahodnih državah spodbuja ljudi k pridobivanju čim višjih zaslužkov in materialnih dobrin. To bi lahko vplivalo na način, da bi ljudi destimulirali k načrtovanju družine, saj uspeh v karieri zahteva polno predanost delu. Raziskava na Danskem je pokazala, da so ženske kaznovane s skoraj 20 % nižjim plačilom na dolgi rok, če imajo otroke (Kleven, Landais & Sogaard, 2018). Drugi raziskovalci, ki so raziskavo opravljali v Združenih državah Amerike, so ugotovili, da so zaposlovalci ob izbiri primerne kandidata za zaposlitev ženskam z otroki ponudili nižje začetno plačilo ter jih imeli za manj usposobljene opravljati delo na delovnem mestu, na katerega so se kandidati prijavi (Correll, Benard & Paik, 2007). Na podlagi obeh raziskav je razvidno, da se morajo ženske odpovedati otrokom oziroma odlagati rojstvo otrok v višjo starost, če želijo zaslužiti enako kot moški. Matysiak in Vignoli (2013) sta v raziskavi ugotovila, da v Italiji ženske veliko redkeje prvič zanosijo, če so zaposlene. Za ženske, ki so se zaposlile po rojstvu prvega otroka, sta avtorja raziskave ugotovila, da je verjetnost druge zanositve 19 % manjša od verjetnosti druge zanositve tistih žensk, ki niso zaposlene. Naredila sta tudi raziskavo na primeru Poljske in prišla do ugotovitve, da je verjetnost zanositve ženske skoraj enaka, če je ženska zaposlena ali nezaposlena. Da bi lahko potrdili povezavo zaposlenosti žensk ter stopnjo celotne rodnosti (angl. total fertility rate, v nadaljevanju TFR), bo potrebno počakati še na dodatne znanstvene raziskave. TFR nam pove, koliko živorojenih otrok bo rodila ženska v svoji rodni dobi (15–49 let).

Za Evropo velja, da je odstotek prebivalstva, starega 65 let ali več, v celotnem prebivalstvu večji od sedmih odstotkov, kar je kriterij za staro prebivalstvo (Malačič, 2006). Za Afriko, kjer je rodnost še vedno visoka, umrljivost pa se je šele pričela hitreje zniževati, lahko rečemo, da ima mlado prebivalstvo, saj je odstotek prebivalstva, starega 65 let ali več, v celotnem prebivalstvu manjši od petih odstotkov – kar je kriterij za mlado prebivalstvo (Malačič, 2006). Ta je znašal leta 2017 le 3,5 %. Za vse celine, razen Afrike, lahko rečemo, da imajo star tip prebivalstva, kar lahko v prihodnosti prinese številne težave posameznim državam, kot so večji izdatki za pokojnine, zdravstvo, dolgotrajno oskrbo in tako naprej. Države lahko svoje prebivalstvo pomlajujejo z uvozom mlade delovne sile, vendar samo z migracijami tega problema ni mogoče rešiti. Pri tem se lahko pojavijo številne težave. Ena izmed njih je neprilagodljivost migrantov po vstopu v novo državo in nasprotovanje domačega prebivalstva zaradi sprejemanja tujih ljudi. Pomembno je zavedanje, da je treba problem strukturno reševati.

2.1 Staranje prebivalstva in kazalniki

Staranje prebivalstva moramo ločevati od staranja posameznika oziroma posameznikov. Medtem ko je staranje posameznikov enosmeren proces, je pri staranju prebivalstva mogoče tudi pomlajevanje prebivalstva (Malačič, 2006).

Običajno se uporabljata dva kazalnika staranja prebivalstva. Prvi je naraščanje povprečne starosti prebivalstva, drugi pa povečevanje deleža prebivalcev nad določeno starostno mejo v celotnem prebivalstvu. Običajno je ta meja določena pri 65 letih starosti, saj se pri tej starosti večina posameznikov že upokoji, s tem pa prenehajo plačevati prispevke in postanejo prejemniki pokojnin (Jackson, 1998).

Način, ki z demografskega vidika izraža pritisk na ekonomsko vzdržnost, je koeficient starostne odvisnosti (angl. dependency ratio). Poznamo tri vrste teh koeficientov, in sicer koeficient starostne odvisnosti starih (angl. old-age dependency ratio), koeficient starostne odvisnosti mladih (angl. young-age dependency ratio) in skupni koeficient starostne odvisnosti (angl. total dependency ratio). Prvi se izračuna tako, da število oseb, ki so stare 65 let ali več, delimo s številom oseb, starih med 15 in 64 let. Koeficient starostne odvisnosti mladih se izračuna tako, da se število oseb, starih od 0 do 14 let, deli s številom oseb, starih od 15 do 64 let (United Nations, 2007). Skupni koeficient starostne odvisnosti pa se izračuna tako, da vsoto oseb, starih 65 let ali več, in oseb, mlajših od 15 let, delimo s številom oseb, ki so stare med 15 in 64 let (Jackson, 1998). Prebivalstvo v delovni starosti je praviloma neto plačnik, otroci in prebivalci v starosti 65+ pa so praviloma neto prejemniki iz javnofinančnega sistema, kar pomeni, da nam koeficienti hkrati kažejo tudi pritisk na vzdržnost javnofinančnega sistema. Na primer, otroci so vzdrževani, saj sami ne plačujejo visokih stroškov izobraževanja. Prav tako upokojene osebe, stare 65 let ali več, več koristijo zdravstvene storitve ter storitve dolgotrajne oskrbe, kot vplačujejo v javnofinančni sistem, zato je pomembno, da je ta koeficient stabilen. Žal pa se dogaja, da ta koeficient nenehno raste, kar predstavlja velik problem v Evropi. Države ga lahko rešijo predvsem z migracijami in povečanjem TFR. Za slednjo lahko uporabijo številne ukrepe, kot so večji otroški dodatek, daljši porodniški dopust, lažji dostop do stanovanj, večje ugodnosti pri upokojevanju zaradi večjega števila otrok in tako naprej. Podaljševanje življenja pa je dosežek človeštva, ki smo ga lahko zelo veseli in upajmo, da se bo nadaljevalo tudi v prihodnje.

Koeficient starostne odvisnosti starih ima tudi pomanjkljivosti in ena je ta, da je lahko oseba odvisna (npr. starejši od 65 let) ali pa neodvisna (delovno aktivno prebivalstvo), ne more biti pa nekje vmes. Pomanjkljivost bi lahko rešili z uvedbo uteži, s katerimi bi ugotovili moč odvisnosti in tako z uporabo skupnega koeficienta starostne odvisnosti dobili veliko boljše rezultate. Korak v to smer naredi metoda računov nacionalnih transferjev (angl. National Transfer Accounts, v nadaljevanju NTA), ki upošteva dejansko porazdelitev proizvodnje in potrošnje po starosti in s tem tudi ekonomske odvisnosti (Mason & Lee, 2007; Prskawetz & Sambt, 2014; Istenič, Šeme, Hammer, Lotrič Dolinar & Sambt, 2016). Vendar pa NTA zahteva veliko izračunov, tako da so rezultati običajno na voljo samo za eno leto, zato ni

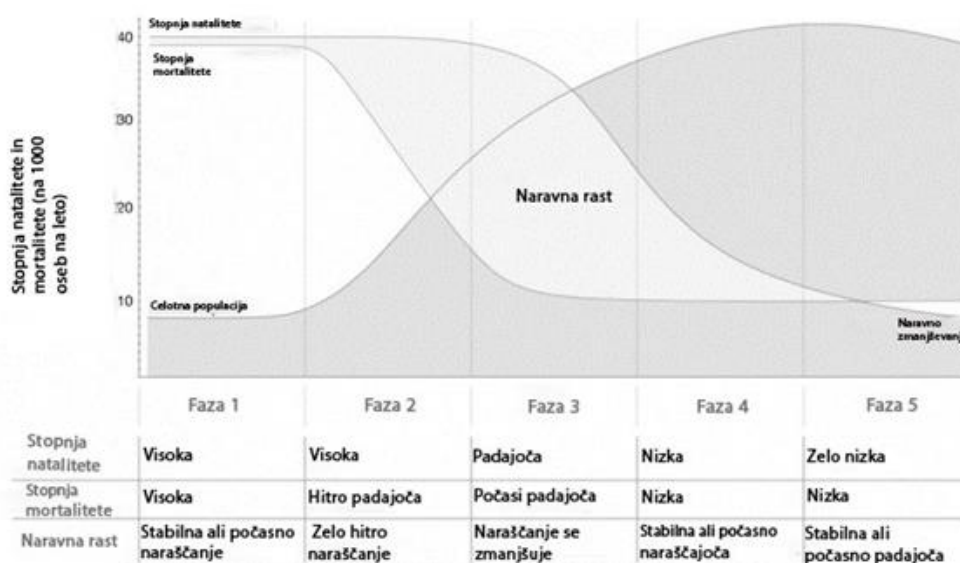
aktualna za našo analizo skozi čas. Kljub tej pomanjkljivosti se skupni koeficient starostne odvisnosti uporablja predvsem pri preučevanju demografskih problemov, ker poda dobro sliko o tem, koliko je neaktivnih (vzdrževani ter osebe z lastnimi prihodki) glede na delovno aktivno prebivalstvo.

2.2 Vzroki za staranje prebivalstva

Prvi vzrok staranja prebivalstva je smrtnost. Če se pričakovano trajanje življenja podaljšuje, bo porasla tudi povprečna starost prebivalstva. Drugi vzrok staranja je rodnost. Če se rodnost znižuje, bo to vplivalo na staranje prebivalstva. Tretji vzrok pa so migracije, ki imajo na dolgi rok omejen vpliv na staranje prebivalstva. V normalnih razmerah ima rodnost močnejši vpliv na staranje prebivalstva kot smrtnost, zato je povečevanje rodnosti v razvitih državah ključnega pomena za zmanjševanje povprečne starosti (Jackson, 1998).

Slika 4 nam prikazuje demografski prehod ter gibanje stopnje rodnosti in smrtnosti v vsaki fazi posebej. V demografskem prehodu je štiri ali pet faz. V prvi fazi sta stopnji rodnosti in smrtnosti visoki, v drugi fazi se ob še vedno visoki stopnji rodnosti stopnja smrtnosti naglo zmanjšuje. V tej fazi so predvsem države v razvoju oziroma kot celina je to predvsem Afrika. Za tretjo fazo je značilno, da je stopnja rasti prebivalstva zelo velika, stopnja rodnosti začne padati, prav tako pa pada tudi stopnja smrtnosti, vendar počasneje kot v drugi fazi. V četrti fazi sta stopnji rodnosti in smrtnosti nizki, zato za to stopnjo velja, da je naravni prirastek, torej razlika med stopnjo rodnosti in smrtnosti, nizek. V peti fazi, kjer je stopnja rodnosti zelo nizka, stopnja smrtnosti pa nizka, je naravni prirastek pogosto negativen, saj se rodi manj ljudi, kot jih umre. V tej fazi so razvite države, med njimi tudi večina držav Evropske unije (Adhikari, 2017).

Slika 4: Demografski prehod

Prerejeno po Adhikari (2017).

2.3 Problemi, povezani z naraščanjem ekonomske odvisnosti

S staranjem prebivalstva in nizko rodnostjo narašča tudi ekonomska odvisnost, kar pomeni, da je vedno več prebivalcev, ki so v starosti ekonomske odvisnosti glede na prebivalce, ki so v delovni starosti. Tako vse več ljudi prejema pokojnine, vedno bolj intenzivno rabijo zdravstvene storitve in dolgotrajno oskrbo, vplačnikov pa je relativno manj. Zaradi naraščanja ekonomske odvisnosti lahko obravnavamo več problemov, vendar bom za namen te naloge izpostavil le dva. Prvi je problem virov ali sredstev. Zaradi relativnega zmanjšanja prebivalstva v delovni starosti se bodo mogoče morala zmanjšati sredstva, namenjena ekonomsko odvisnim prebivalcem. V praksi lahko to vidimo pri pokojninah. Delovno aktivno prebivalstvo za pokojnino vplačuje prispevke, ki se koristijo za plačevanje zdajšnjih pokojnin. Če se delovno aktivno prebivalstvo zmanjša, se zmanjšajo tudi prispevki za pokojnine, zato so le-te manjše. Država sicer lahko vzdržuje višino pokojnin z zadolževanjem države, vendar s tem le odlaga nastali problem, hkrati pa plačuje visoke obresti z izdajanjem državnih obveznic. Drugi ukrep so lahko višji davki. Na pomanjkanje virov ali sredstev vpliva tudi visoka brezposelnost. Naraščanje ekonomske odvisnosti se lahko omili ali zmanjša tudi s poznejšim upokojevanjem prebivalcev. To lahko dosežemo z višanjem zakonsko določene meje za upokojitev, ki sledi podaljševanju pričakovanega trajanja življenja (Jackson, 1998).

Koeficient starostne odvisnosti starih, ki meri razmerje med osebami, starimi 65 let ali več, in osebami, starimi med 15 in 64 let, torej večinoma delovno aktivnimi prebivalci, ni preveč natančen in se nanj ne moremo popolnoma zanesti. Tukaj je treba pripomniti, da obstajajo tudi ljudje, stari med 15 in 64 let, ki niso delovno aktivni iz mnogo razlogov, kot so težje bolezni, duševna prizadetost, lahko pa imajo tudi ekonomske (brezposelni) in družbene razloge. V to skupino spadajo tudi tisti, ki se šolajo in študirajo. Prav zaradi teh razlogov koeficient ni čisto realističen. Zaradi naštetih razlogov je »v resnici« koeficient med delovno aktivnimi in neaktivnimi (predvsem osebe z lastnimi prihodki) še višji, kot ga trenutno prikazujemo (Mullan, 2000). Kot že omenjeno, so za namene upoštevanja dejanskega trajanja obdobja ekonomske neodvisnosti in ekonomske vzdrževanosti raziskovalci razvili metodo NTA.

Problem staranja se nanaša tudi na socialne prejemke in transferje prebivalstva. To je ocenila OECD, ko so primerjali socialne prejemke in transferje za starejše osebe in za otroke. Na koncu so ugotovili, da je to razmerje 2,1 : 1, kar pomeni, da starejši ljudje državo stanejo 2,1-krat več kot otroci, kar se tiče javnofinančnih izdatkov. Primer teh prejemkov so socialni transferji od države (Mullan, 2000).

2.4 Vpliv staranja prebivalstva na zdravstveni sistem

S staranjem ljudje vse pogosteje potrebujejo zdravstveno oskrbo, zato so tudi stroški zanjo višji. Država ima dve možnosti, in sicer lahko zviša davke in prispevke, da zaradi staranja zdravstveni sistem ne postane finančno nevzdržen, ali pa davkov ne zviša, mora pa zato

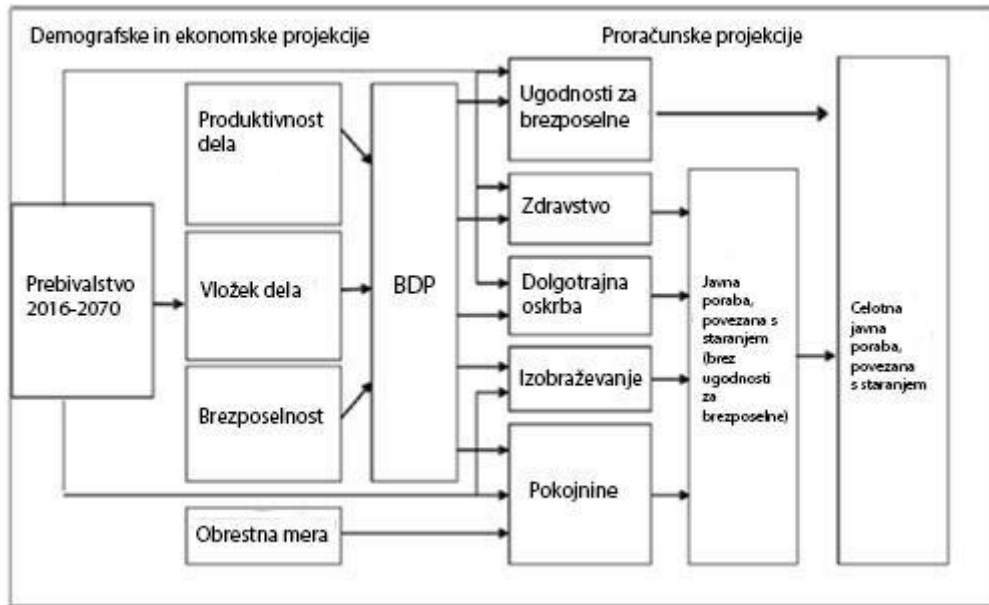
znižati proračun za zdravstvo, ki je zaradi tega posledično manj kakovostno oziroma obstajajo dolge čakalne vrste. V poznih letih so bolezni pogostejše kot v mlajših, zato je takrat pomembna dobra preventivna zdravstvena oskrba, ki nato zniža morebitne stroške zdravljenja. V preteklosti je bila starost ob smrti bistveno nižja, kot je danes. Povečevala se je in se še zmeraj povečuje zaradi boljšega zdravstvenega sistema, boljše higiene, boljših preventivnih ukrepov in tako naprej. Raziskovalci so ugotovili, da se pri ljudeh, starih nad 75 let, pogosto razvijejo kronične degenerativne bolezni, ki jih včasih ljudje niso imeli, saj tako visoke starosti sploh niso dočakali (Jackson, 1998). Stroški zdravstvenih storitev se povečujejo tudi zaradi sodobnega življenja ljudi, to je uživanja nezdrave in predelane hrane. Uživanje zdrave hrane ne samo da zmanjšuje stroške zdravstvenih storitev, ampak tudi povečuje produktivnost, kakovost življenja in pričakovano trajanje življenja. Leta 1999 je Frazão v raziskavi ocenil, da bi Združene države Amerike z zdravo prehrano letno prihranile 70,9 milijard ameriških dolarjev. Številka se nanaša na stroške zdravstvenih storitev, izgube produktivnosti in tako imenovane vrednosti prezgodnjih smrti, ki so povezane s štirimi boleznimi: prirojena srčna napaka, rak, možganska kap in diabetes (Anekwe & Rahkovsky, 2013). To so le nekateri od razlogov, ki povzročajo rast stroškov v zdravstvu. V tretjem poglavju bom kvantitativno predstavil, kakšne stroške glede staranja prebivalstva predvideva Evropska komisija (angl. European Commission).

3 HITRO STARANJE PREBIVALSTVA IN PROBLEM JAVNOFINANČNE VZDRŽNOSTI

European Commission (2018) je naredila raziskavo o staranju prebivalstva, v kateri je obravnavala, kako bo staranje prebivalstva v državah Evropske unije vplivalo predvsem na javnofinančno vzdržnost sistema. Vse projekcije so bile narejene za obdobje 2016–2070. Na sliki 5 lahko vidimo, kako so projekcije prebivalstva bile izdelane po posameznih fazah. Na začetku so naredili demografske in makroekonomske predpostavke ter nato dolgoročne projekcije, ki prikazujejo staranje prebivalstva v prihodnosti in predvidevajo, kako bo to vplivalo na pokojnine, zdravstvo, dolgotrajno oskrbo, izobraževanje in izdatke iz naslova ugodnosti, ki jih prejemajo brezposelni. Celotne stroške staranja (angl. total age-related) predstavljajo pokojnine, zdravstvo, stroški dolgotrajne oskrbe, izobraževanje in stroški iz naslova ugodnosti za brezposelne. Celotne stroške, ki so povezani samo s staranjem (angl. strictly age-related), pa predstavljajo prvi štirje, le stroški ugodnosti za brezposelne niso vključeni v to kategorijo.

Slika 5: Izdelovanje dolgoročnih projekcij s strani Evropske komisije

Prirejeno po European Commission (2018).

3.1 Demografske in makroekonomske predpostavke

Demografski dejavniki, na katerih se naredijo predpostavke za izdelavo projekcij, so stopnja rodnosti, smrtnosti in neto migracije. Za stopnjo rodnosti in smrtnosti se privzame, da bosta v prihodnosti konvergirali. Za TFR se predvideva, da bo zrasla v skoraj vseh državah Evropske unije brez Velike Britanije (v nadaljevanju EU 27) v obdobju 2016–2070, in sicer z 1,58 na 1,81. TFR za vse države Evropske unije je viden v prilogi 5.

Po projekcijah se bo zniževala tudi smrtnost, kar prikazuje pričakovano trajanje življenja. Med omenjenim obdobjem se bo v skladu s projekcijami povečalo za 7,8 let za moške in 6,6 let za ženske. Rast pričakovanega trajanja življenja za moške in za ženske v obdobju 2016–2070 v državah Evropske unije je razvidna iz priloge 5 (European Commission, 2018).

Tretji dejavnik so neto migracije. Projekcije predvidevajo, da se bodo v celotni Evropski uniji (z Veliko Britanijo vred) zmanjševale: v letu 2016 so znašale 1,5 milijona ljudi na leto, v letu 2070 pa bodo predvidoma znašale 805.000 ljudi, kar je 0,2 % celotne populacije Evropske unije. Iz priloge 6 so razvidne neto migracije za vse države Evropske unije za leto 2016, 2030, 2060 in 2070 tako v absolutnem kot v relativnem znesku glede na velikost prebivalstva. Za EU 27 se ocenjuje, da so neto migracije v letu 2016 vključevale 1,241 milijona oseb, leta 2070 pa projekcije predpostavljajo, da se bodo zmanjšale in bodo predvidoma znašale 697.000 oseb oziroma 0,2 % celotne populacije (European Commission, 2018).

Osnovni scenarij predvideva, da se bo število prebivalcev od leta 2016 do leta 2070 v celotni Evropski uniji (vključno z Veliko Britanijo) povečalo s 511 na 520 milijonov, vendar se bo zmanjšalo število delovno aktivnih zaradi nizkih stopenj rodnosti, majhnih neto migracij ter večjega pričakovanega trajanja življenja ob rojstvu. V prilogi 6 lahko vidimo projekcije sprememb prebivalstva za obdobje od 2016 do 2070. Procentualno bo predvidoma najvišja sprememba v Litvi, kjer se bo prebivalstvo predvidoma povečalo kar za 78 %. Najmanjši spremembi pa bodo po projekcijah na Danskem z zvišanjem za 3,9 %, ter v Sloveniji, kjer se bo prebivalstvo po projekcijah zmanjšalo za približno 100.000 ljudi, kar je 5,3 % sprememba. V EU 27 se bo prebivalstvo predvidoma zmanjšalo za 1,4 %, saj bo po projekcijah upadlo z 445,3 milijone na 439,2 milijona prebivalcev (European Commission, 2018).

V prilogi 7 lahko vidimo spremembo prebivalstva za obdobje 2016–2070 po starostnih skupinah, to je od starosti 0 do 14, od starosti 15 do 64, nadalje 65 let ali več in končno nad 80 let v vseh državah Evropske unije. V tej prilogi vidimo, da se bo po projekcijah v Evropski uniji povečalo število oseb, starih 65 let ali več. V EU 27 jih je bilo leta 2016 19,5 %, projekcije pa kažejo, da jih bo leta 2070 kar 29,2 %. Največja sprememba je vidna na Cipru, saj se bo število oseb, starih 65 let ali več, po Eurostatovih projekcijah EUROPOP2019 povečalo kar za 18,3 odstotne točke in bo v prihodnosti predstavljalo veliko breme za pokojninski sistem, predvsem pa za zdravstvo ter dolgotrajno oskrbo (European Commission, 2018).

V prilogi 7 so prikazani tudi trije različni koeficienti odvisnosti. Za moje potrebe sta aktualna predvsem prvi in zadnji, torej koeficient starostne odvisnosti starih in skupni koeficient starostne odvisnosti. Na ravni EU 27 se bo v skladu s projekcijami koeficient starostne odvisnosti starih v obdobju 2016 do 2070 povečal za 22,3 odstotne točke, skupni koeficient starostne odvisnosti pa bo večji za 25,7 odstotnih točk. Največje spremembe skupnega koeficienta starostne odvisnosti bodo v skladu z demografskimi projekcijami na Poljskem, kjer bo višji za kar 41,1 odstotne točke, najmanjšo spremembo pa bo doživela Švedska, in sicer se bo tam koeficient povečal za 13,5 odstotnih točk. Razumljivo je, da je skupni koeficient starostne odvisnosti višji, saj pri njem v števcu upoštevamo še vse osebe med 0 in 14. letom starosti. Vsa povečanja koeficientov odvisnosti bodo v skladu s projekcijami za vse države v Evropski uniji predstavljale problem, predvsem problem javnofinančne vzdržnosti sistema. Staranje prebivalstva pa ni samo problematika Evrope, ampak tudi drugih kontinentov: Latinske Amerike, Severne Amerike, Oceanije in Azije. Prebivalstvo se bo predvidoma staralo tudi v Afriki, vendar bo rast tako počasna, da na tej celini s tem ne bodo imeli težav. Koeficient starostne odvisnosti starih se bo v skladu s projekcijami v Afriki od leta 2016 do 2070 povečal le za 7,3 odstotne točke, medtem ko se bo v Evropi povečal za 23 odstotnih točk. To pomeni, da bo Evropa mlade imigrante iz Afrike nujno potrebovala za blažitev staranja prebivalstva. Kolikšno je njihovo optimalno število za Evropo, pa je težko oceniti, saj ne moremo vedeti, kako se bodo v Evropi prilagodili, ne moremo vedeti, ali jim bodo domačini nasprotovali ali ne. Migracije lahko delno rešujejo problem staranja

prebivalstva, večji del pa morajo reševati z višjim TFR v vsaki posamezni državi Evropske unije. Čeprav se bo po projekcijah dvignila na 1,81, je to premalo tudi za obnavljanje prebivalstva. Za obnavljanje prebivalstva v vsaki državi, če ne upoštevamo migracij, je treba imeti TFR na nivoju 2,1 (European Commission, 2018).

Poleg demografskih predpostavk so nujne tudi makroekonomske predpostavke in z njimi povezani makroekonomski dejavniki. Ti dejavniki, pomembni za sestavo projekcij staranja prebivalstva in ekonomskih učinkov le-teh, so bruto domači proizvod in participacija na trgu dela. Na rast bruto domačega proizvoda vplivata tako število delavcev kot tudi njihova produktivnost.

Na področju trga dela je bilo narejenih več projekcij s strani Evropske komisije. Rezultat prve projekcije je, da se bo efektivna starostna upokožitev zaradi pokojninske reforme povečala, in sicer za 2,3 leta za moške ter za 2,9 let za ženske. Vse spremembe, ki jih bo povzročila ta pokojninska reforma, so vidne v prilogi 8. Pri moških bodo največje spremembe v Grčiji, najmanjše pa v Romuniji, pri ženskah pa največje prav tako v Grčiji ter najmanjše na Poljskem.

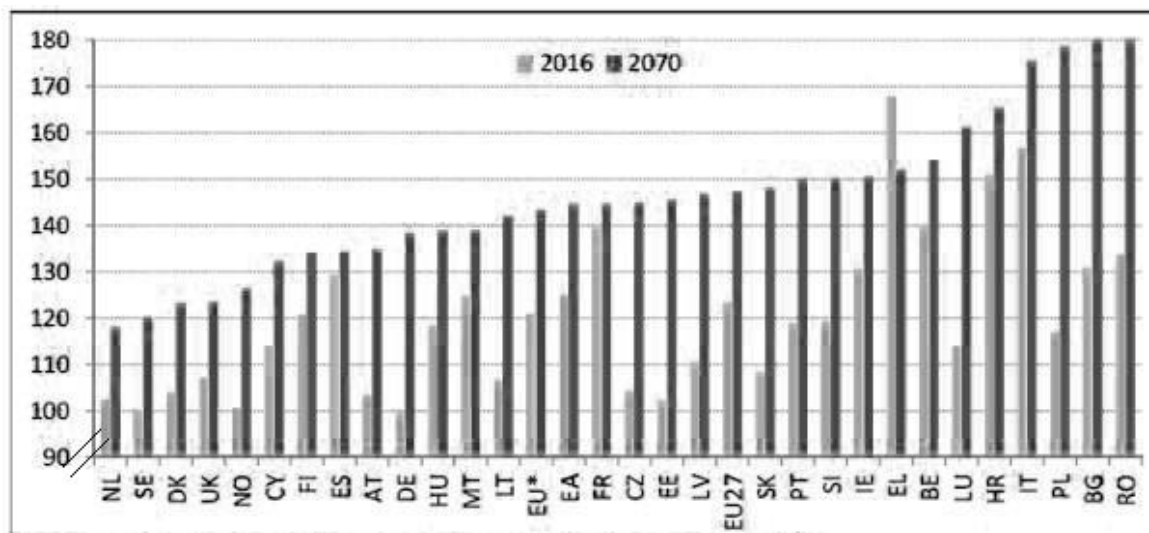
Druga projekcija nam pokaže, da se bo participacija ljudi, starih med 55 in 64 let, na trgu delovne sile povečala, in sicer za 12,2 odstotni točki pri moških ter za 16,2 odstotni točki pri ženskah. V prilogi 9 lahko vidimo, kakšna bi bila situacija brez te reforme in kakšna je participacija, če se ta pokojninska reforma uvede. Razlike so velike in pomembno je, da je čim več ljudi te starosti na trgu dela, saj je to dobro tako zanje, ker bodo dobili večjo pokojnino in svoje znanje širili na mlajšo populacijo. Dobro je tudi za samo družbo, ki ji starejših ni treba vzdrževati toliko dodatnih let. Podobno se predvideva za stare med 65. in 74. letom za leto 2070. Tudi zanje se bo s to reformo opazno povečala participacija na trgu dela, in sicer v povprečju za 8,2 odstotni točki za moške in 9,0 odstotnih točk za ženske. Ta bi v tem primeru za moške znašala 21,8 odstotkov, za ženske pa 18,6 odstotkov. Podobna usoda bo leta 2070 predvidoma doletela tudi vse osebe med 20. in 64. letom, torej se bo participacija na trgu dela vsaj v teoriji povečala za vse delovno aktivne ljudi (European Commission, 2018).

Rezultat tretje projekcije je, da se bo ponudba delovne sile občutno zmanjšala, in sicer za 9,6 % na območju Evropske unije do leta 2070 glede na leto 2016. Pod pojmom »ponudba delovne sile« je mišljeno število aktivnih na trgu dela. Projekcija na področju zaposlenosti kaže, da se bo stopnja zaposlenosti prebivalstva, starega med 20 in 64 let, na področju celotne Evropske unije (vključno z Veliko Britanijo) povečala z 71,1 % v letu 2016 na 75,8 % v letu 2070, to je porast za 4,7 odstotnih točk. V prilogi 10 so vidne razlike med leti 2016, 2030 in 2070. Povečanje zaposlenosti je vsekakor pozitivna novica za celotno Evropsko unijo.

Rezultat zadnje projekcije na področju trga delovne sile je, da naj bi se povečal celotni ekonomski kazalnik odvisnosti, kar je razvidno iz slike 6. Izračuna se tako, da se deli število

prebivalcev, ki niso zaposleni, s številom zaposlenih. V celotni Evropski uniji (vključno z Veliko Britanijo) je v letu 2016 znašal 121,1 %, v letu 2070 pa naj bi znašal že 143,3 %.

Slika 6: Projekcija celotnega ekonomskega kazalnika odvisnosti po državah Evropske unije za leti 2016 in 2070

Prirjeno po European Commission (2018).

Naslednja tema v projekcijah je produktivnost delavcev in bruto domači proizvod. Rezultat projekcije kaže, da naj bi se bruto domači proizvod povečeval za 1,4 % na leto v Evropski uniji kot celoti (vključno z Veliko Britanijo). Spremembe bruto domačih proizvodov posameznih članic so razvidne iz priloge 11.

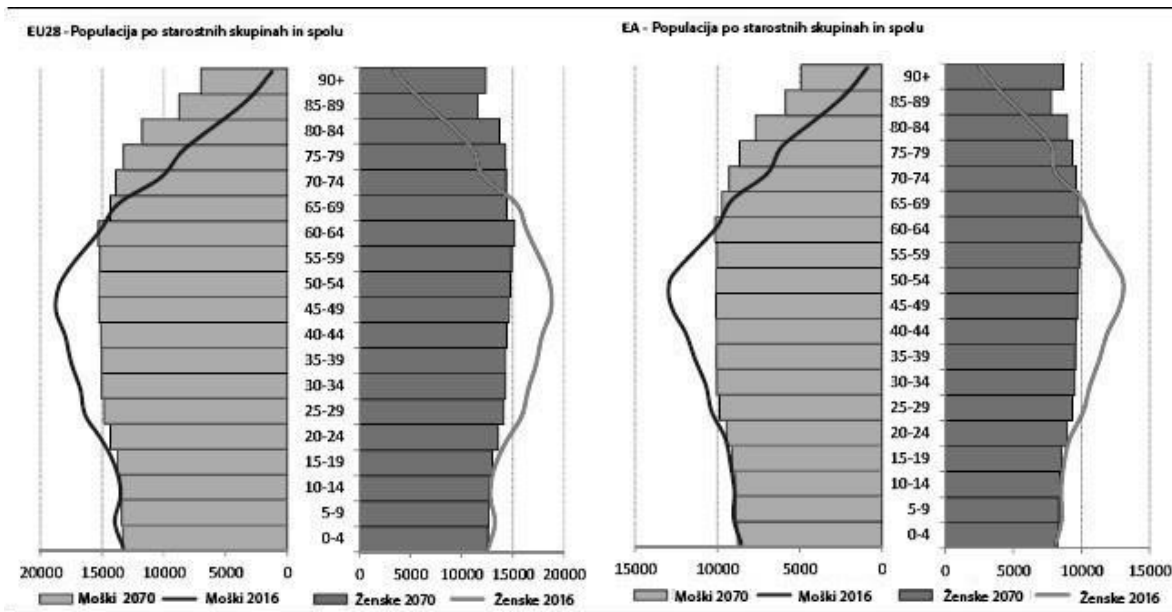
3.2 Ekonomski in proračunski vpliv staranja prebivalstva

European Commission (2018) na podlagi projekcij prebivalstva predvideva, da se bo celotno prebivalstvo Evropske unije v obdobju 2016–2070 povečalo s 511 milijonov na 520 milijonov, vendar se bo število delovno aktivnih prebivalcev zmanjšalo s 333 milijonov na 292 milijonov v letu 2070. Na to zmanjšanje bodo vplivali migracijski tokovi, stopnja rodnosti in trajanje življenja.

Če pogledamo sliko 7, lahko vidimo starostno strukturo prebivalstva v Evropski uniji. Najbolj zaskrbljujoče je, da se bo število ljudi v starosti od 20 do 60 let, ki so večinoma zaposleni in neto plačniki v javnofinančni sistem, v skladu s projekcijami zmanjšalo. Med drugim ti zaposleni plačujejo prispevke za pokojnine, ki jih prejemajo upokojenci, pogosto starejši od 60 let. Opazimo lahko tudi to, da se bo število oseb, starih 65 let ali več, v skladu s projekcijami povečevalo, kar za proračun držav ne bi bilo dobro, saj bi morale manj ljudi v delovni starosti vzdrževati več ekonomsko odvisnih ljudi v starosti 65+. Projekcije predvidevajo, da so bo TFR za območje Evropske unije povečal z 1,58 na 1,81. Za 7,8 let se bo predvidoma povečalo tudi pričakovano trajanje življenja ob rojstvu in bi tako v letu 2070

znašalo 86,1 leta. Neto migracije se bodo predvidoma zmanjšale. V letu 2016 so znašale 1,5 milijona, v letu 2070 pa bodo predvidoma znašale le 0,9 milijona. Na ravni Evropske unije to pomeni, da bi neto migracije z 0,3 % padle na 0,15 % celotne populacije (European Commission, 2018).

Slika 7: Prikaz starostne strukture prebivalstva za leti 2016 in 2070 za Evropsko unijo ter evroobmočje

Prirejeno po European Commission (2018).

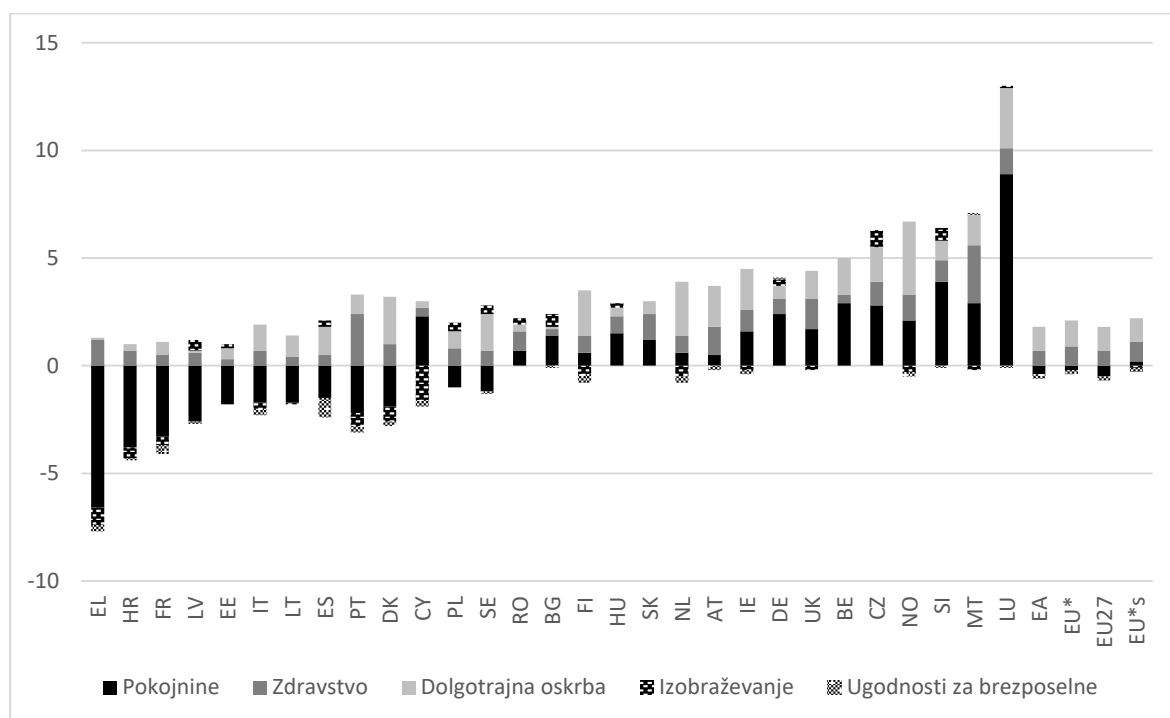
Glede na projekcije se bo v prihodnosti povišala stopnja zaposlenosti na trgu dela, še posebej za ženske in starejše delavce. Delavci, stari med 55 in 64 let, bodo v povprečju imeli 12,2 odstotni točki večjo udeležbo na trgu delovne sile, ženske, stare med 55 in 64 let, pa kar za 16,4 odstotne točke višjo. Na ravni Evropske unije se bo celotna udeležba na trgu dela predvidoma dvignila s 77,5 % na 80,7 %, kar pomeni dvig za 3,2 odstotni točki.

Projekcije tudi prikazujejo, da se bo zmanjšalo število delovno aktivnih, starih od 20 do 64 let, in sicer za 9,6 % v obdobju od leta 2016 do leta 2070. Povečala se bo stopnja zaposlenosti na ravni Evropske unije. Leta 2016 je znašala 71,1 %, leta 2070 pa bo predvidoma znašala 75,8 %, kar pomeni dvig zaposlenosti za 4,7 odstotnih točk. Projekcije prikazujejo, da se bo bruto domači proizvod za Evropsko unijo kot celoto v povprečju do leta 2040 vsako leto povečeval za 1,2 %, od leta 2040 do leta 2070 pa se bo povečeval za 1,5 % na leto.

Po osnovnem scenariju znašajo celotni stroški staranja 25 % bruto domačega proizvoda v letu 2016. Ta bo v skladu s scenarijem naraščal za 1,7 odstotnih točk na leto do leta 2070. Stroški staranja bodo glede na bruto domači proizvod naraščali hitreje kot sam bruto domači proizvod v Evropski uniji.

Če pogledamo po nekaterih komponentah stroškov staranja, ki so razvidne iz slike 8, projekcije za osnovni scenarij predvidevajo, da se bodo do leta 2070 skupaj za 2,1 odstotne točke glede na bruto domači proizvod zvišali predvsem izdatki za dolgotrajno oskrbo in zdravstvo na ravni EU 27 (European Commission, 2018).

Slika 8: Projekcija spremembe stroškov v državah Evropske unije, povezanih s staranjem v letu 2070 glede na leto 2016 po komponentah (v odstotnih točkah od bruto domačega proizvoda)

Prirejeno po European Commission (2018).

Poleg osnovnega scenarija sta bila narejena še dva dodatna scenarija, in sicer scenarij tveganja skupne factorske produktivnosti (angl. Total Factor Productivity risk scenario, v nadaljevanju TFP) ter scenarij tveganja Delovne skupine za staranje (angl. Ageing Working Group risk scenario, v nadaljevanju AWG). Scenarij TFP predvideva, da bo rast stopnje celotne factorske produktivnosti nižja in bo konvergirala proti 0,8 % namesto proti 1 %. Ta scenarij prikazuje, da bi bila lahko rast bruto domačega proizvoda dosti nižja, če bi bila celotna factorska produktivnost nižja kot v osnovnem scenariju. Po scenariju TFP bi bruto domači proizvod v Evropski uniji naraščal po stopnji rasti 1,1 % na leto do leta 2070, namesto po stopnji 1,4 %, kot to velja v osnovnem scenariju. Tretji scenarij tveganja AWG pravi, da lahko tudi nedemografski dejavniki, kot je na primer tehnološki napredek, vplivajo na porast stroškov v zdravstvu in dolgotrajni oskrbi. Zato pri scenariju AWG predvidevajo, da se bo konvergenca stroškov zdravstva in dolgotrajne oskrbe na dolgi rok povečala. Odločil sem se, da se v nalogi osredotočim samo na osnovni scenarij, ki je najbolj preprost, pa vendar najboljše pokaže pomembne rezultate (European Commission, 2018).

V prilogi 12 lahko v zgornjem levem kotu vidimo, kako vsi trije scenariji prikazujejo vpliv stroškov staranja v Evropski uniji za obdobje od 2016 do 2070. Po osnovnem scenariju bodo stroški staranja glede na bruto domači proizvod v Evropski uniji v letu 2016 znašali 25 % in bodo do leta 2070 višji za 1,7 odstotnih točk, v scenariju TFP bodo ti stroški višji za 2,2 odstotni točki ter v scenariju AWG za kar 4 odstotne točke.

Po TFP scenariju naj bi izdatki za pokojnine glede na bruto domači proizvod do leta 2027 porasli za 0,5 odstotnih točk več kot pri osnovnem scenariju. To bi se zgodilo zato, ker pokojnine rastejo počasneje kot plače. Indeksacija rasti pokojnin na rast plač je sicer po različnih državah različna, vendar pa je nižja od 100 %. Enako kot izdatki za pokojnine bodo predvidoma tudi celotni stroški staranja po scenariju TFP do leta 2070 v Evropski uniji rasli hitreje za okoli 0,5 odstotnih točk glede na bruto domači proizvod v primerjavi z osnovnim scenarijem. Ne glede na uporabljen scenarij se v prihodnosti pričakujejo veliki pritiski na vzdržnost javnofinančnega sistema v Sloveniji (European Commission, 2018).

3.3 Javnofinančna vzdržnost po izdatkih

3.3.1 Pokojnine

V Sloveniji velja solidarnostni način, kar pomeni, da za zdajšnje upokojence prispevke za pokojnine plačujejo delovno aktivni prebivalci. Država lahko sredstva za pokojnine zagotovi iz prispevkov ali davkov. Najbolj pomembno je vedeti, da javne pokojnine bremenijo javnofinančni sistem v državi. Države v Evropski uniji imajo različno zakonodajo, kdaj se posameznik lahko upokoji. Razlike so velike, saj se zakonsko določena upokojitev lahko po posameznih državah v Evropski uniji razlikuje tudi do pet let. Za leto 2070 se predvideva, da se bo zaradi staranja prebivalstva in povečanja pričakovanega trajanja življenja povečala tudi zakonsko določena meja za upokojitev (European Commission, 2018). Da bi države znižale izdatke za pokojnine, je ena od možnosti, da se zakonsko postavljena meja za upokojitev poveča za toliko, kolikor se poveča pričakovano trajanje življenja.

Iz priloge 13 je razvidno, koliko bo vsaka država v Evropski uniji v obdobju med 2016 in 2070 predvidoma namenila za pokojnine glede na svoj bruto domači proizvod. Iz zadnje vrstice na tej sliki lahko razberemo, da bodo države leta 2070 glede na leto 2016 v skladu s projekcijami v povprečju imele za 0,2 odstotni točki nižje izdatke za pokojnine glede na bruto domači proizvod.

Izdatki za pokojnine bodo po projekcijah torej glede na bruto domači proizvod v letu 2070 nižji kot v letu 2016. Vendar nam to ne pove vsega, kar moramo vedeti o izdatkih za pokojnine. Kot sem že omenil, se bo po projekcijah prebivalstva le-to staralo, kar pomeni, da bo vedno več oseb, starih 65 let ali več, in manj delovno aktivnih, starih med 20 in 64 let. V prilogi 14 lahko vidimo, kolikšen doprinos ima koeficient starostne odvisnosti starih na

izdatke za pokojnine po posameznih državah za obdobje 2016–2070 (European Commission, 2018).

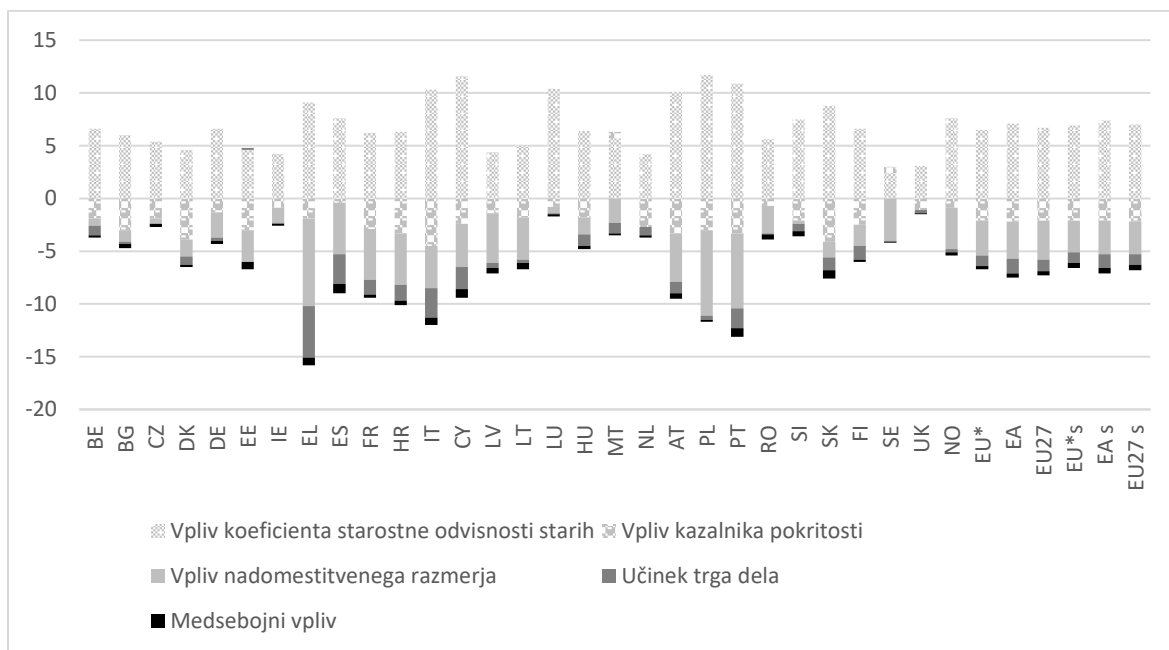
Projekcije kažejo, da se bo doprinos koeficienta starostne odvisnosti starih na izdatke za pokojnine v celotni Evropski uniji (netehtano povprečje EU, v prilogi 14 označeno kot EU* s) v letu 2070 glede na leto 2016 v povprečju povečal za 6,9 odstotnih točk glede na bruto domači proizvod, v EU 27 pa za 7,0 odstotnih točk glede na bruto domači proizvod. To je razumljivo, saj je leta 2016 bilo 3,6 oseb, starih med 20 in 64 let na enega, starega 65 let ali več, leta 2070 pa bosta le 2,2 osebi na enega, starega 65 let ali več.

Na rast izdatkov za pokojnine najbolj vpliva koeficient starostne odvisnosti starih, torej povečevanje deleža starih 65 let ali več. Države, ki se jim bodo izdatki za pokojnine v obdobju 2016–2070 glede na bruto domači proizvod v skladu s projekcijami najbolj povečali, so Belgija, Nemčija, Ciper, Luksemburg in Norveška. Nekaterim državam pa se bodo predvidoma zmanjšali. Na to bodo vplivali številni kazalniki, ki so vidni na sliki 9. Prvi je kazalnik pokritosti (angl. coverage ratio; število upokojencev vseh starosti / število oseb, starih 65 let ali več), pri katerem veliko vlogo igra zakonsko določena starost pri upokojitvi. Višja kot je, manjši je kazalnik pokritosti in manjši so izdatki za pokojnine glede na bruto domači proizvod. Seveda pa je zelo pomembna tudi potrebna pokojninska doba za upokojitev. Za kazalnik pokritosti je za državo dobro, da je nizek, saj če se povečuje, to pomeni, da se povečujejo tudi izdatki za pokojnine glede na bruto domači proizvod. Drugi kazalnik je nadomestitveno razmerje (ang. benefit ratio; razmerje med povprečno pokojnino in povprečno plačo). Višja kot je relativna razlika med povprečno pokojnino in povprečno plačo v državi, nižje je nadomestitveno razmerje. Tretji kazalnik oziroma razlog za zniževanje izdatkov za pokojnine je učinek trga dela (angl. labour market effect). Slednjega lahko razdelimo na tri dele, in sicer na učinek stopnje zaposlenosti (angl. employment rate effect; število oseb, starih 20–64 let / število delovno aktivnih oseb, starih 20–64 let), učinek delovne intenzivnosti (angl. labour intensity effect; število delovno aktivnih oseb v starosti 20–64 / število opravljenih ur delovno aktivnega prebivalstva v starosti 20–64 let) ter učinek podaljšanje kariere (število opravljenih ur s strani delovno aktivnih v starosti 20–64 let / število opravljenih ur s strani populacije 20–74 let). Če bodo posamezniki na trgu dela v povprečju dlje časa v primerjavi z leti prejemanja pokojnine, se bodo izdatki za pokojnine glede na bruto domači proizvod v povprečju zmanjšali. Naslednji razlog je povezan s produktivnostjo delavcev, in sicer govori o indeksaciji rasti plač glede na produktivnost. Če bi ta znašala 100 %, se izdatki za pokojnine glede na bruto domači proizvod ne bi spreminjali. Države, ki se jim bodo izdatki za pokojnine v obdobju 2016–2070 predvidoma najbolj zmanjšali glede na bruto domači proizvod, so Danska, Grčija, Francija, Hrvaška, Latvija in Litva. Projekcija za Slovenijo kaže, da se bodo izdatki za pokojnine najprej povečali, vrh bo okoli leta 2050, nato pa do leta 2070 rahlo zmanjšali. Razlika glede na bruto domači proizvod za obdobje 2016–2070 bo v Sloveniji znašala predvidoma okoli 4 odstotne točke. Na sliki 9 lahko opazimo tudi pojem medsebojni vpliv (angl. interaction effect).

Medsebojni vpliv je definiran kot nepojasnjena razlika med spremembo vseh dejavnikov in vsoto učinkov posameznih dejavnikov (European Commission, 2018).

Slika 9: Prispevek posameznega faktorja k skupni rasti izdatkov za pokojnine za države Evropske unije za obdobje 2016–2070 (v odstotnih točkah od bruto domačega proizvoda)

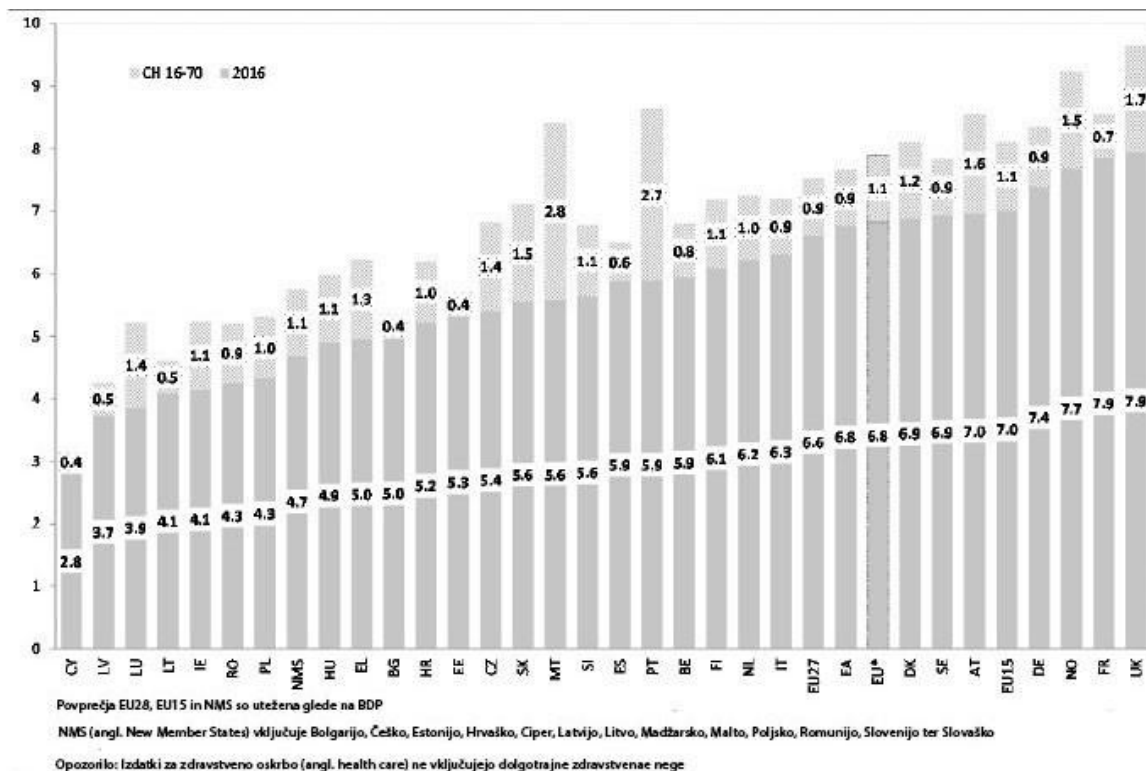

Prirejeno po European Commission (2018).

3.3.2 Zdravstvo

Tako kot pokojnine tudi zdravstvo predstavlja izdatek za javnofinančni sistem v posamezni državi. Z naraščanjem oseb, ki potrebujejo zdravstveno oskrbo, narašča tudi pritisk na javnofinančno vzdržnost v državi. Več kot bo starejšega prebivalstva (65+), višji bodo izdatki za zdravstvo glede na bruto domači proizvod. Na višje izdatke za zdravstvo pa vpliva tudi nova tehnologija. European Commission (2018) predvideva, da se bodo v EU 27 izdatki za zdravstvo v povprečju povišali za 0,9 odstotnih točk glede na bruto domači proizvod, kar je razvidno iz slike 10.

Slika 10: Projekcija izdatkov za zdravstvo zaradi demografskih sprememb v letu 2070 glede na leto 2016 (v odstotkih od bruto domačega proizvoda)

Prilagojeno po European Commission (2018).

3.3.3 Dolgotrajna oskrba

Podobno kot zdravstvo je tudi dolgotrajna oskrba povezana s staranjem prebivalstva. Starejše kot je prebivalstvo, višji so izdatki za dolgotrajno oskrbo. Področje dolgotrajne oskrbe lahko razdelimo na tri dele, in sicer na institucionalno, ki nas najbolj zanima, domačo oskrbo in denarni prejemek, ki ga prejemajo osebe, ki so delno ali pa popolnoma nezmožne za delo zaradi kakšne težje poškodbe. Iz priloge 15 je razvidno, da se bodo izdatki za dolgotrajno oskrbo za Evropsko unijo v skladu s projekcijami v povprečju povečali v letu 2070 glede na leto 2016 za 1,2 odstotni točki glede na bruto domači proizvod. Če vemo, da je na območju Evropske unije bilo leta 2016 izdatkov v povprečju za 1,3 % glede na bruto domači proizvod, leta 2070 pa predvidoma za 2,5 % glede na bruto domači proizvod, vidimo, da je razlika gromozanska in da se bodo stroški dolgotrajne oskrbe po teh projekcijah v povprečju povečali za kar 98 % (European Commission, 2018).

3.3.4 Izobraževanje

Na stroške, ki jih ima država z izobraževanjem, vpliva starostna struktura prebivalstva, poleg tega pa še trajanje obveznega izobraževanja, število oseb, ki se vpišejo v sekundarno in terciarno izobraževanje, relativne plače v šolstvu, povprečna velikost razreda in tako naprej.

Projekcije v prilogi 16 prikazujejo, da se izdatki za izobraževanje glede na bruto domači proizvod v povprečju ne bodo spreminjali niti v celotni Evropski uniji niti v EU 27 in niti v evroobmočju glede na obdobje 2016–2070 (European Commission, 2018).

3.3.5 Ugodnosti za brezposelne

Tisti, ki niso zaposleni, lahko koristijo socialne transferje in tako pridobijo ugodnosti za brezposelne, od katerih predstavlja veliko večino nadomestilo za brezposelnost. Iz priloge 17 je razvidno, da se bodo v skladu s projekcijami izdatki iz naslova ugodnosti za brezposelne po osnovnem scenariju v celotni Evropski uniji, v EU 27 in v evroobmočju v letu 2070 v povprečju znižali za 0,2 odstotni točki od bruto domačega proizvoda glede na leto 2016. Gre za izdatke, ki jih European Commission (2018) obravnava skupaj v »paketu« kot izdatke za staranje, čeprav so vsebinsko in z vidika izdatkov bistveno manj povezani s staranjem prebivalstva. Osnovne tri skupine izdatkov, povezanih s staranjem, tako ostajajo izdatki za pokojnine, zdravstvo in dolgotrajno oskrbo.

3.3.6 Povzetek vseh izdatkov

Kot smo lahko videli, projekcije predvidevajo, da se bodo povečali stroški zaradi staranja prebivalstva. European Commission (2018) je na podlagi projekcij prišla do zaključka, da se bodo stroški, povezani s staranjem prebivalstva, ki so leta 2016 znašali 25 % bruto domačega proizvoda, v Evropski uniji od leta 2016 do 2070 v povprečju povečali za 1,7 odstotne točke glede na bruto domači proizvod Evropske unije. To po komponentah pomeni naslednje:

- izdatki za pokojnine: -0,2 odstotni točki glede na bruto domači proizvod,
- izdatki za zdravstvo: 0,9 odstotne točke glede na bruto domači proizvod,
- izdatki iz naslova dolgotrajne oskrbe: 1,2 odstotni točki glede na bruto domači proizvod,
- izdatki za izobraževanje: 0 odstotnih točk glede na bruto domači proizvod,
- izdatki iz naslova ugodnosti za brezposelne: -0,2 odstotni točki glede na bruto domači proizvod.

3.4 Zviševanje produktivnosti kot odgovor na povečevanje izdatkov zaradi staranja prebivalstva

Menim, da je staranje prebivalstva problem. To dokazujejo tudi podatki Evropske komisije, ki sem jih predstavil. Nekateri menijo, da staranje prebivalstva sploh ni socialni problem. Eden od teh je Mullan (2000), ki je problematiko obravnaval. Piše o osmih mitih v povezavi s staranjem prebivalstva. Eden od mitov je tudi ta, da se bo zaradi staranja prebivalstva

zmanjšala ekonomska rast, kar po njegovem mnenju ne drži, saj na ekonomsko rast vplivajo drugi dejavniki, ne demografski. Velja tudi mit, da staranje prebivalstva prinaša veliko breme za družbe, predvsem kar se tiče prejetanja državnih socialnih transferjev, pokojnin in stroškov zdravstvenega sistema. Avtor navaja, da je tudi to napačno razmišljanje, saj v razvitih zahodnih družbah velja dovolj velika produktivnost, ki lahko pokriva stroške staranja prebivalstva.

Mullan (2000) svojo knjigo zaključí z mnenjem, da se staranju prebivalstva sicer ne moremo izogniti, vendar to naj ne bi bil problem, saj naj bi le z majhnim dvigom produktivnosti ustvarili dovolj, da pokrijemo vse stroške, povezane s staranjem prebivalstva. Trdi, da staranje ni časovna bomba, ki nas bi morala skrbeti. Meni tudi, da se preveč ukvarjamo s staranjem prebivalstva, to pa naj bi nas odvrčalo od mnogo pomembnejših tem, kot sta revščina in socialna neenakost v svetu. Mullan (2000) najverjetneje predpostavlja, da je indeksacija rasti pokojnin na rast plač 0 %.

Sam menim, da staranje prebivalstva je problem in se z Mullanom ne strinjam, vendar se zdi dvig produktivnosti smiseln ukrep. Vprašanje, ki se postavlja pri tem je, kako to doseči ter za koliko bi bilo treba dvigniti produktivnost, da bi pokrili stroške, ki so povezani s staranjem prebivalstva. Če bi odstotek indeksacije rasti pokojnin na rast plač znašal 100 %, potem problema vzdržnosti ne bi rešili. To pomeni, da se plače in pokojnine povečajo za x-krat, če za x-krat povečamo produktivnost. Delež izdatkov za pokojnine glede na bruto domači proizvod bi bil v tem primeru povsem isti.

Vendar ali je možno dvigniti produktivnost, če imamo v povprečju vedno starejše prebivalstvo? Ta problem so preučevali pri Mednarodnem denarnem skladu (angl. International Monetary Fund). S pomočjo celotne faktorske produktivnosti so ugotovili, da je produktivnost prav zaradi staranja prebivalstva zelo otežena oziroma staranje zavira rast produktivnosti v Evropi in na Japonskem. Celotna faktorska produktivnost predstavlja del gospodarske rasti, ki ni vezana na spremembo proizvodnih dejavnikov, kot sta na primer delo in kapital. Meri, kako učinkovito se kapital in delo uporabljata v proizvodnem procesu, pri tem pa nanju vplivajo inovacije, organiziranost proizvodnje in kakovost delovne sile (International Monetary Fund, 2016).

Mednarodni denarni sklad je na primeru Japonske pokazal, kako staranje zavira rast produktivnosti. V tej državi se produktivnost povečuje, dokler delavci ne dopolnijo 40–49 let, nato pa produktivnost delavcev ne narašča več. Zato strokovnjaki menijo, da se bo na Japonskem po letu 2025 rast celotne faktorske produktivnosti zmanjšala prav zaradi spremembe v starostni strukturi zaposlenih, kar je posledica staranja prebivalstva. Čeprav je bila raziskava narejena za Japonsko, naj bi podobno veljalo tudi za države v Evropi. Avtorji Aiyar, Ebeke in Shao (2016) so ugotovili, da je naraščajoče število delavcev, starejših od 55 let, v zadnjih dveh desetletjih vsako leto povprečno rast celotne faktorske produktivnosti znižalo za približno 0,1–0,2 odstotni točki. Za Slovenijo se predvideva, da se bo od 2014 do 2045 rast celotne faktorske produktivnosti, gledano na letni ravni, zmanjšala za celo 0,6

odstotnih točk, kar bo ena od najvišjih znižanj v vseh državah v Evropi. Poleg Slovenije bi tako znižanje lahko imele tudi nekatere druge države, kot so Grčija, Madžarska, Irska, Italija, Portugalska, Slovaška in Španija. V prihodnosti se bo rast celotne faktorske produktivnosti predvidoma še zniževala. Prej omenjeni avtorji so dali tudi nekaj predlogov, kako bi položaj izboljšali. Predlagajo izboljšanje dostopnosti zdravstvenih storitev, kar bi povečalo zdravje prebivalstva. Drugi ukrepi so boljše usposabljanje delovne sile oziroma večje vlaganje v človeški kapital, reforme dela, zaradi česar bi starejši delavci lažje menjavali službe, spodbujanje tehnoloških inovacij, torej večja vlaganja v raziskave in razvoj (International Monetary Fund, 2016).

Manyika in Remes (2015) sta tudi naredila raziskavo in izračune na temo produktivnosti in njenega vpliva na reševanje problematike staranja prebivalstva. Če bi zgodovinske stopnje rasti produktivnosti ostale nespremenjene, bi bila svetovna rast bruto domačega proizvoda v naslednjega pol stoletja za 40 % nižja kot v prejšnjih 50 letih. Da bi lahko odplačali dolg na globalni ravni, bi se morala svetovna rast produktivnosti povečati za 80 %. To je težko doseči, vendar ni nemogoče.

McKinsey Global Institute, raziskovalni del mednarodnega svetovalnega podjetja McKinsey, v katerem sta Manyika in Remes zaposlena kot partnerja, je v 19 nacionalnih gospodarstvih skupine G20 in v Nigeriji, kar skupaj predstavlja 63 % svetovnega prebivalstva in 80 % svetovnega bruto domačega proizvoda, prepoznal priložnost za povečanje rasti produktivnosti. Za ta namen je inštitut predlagal deset ukrepov. Prvi ukrep je odstranitev ovir za vstop konkurence v storitveno panogo, saj regulacija zaustavlja rast produktivnosti. Drugi ukrep je večja osredotočenost na upravljanje učinkovitosti in uspešnosti v javnem in reguliranem sektorju. V Afganistanu so na primer začeli izplačevati plačo policistom s pomočjo pametnih telefonov in ne več v obliki gotovine. Policisti so tako dobili 10 % višjo plačo, saj vmes ni bilo posrednikov, ki bi si vzeli svoj kos pogače. To je primer, kako lahko digitalna tehnologija vpliva na povečevanje produktivnosti. Tretji ukrep je vlaganje v fizično in digitalno infrastrukturo predvsem v državah tretjega sveta ter razvijajočih se državah, saj se je prav za slednje poudarilo, da na primer omejena oskrba z elektriko povzroča veliko škodo podjetjem. Četrty ukrep je vzpostavitev regulativnega okolja, ki je prijazen do novih tehnologij in tako spodbuja višjo produktivnost. Nekaj podobnega so predlagali tudi pri Mednarodnem denarnem skladu. Peti ukrep je podoben temu, kar so ugotovili tudi pri Mednarodnem denarnem skladu, in sicer povečevanje naložb v raziskave in razvoj. Šesti ukrep je ugotovitev načina izrabe velikega števila podatkov (angl. big data). Sedmi ukrep je ta, da bi države morale izkoristiti digitalne platforme, ki so na voljo. Dober primer se povezuje s potresom na Haitiju in širjenjem kolere zatem. S pomočjo platform sta otroška bolnišnica v Bostonu in Univerza Harvard pred objavo uradnih virov pridobili ključne informacije o širjenju te bolezni. Osmi ukrep je večje vključevanje mlajših, žensk in starejših na trg dela. Tukaj bi bilo treba ukiniti omejitve delovnega časa in odpraviti starostno diskriminacijo za omenjene skupine ljudi. Predzadnji ukrep je izboljšanje izobraževalnega sistema v tem smislu, da se naučena znanja lahko uporabijo v praksi oziroma na trgu dela.

Zadnji ukrep, s katerim naj bi države privabljalale potrebno delovno silo, ki je bodisi nizko bodisi visoko kvalificirana in ki jo med domačim prebivalstvom primanjkuje, je večja odprtost držav do imigrantov (Manyika & Remes, 2015).

V drugi raziskavi je bila obravnavana tematika produktivnosti glede na staranje prebivalstva, vendar z drugačnega zornega kota. Vprašanje v tej raziskavi se je dotikalo vplivov demografskega staranja prebivalstva na proračun države ter gospodarske rasti na prebivalca oziroma rasti bruto domačega proizvoda na prebivalca. Za ta namen sta avtorja raziskave Gonzalez-Eiras in Niepelt (2011) naredila model, ki je te vplive zajel. Ugotovitev raziskave je, da obstajajo posredni in neposredni vplivi. Po mnenju avtorjev upočasnitev rasti prebivalstva zahteva nižjo stopnjo naložb za ohranitev stalnega kapitala na delavca, po drugi strani pa rast proizvodnje na prebivalca praviloma narašča. Z nižjo rodnostjo se posledično povečuje delež starejših delavcev, ki pa prihranijo oziroma varčujejo manj kot mlajši delavci. Zaradi staranja sledi padec povprečne stopnje varčevanja ter tako upočasnjena gospodarska rast na prebivalca.

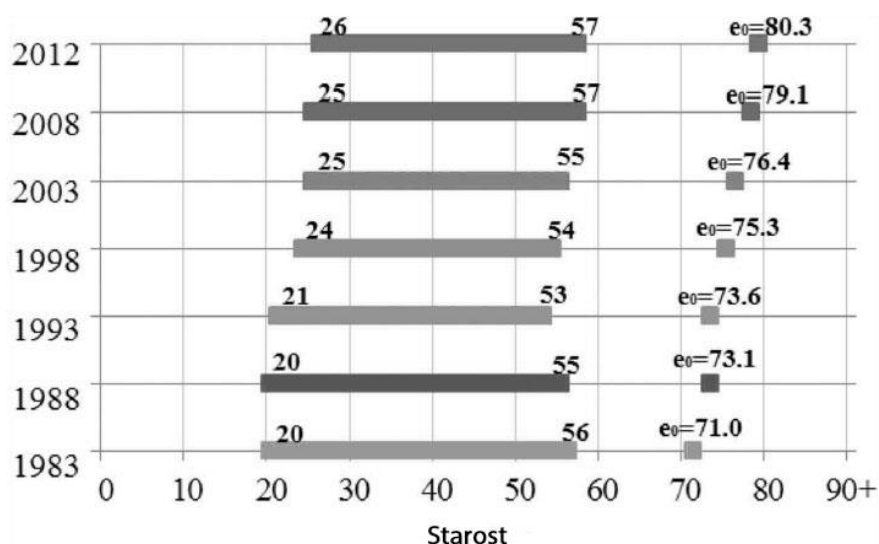
3.5   Ekonomske prilagoditve na trgu dela

Zviševanje povprečnega pričakovanega trajanja življenja ob rojstvu tudi vpliva na poviševanje deleža starejših. Zaradi nizkega TFR in višjega pričakovanega trajanja življenja ob rojstvu, ki se z leti še povišuje, se spreminja tudi stopnja varčevanja in število mlajših delavcev. To so bili neposredni vplivi. Kot že prej omenjeno, se zaradi padajočega TFR in pričakovanega daljšega trajanja življenja odvijajo spremembe na področju politike in odločitev, ki se nanašajo na ta področja. Posredno pa politične odločitve vplivajo na gospodarstvo države. Po eni strani staranje prebivalstva povečuje politično podporo socialnim transferjem, s čimer se povečuje relativna politična moč starejših. Po drugi strani pa vedno višje pričakovano trajanje življenja povečuje politično podporo mlajših produktivnosti javnih naložb, ker bodo ti tudi dlje časa uživali ugodnosti takšnih naložb. Z naraščanjem deleža starejših družba vse bolj zaznava koristi poznejše upokojitve, da bi odtehtali s tem povezane stroške. Pomembno je povedati, da se bo pričakovano trajanje življenja v obdobju 2000–2080 predvidoma povišalo za osem let, starost ob upokojitvi pa le za šest let (Gonzalez-Eiras & Niepelt, 2011).

V Sloveniji je položaj zelo podoben. Iz slike 11 je razvidno, da se je razpon let, v katerem smo neto plačniki, zmanjšal. To pomeni, da se skrajšuje interval, v katerem so naši prilivi večji kot naši odlivi. Ko smo stari med 26 in 57 let, smo v veliki večini zaposleni, plačujemo davke, kupimo nepremičnino, posojamo denar, ne koristimo veliko storitev javnega zdravstva in tako dalje. Problem nastane, ko se razpon let, ko smo neto plačniki, povečuje počasneje, kot se povečuje pričakovano trajanje življenja (Istenič & Sambt, 2019). S tem nastaja pritisk na pokojninski sistem, saj se pri nas iz prispevkov, ki jih trenutno zaposleni plačujejo, izplačujejo pokojnine. Vendar imamo že sedaj primanjkljaj sredstev za pokojnine, ki ga moramo plačati iz proračuna. Za to težavo obstaja več možnih rešitev. Prva je

povečevanje števila mladega delovno aktivnega prebivalstva. To lahko storimo na primer s hitrejšim vstopanjem mladih na trg dela ali z migracijami. Drugi predlog je podaljševanje delovne dobe, potrebne za upokojevanje ter kasneje relativno povečevanje delovne dobe glede na rast pričakovanega trajanja življenja. Tretji predlog je, da se za izračun pokojninske osnove vzame celotna delovna doba in ne samo 24 najugodnejših zaporednih let zavarovanja, kot velja danes. Moj zadnji predlog je, da bi mladi morali prej vstopati na trg dela. Po mojem mnenju se je z uvedbo bolonjskega sistema študija podaljšal čas, ko mladi vstopajo na trg dela. V preteklosti je dodiplomski študij trajal štiri leta, sedaj pa enakovreden študij (druga bolonjska stopnja) traja pet let in tako se mladi še kasneje zaposlujejo. Potrebno bo več raziskav, da se ugotovi dejanski vpliv bolonjskega študijskega sistema na vstop mladih na trga dela.

Slika 11: Razpon let neto plačnikov in prikaz pričakovanega trajanja življenja ob rojstvu za obdobje 1983–2012 za Slovenijo

Prirejeno po Istenič & Sambt (2019).

Glavna ugotovitev Gonzalez-Eirasa in Niepelta (2011) o tematiki zviševanja produktivnosti v povezavi s staranjem prebivalstva je, da so učinki rasti, ki jih povzročajo spremembe politike zaradi staranja prebivalstva, skupno negativni, čeprav višje stopnje javnih naložb spodbujajo rast produktivnosti. Zviševanje davčnih stopenj tako za transferje kot za javne naložbe zmanjšuje gospodarsko rast. Ta pa vpliva na nižji razpoložljivi dohodek varčevalcev, prav tako pa se zaradi manjših spodbud za varčevanje zmanjšujejo tudi pokojnine. Kasnejša upokojitev dodatno negativno vpliva na rast, saj se s povečanjem ponudbe delovne sile znižujejo plače in s tem prihranki mlajših delavcev. Raziskava ni bila narejena za vse ali večino držav na svetu, ampak samo za izbranih šest držav: Francijo, Nemčijo, Italijo, Japonsko, Veliko Britanijo in Združene države Amerike, v katerih se število prebivalcev povečuje oziroma se je povečevalo, saj je bila raziskava narejena pred devetimi leti. Sedaj se število prebivalstva na Japonskem zmanjšuje in projekcije kažejo, da se bo

zniževalo še naprej, saj je TFR pri njih nizek in v letu 2019 znaša 1,37 otroka na žensko (United Nations, 2019a). Prav tako imajo malo imigrantov, saj njihova politika ni naklonjena množičnemu priseljevanju. Eden od ukrepov, ki bi to na Japonskem spremenil, je prav deseti ukrep McKinsey Global Instituta o odprtosti držav do migracij. S tem ukrepom bi se po vsej verjetnosti zvišala stopnja rodnosti, hkrati bi pa tudi povečali produktivnost. S tem bi imela korist družba, saj bi zaradi večje produktivnosti država pobrala več davkov in prispevkov, s čimer bi pokrivali stroške, povezane s staranjem prebivalstva. Ti stroški se nanašajo predvsem na zdravstvo in dolgotrajno oskrbo (Gonzalez-Eiras & Niepelt, 2011).

4 PRIKAZ EUROSTATOVIH DEMOGRAFSKIH PROJEKCIJ EUROPOP2019

Eurostatove projekcije prebivalstva so bile objavljene v aprilu 2020 za vse države Evropske unije ter države članice Evropskega združenja za prosto trgovino (angl. European Free Trade Association). Projekcije prebivalstva so narejene od leta 2019 (bazno leto) do leta 2100. Oblikovane so bile na predpostavkah o prihodnjem gibanju rodnosti, umrljivosti ter neto migracij.

V projekcijah prebivalstva se praviloma zanemarija prihodnje dogodke, kot sta vojna in lakota. V Evropski uniji so se v zadnjem desetletju zgodili trije večji dogodki. To so begunska oziroma migrantska kriza, izstop Velike Britanije iz Evropske unije ter izbruh virusa Covid-19. Vsak izmed teh dogodkov lahko kratkoročno vpliva na demografske dejavnike. Prvi dogodek je že vgrajen v opazovane podatke, druga dva pa ne. Razlog za to je, da je njun učinek težko izmeriti v času, ko so bile projekcije prebivalstva (EUROPOP2019) narejene. Kjer je mogoče, Eurostat izstop Velike Britanije iz Evropske unije upošteva pri podatkih, ki se nanašajo na Evropsko unijo. Covid-19 pandemija se v projekcijah ne upošteva. O njenih dolgoročnih učinkih zaenkrat lahko le špekuliramo. Posledično ostaja potencialno tveganje, da bo dejansko dogajanje dodatno precej odstopalo od projekcij še zaradi tega dejavnika (Eurostat, 2020g).

Eurostatova glavna predpostavka pri oblikovanju projekcij prebivalstva je, da bodo socialno-ekonomske razlike med državami članicami Evropske unije na zelo dolgi rok zbledle. V tem scenariju se zaradi vpliva konvergenčnih socialno-ekonomskih dejavnikov države približujejo ena drugi z vidika demografskih predpostavk. Scenarij EUROPOP2019 temelji na delni konvergenci vseh sestavin demografskih sprememb: rodnost, umrljivost in neto migracije. Po podatkih Eurostata začasne razlike med državami niso izključene (Eurostat, 2020g).

Glavni vir podatkov za izdelavo projekcij prebivalstva je uradna statistika, kar pomeni, da je Eurostat večino podatkov pridobil od nacionalnih statističnih uradov. Manjkajoče podatke pa nadomešča s podatki iz zbirke Human Fertility Database.

Nekatere podatke o migracijah je Eurostat vzel iz prejšnjih del, katerih rezultati so bili uporabljeni v drugih projekcijah. Podatki so bili rezultat obsežnega dela za popolnjevanje podatkovnih vrzeli in njihovega ločevanja, pri čemer je bil glavni cilj upoštevanje načela doslednosti z razpoložljivimi uradnimi podatki. Podatki, ki se ponovno uporabljajo, so omejeni na starost ali porazdelitev deležev, če veljajo za zanesljivejše od trenutno razpoložljivih podatkov. Imenujejo se dopolnilni podatki, znani pod imenom Eurostatove demografske ocene (angl. Eurostat Demographic Estimates). Alternativa bi lahko bila uporaba teoretičnih vzorcev, vendar lahko le-ti zanemarijo vse vrste nacionalnih posebnosti in ustvarijo neskladja v tokovih znotraj Evropske unije (Eurostat, 2020g).

4.1 Uporabljeni modeli Eurostata

Eurostat je pri izdelavi projekcij prebivalstva upošteval, da morajo biti modeli, ki so bili uporabljeni v državah z različno razpoložljivostjo in kakovostjo podatkov, prilagodljivi in dovolj odporni, da se lahko spopadajo z raznovrstnostjo demografskih profilov, ne da bi pri tem delali prilagoditve za posamezne države. Za konvergenčni scenarij, ki služi kot referenca, se uporabljajo neodvisni modeli za vsako komponento. Te so rodnost, umrljivost in neto migracije. Rezultat modelov je izražen v starostno specifičnih stopnjah rodnosti, v starostno specifičnih in spolno specifičnih stopnjah umrljivosti, v starostno specifičnih, spolno specifičnih in geografsko specifičnih stopnjah neto migracij za vsa leta, ki jih zajema projekcija prebivalstva. Prebivalstvo po spolu in starosti je izračunano tako, da se rekurzivno uporabijo spremembe, ki jih prinašajo predpostavke o rodnosti, umrljivosti in migracijah (Eurostat, 2020g).

4.2 Izdelava projekcij prebivalstva

Eurostat izdelava projekcije prebivalstva za vsako leto, tako da na začetku izhodiščnega leta pripravi podatke o številu prebivalcev po spolu in starosti. Potem iz verjetnosti smrti izračuna število smrti glede na spol in starost. Nato izračuna število emigrantov po starosti, spolu in geografskem območju ter število imigrantov po starosti in spolu. Tukaj dodajo predpostavke o številu imigrantov po spolu in starosti, ki prihajajo iz držav, ki niso članice Evropske unije. Eurostat na koncu pri projekcijah prikaže le podatke za neto migracije in ne posamično za emigracije in imigracije. Naslednji korak Eurostata pri izdelavi projekcij prebivalstva je določitev števila živorojenih otrok glede na starost matere in število živorojenih otrok razdeli po spolu. Kasneje se naredi izračun umrlih po spolu v starosti 0 let. Sledita izračuna emigrantov po spolu in geografskem območju v starosti 0 let ter števila imigrantov, ki prihajajo iz drugih držav članic v starosti 0 let. Na osnovi podatkov o številu prebivalcev po starosti in spolu v začetku leta ter izračunanih rezultatih o številu rojenih, neto priseljenih in umrlih tekom leta, Eurostat izračuna število prebivalcev po starosti in spolu na koncu tega leta. Hkrati je to enako številu prebivalcev po starosti in spolu na začetku naslednjega koledarskega leta. Na ta način se izdelajo projekcije prebivalstva za vsako leto obdobja projekcij (Eurostat, 2020g).

4.3 Predpostavke o neto migracijah

Iz tabele v prilogi 18 so razvidne Eurostatove projekcije neto migracij za obdobje med letoma 2019 in 2060 na območju Evropske unije. Največ neto migracij bodo predvidoma imele Nemčija in Španija. Nekatere države bodo imele celo negativne neto migracije, kar pomeni, da se bo iz teh držav v tem obdobju več ljudi izselilo kot priselilo. Največ negativnih neto migracij bo imela Romunija, kar je tudi pričakovano, saj gre za eno najrevnejših držav v Evropski uniji po bruto domačem proizvodu na prebivalca.

4.4 Projekcije prebivalstva

Eurostat je naredil projekcijo prebivalstva od leta 2019 do leta 2100 za države Evropske unije, Islandijo, Lihtenštajn, Norveško in Švico. Velike Britanije ni zraven, saj je 31. januarja 2020 zapustila Evropsko unijo in zato je tudi Eurostat ni vključil v projekcije prebivalstva. Način izračuna je opisan v podpoglavjih 4.1 in 4.2. Odločil sem se samo za prikaz Eurostatovih izračunov za države Evropske unije zaradi tega, ker naloga obravnava migracije na prostoru Evropske unije, in to v obdobju 2019–2060, ker bo takrat staranje prebivalstva najintenzivnejše, nato pa se bo v večini držav približno ustalilo na doseženi ravni. V prilogah 19 in 20 je razvidna projekcija števila prebivalstva od leta 2019 do 2060 za države Evropske unije. Priloga 19 nam pokaže, kolikšno bi bilo število prebivalstva, če bi se upoštevale migracije, torej če bodo tudi v prihodnosti migranti prihajali na območje Evropske unije. Priloga 20 pa prikazuje, kolikšno bi bilo število prebivalcev v posamezni državi, če migracij sploh ne bi bilo. V scenariju z upoštevanimi migracijami (priloga 19) bi se število prebivalcev v obdobju 2019–2060, gledano na ravni Evropske unije, predvidoma zmanjšalo za 14,35 milijona oziroma za 3,21 %. Projekcija prikazuje, da se bo relativno najbolj povečalo število prebivalcev na Malti, in sicer za 40,53 %, absolutno pa za 200.050 oseb. Država, v kateri se bo po projekcijah število prebivalcev v relativnem smislu najbolj zmanjšalo, je Latvija, in sicer za 33,59 %, v absolutnem smislu pa za 644.866. Tudi v Sloveniji se bo po projekciji v obdobju 2019–2060 število prebivalcev zmanjšalo za 4,40 % v relativnem smislu oziroma za 91.504 v absolutnem smislu (Eurostat, 2020f).

Priloga 20 prikazuje scenarij, če migracij ne bi bilo. Po tem scenariju bi se pričakovano število prebivalcev v obdobju 2019–2060 še bolj zmanjšalo kot po scenariju, v katerem so migracije upoštewane. Gledano z vidika Evropske unije, se bo prebivalstvo zmanjšalo za 15,81 % oziroma za 70,63 milijonov. Država, kjer se bo v skladu s projekcijami število prebivalcev najbolj zmanjšalo, je Italija. Zmanjšanje znaša 25,04 %, v absolutnem smislu pa to pomeni 15,11 milijonov ljudi. Edina država, za katero projekcija prebivalstva za obdobje 2019–2060 prikazuje, da se bo število prebivalcev povečalo, je Irska. Prebivalstvo na Irskem se bo povečalo za 8,19 % v relativnem smislu oziroma za 401.713 v absolutnem smislu. V Sloveniji se bo prebivalstvo v obdobju 2019–2060 zmanjšalo za 18,22 % oziroma za 379.062. Ti dve projekciji kažeta pomembnost migracij, saj kot je vidno v prilogi 21, se bo prebivalstvo zmanjšalo, povečalo pa se bo število oseb, starih 65 let ali več. Kot že omenjeno

v prejšnjih poglavjih, bo to povečanje predstavljalo velik pritisk na zdravstvo, pokojninski sistem in na stroške, povezane z dolgotrajno oskrbo (Eurostat, 2020f).

5 IZRAČUN POTREBNIH NETO MIGRACIJ OB UPOŠTEVANJU IZBRANIH KRITERIJEV

Ta del magistrske naloge je empirično naravnano. Pri svojem izračunu bom uporabil podatke, ki so javno dostopni na spletni strani Eurostata. Ti podatki so projekcije neto migracij, rodnosti, smrtnosti in starostne strukture prebivalstva za obdobje 2019–2100. Izračunal bom potrebne neto migracije za 22 izbranih držav Evropske unije. Prikazal jih bom na vsako peto leto za obdobje 2020–2060. Pri izračunu bom izbral tri kriterije. Prvi je, da se bo odstotek oseb, starih 65 let ali več, ohranil na obstoječi ravni, to je na ravni v letu 2020. Drugi kriterij je, da bo odstotek oseb, starih 65 let ali več, manjši ali enak 25 %, tretji kriterij je, da bo odstotek oseb, starih 65 let ali več, manjši ali enak 30 %. Prej omenjene kriterije sem si izbral zato, ker znaša odstotek oseb, starih 65 let ali več, v letu 2020 v veliki večini držav manj kot 25 %. Tukaj sem si pomagal s podatkom za Slovenijo. V Sloveniji je v letu 2020 znašal odstotek oseb, starih 65 let ali več, 20,25 %. To je obstoječa raven in je bilo smiselno to raven povečati. Odločil sem se, da jo povečam za 5 odstotnih točk. Ker sem želel še en kriterij, sem mejo 25 % povečal še za 5 odstotnih točk, kar pomeni, da je tretji kriterij postavljen pri 30 % oseb, starih 65 let ali več. Po projekcijah Eurostata bo v malo manj kot polovici izbranih držav Evropske unije v letu 2060 odstotek oseb, starih 65 let ali več, večji od 30 %, zato se bodo tudi pri tem kriteriju v nekaterih državah videle razlike med projekcijami neto migracij po Eurostatu in mojimi projekcijami neto migracij. Če bi postavil kriterij pri 35 % oseb, starih 65 let ali več, se praktično v nobeni državi ne bi videle razlike med mojimi projekcijami neto migracij ter projekcijami Eurostata. Države, ki jih nisem vključil v izračune, so Bolgarija, Romunija, Grčija, Hrvaška in Litva. Razlog za ne vključitev teh držav je previsok delež potrebnih neto migracij, da bi zadostile izbranim kriterijem. Prevelik odstotek pomeni, da v nekem letu, v obdobju med letoma 2020 in 2060, stopnja neto migracij preseže 10 % srednjega števila prebivalcev. To je povezano s predpostavko o starostni porazdelitvi neto migracij v teh državah. Ker so po Eurostatovih predpostavkah to v manjši meri mladi prebivalci, ni takšnega pozitivnega učinka neto migracij na zaviranje staranja prebivalstva, kot je to v ostalih državah. Stopnjo neto migracij (v %) sem izračunal tako, da sem neto migracije delil s srednjim številom prebivalstva ter dobljeno število pomnožil s 100, da sem dobil rezultat v odstotkih. Ker te države spadajo zaradi svojega gospodarskega položaja med manj zanimive države za ekonomske migrante iz drugih držav v Evropi, predpostavljam, da bi večina migrantov, ki jih izračuni vključujejo, prihajala iz Afrike ali Bližnjega vzhoda. Ne glede na to, kako odprta je država do tujcev ter ali domačini želijo sprejeti tujce ali ne, je po mojem mnenju vseeno previsok odstotek, zato sem se odločil te države odstraniti iz empiričnega dela.

Pri izračunu bom uporabil model za demografske projekcije (Sambt, 2019), ki bo ustrezno upošteval vse medsebojne povezave, kot je to običajno v demografskih projekcijah: število

priseljnih se prišteje obstoječim prebivalcem po starosti; v naslednjem letu se prebivalci postarajo za eno leto; z ustrezno verjetnostjo nekateri prebivalci umrejo; priseljene ženske v rodni dobi prevzamejo vzorce obstoječih prebivalk in vplivajo na število živorojenih in tako naprej. Pri relativni starostni porazdelitvi priseljnih prebivalcev bom sledil predpostavkam Eurostata, ustrezno pa bom prilagajal raven neto priseljevanja glede na kriterijsko funkcijo. Gre za običajen pristop pri izdelavi demografskih projekcij, ki ga je uporabil tudi Eurostat.

5.1 Način izračuna potrebnih neto migracij ob upoštevanju izbranih kriterijev

Pri izračunih sem uporabil podatke Evropskega statističnega urada (Eurostat). Ti podatki so predpostavke o prihodnjem gibanju neto migracij, rodnosti, smrtnosti in starostne strukture prebivalstva za obdobje 2019–2100 za 27 držav Evropske unije (Eurostat, 2020a; Eurostat, 2020b; Eurostat 2020c; Eurostat, 2020f). V model (Sambt, 2019) sem vstavil prej omenjene podatke. Omenjeni model za demografske projekcije je nujno potreben za izračun neto migracij ob upoštevanju izbranih kriterijev. Z njim sem najprej preveril, ali izračuna podobne vrednosti števila prebivalcev v obdobju 2020–2060, kot jih je izračunal Eurostat v projekciji prebivalstva za obdobje 2019–2100. Ugotovil sem, da je model ustrezen, saj so vrednosti, dobljene z izračunom po modelu, pravzaprav enake tistim, ki so javno dostopne na spletnih straneh Eurostata. S tem sem dobil potrditev, da je model ustrezen za uporabo. Ko sem v Microsoft Excel vstavil vse potrebne podatke, je bilo treba nastaviti samo še kriterijsko funkcijo. To v Excelu omogočata dve funkciji, in sicer iskanje cilja ter reševalnik. Za lažjo predstavo navajam naslednji primer: če sem izbral kriterije, da mora biti odstotek oseb, starih 65 let ali več, manjši ali enak 25 %, je Excel v vsakem letu preverjal ta odstotek. Če je bil odstotek manjši ali enak 25 %, je glede migracij uporabil Eurostatove predpostavke. Ko se je odstotek oseb, starih 65 let ali več, dvignil nad 25 %, je model izračunal potrebne migracije, da bi ta odstotek znašal 25 %. V tem primeru so se neto migracije za oba spola seveda povečale oziroma so bile pričakovano višje od tistih, ki jih predvideva Eurostat v teh letih. Imigranti so namreč praviloma mladi in zato znižujejo odstotek oseb, starih 65 let ali več, v celotnem prebivalstvu.

5.2 Prikaz izračunanih neto migracij

Izračune sem naredil za 22 držav Evropske unije. Prikazal jih bom s pomočjo tabel. Odločil sem se tudi, da bom poleg izračunov potrebnih neto migracij za tri izbrane scenarije prikazal odstotek oseb, starih 65 let ali več, na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 še za vsako izbrano državo posebej. S tem se bo bolje videlo staranje prebivalstva v Evropski uniji, poleg tega bo pa tudi jasno, kakšen odstotek prebivalstva, starega 65 let ali več, ima država v letu 2020 (obstoječa raven). V prilogi 21 so v obliki tabel prikazani izračuni za izbrane države Evropske unije. Poleg potrebnih neto migracij so v prilogi 21 za vsako izbrano državo prikazane tabele, iz katerih je razvidno, kolikšno bo po projekcijah Eurostata celotno prebivalstvo v vsaki državi posebej ter kolikšno bo prebivalstvo v vsaki državi ob upoštevanju treh izbranih kriterijev za obdobje 2020–2060.

V tabeli 2 prikazujem kot primer državo Slovenijo. Iz tabele je razvidno, kolikšne neto migracije predpostavlja Eurostat za obdobje 2020–2060 in kolikšne bi morale biti, če bi upoštevali tri kriterije. Beseda »skupaj« pomeni, da je število moških in žensk sešteto in torej predstavlja skupno število neto migracij. Število potrebnih neto migracij je izraženo na tisoč prebivalcev. Na koncu sem dodal še izračun stopnje neto migracij. Opisi izbranih kriterijev so naslednji: prvi kriterij opredeljuje, kolikšne bi morale biti neto migracije, če bi odstotek prebivalstva, starega 65 let ali več, bil vsa leta (torej od 2020 do 2060) nižji ali enak odstotku prebivalstva, starega 65 let ali več, na obstoječi ravni, to je v letu 2020. Drugi kriterij opisuje, kolikšne bi morale biti neto migracije, če bi bil odstotek prebivalstva, starega 65 let ali več, nižji ali enak 25 % v vsakem letu v obdobju 2020–2060. Tretji kriterij pa pove, kolikšne bi morale biti neto migracije, če bi odstotek prebivalstva, starega 65 let ali več, bil nižji ali enak 30 % v vsakem letu v obdobju 2020–2060. Če bi želeli v Sloveniji ohraniti delež oseb, starih 65 let ali več, na obstoječi ravni (20,25 %), bi morali neto migracije povečati za nekajkrat, v nasprotnem primeru se bo seveda delež oseb, starih 65 let ali več, povečeval.

V letu 2020 je odstotek oseb, starih 65 let ali več, znašal 20,25 %, kot prikazuje tabela 2. Po projekcijah Eurostata bi bilo leta 2060 v Sloveniji 31,33 % prebivalstva starega 65 let ali več, kar je zaskrbljujoč podatek, saj večje število upokojenih pomeni tudi večje izdatke predvsem za pokojnine, zdravstvo in dolgotrajno oskrbo. To potrjuje tudi projekcija prebivalstva, ki jo je naredil Eurostat, saj se bo po njej število prebivalcev v Sloveniji v letu 2060 glede na leto 2020 zmanjšalo za okoli 100 tisoč. To pomeni, da se bo zmanjšal delež delovno aktivnega prebivalstva, torej se bo tudi razmerje med deležem delovno aktivnega prebivalstva in deležem prebivalstva, starega 65 let ali več, zmanjšalo, kar seveda ni dobro zaradi prej naštetih razlogov.

Naredil sem tudi izračune, kolikšne bi bile razlike v številu prebivalcev v Sloveniji, če bi na eni strani gledali Eurostatovo projekcijo prebivalstva ter število prebivalcev ob upoštevanju izbranih treh kriterijev na drugi. Za leto 2060 Eurostat predvideva, da bo imela Slovenija 1,988 milijona prebivalcev. Ob upoštevanju prvega kriterija bi imela Slovenija 3,529 milijona prebivalcev, ob upoštevanju drugega kriterija 2,517 milijona ter ob upoštevanju tretjega kriterija 2,071 milijona prebivalcev. Torej če želimo v letu 2060 stopnjo oseb, starih 65 let ali več, zadržati na ravni leta 2020, kar znaša že prej omenjenih 20,25 %, bi potrebovali obsežne dodatne migracije. Z njimi bi Slovenija v letu 2060 glede na leto 2020 imela kar 77,52 % več prebivalcev oziroma 1,78-krat več oziroma za 0,78-krat več prebivalcev.

Namen izračunov je prikazati samo število potrebnih migracij in ne dejanskih oziroma realnih možnosti za naselitev. Kar se tiče raziskovalnega vprašanja, da imigranti lahko blažijo staranje prebivalstva, vendar ga ne morejo preprečiti ob razumno velikem številu migracij, lahko glede na narejene izračune zaključim, da to drži. Če pogledam tabelo 2, je v prvem stolpcu razvidno, kakšno število neto migracij Eurostat predvideva za Slovenijo. Če ta števila vzamem kot srednjo raven in jih primerjam s številom neto migracij v tretjem ali petem stolpcu, se števila neto migracij, ki jih predvideva Eurostat in števila potrebnih neto migracij, da bi ohranjali odstotek oseb, starih 65 let ali več, na obstoječi ravni ali na ravni 25 %

ali manj, zelo razlikujejo. Že sedaj je naše prebivalstvo relativno staro, zato bi lahko z obsežnejšimi migracijami to le ohranjali. Če pa bi želeli zmanjšati delež oseb, starih 65 let ali več, bi neto migracije morali še povečati. To bi lahko povzročilo, da bi domače prebivalstvo postalo sovražno nastrojeno do imigrantov. V prilogi 21 sem dodal še tabele za preostalih 21 držav Evropske unije in tam se tudi vidijo razlike. Za pet držav rezultatov nisem prikazal, saj je pri njih stopnja neto migracij, da bi recimo zadostili prvemu kriteriju, v nekaterih letih nad 10 % celotnega prebivalstva, kar je izrazito velik odstotek. Takšne stopnje bi najverjetneje sprožile nejevoljo domačinov, mogoče bi bil njihov odziv še dosti hujši. Teoretično seveda lahko migracije zaustavijo staranje prebivalstva, ampak bi te morale biti izjemno obsežne, kar bi poleg prej omenjenega problema vodilo tudi do pomanjkanja primernih nastanitev ter prostora za bivanje priseljenih ljudi.

Tabela 2: Potrebne neto migracije za Slovenijo (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65 + na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25 %		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30 %		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	12	0,57	53	2,51	12	0,57	12	0,57	20,25
2025	4	0,20	33	1,44	4	0,20	4	0,20	22,34
2030	5	0,22	33	1,35	5	0,22	5	0,22	24,45
2035	5	0,22	25	0,96	19	0,88	5	0,22	26,36
2040	5	0,22	30	1,10	21	0,94	5	0,22	27,83
2045	5	0,23	32	1,11	21	0,89	5	0,23	29,46
2050	5	0,24	34	1,11	15	0,62	13	0,63	30,71
2055	5	0,25	42	1,29	13	0,54	6	0,29	31,39
2060	5	0,26	49	1,38	15	0,59	5	0,25	31,33

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

V tabeli 3 je prikazan izračun potrebnih neto migracij za omejevanje deleža oseb, starih 65+, na raven iz leta 2020 po posameznih državah EU. Potrebne neto migracije so prikazane v obdobju 2005–2059 v petletnih razredih. Števila so povprečje petih let in ne seštevek vsakega leta. V razredih 2005–2009, 2010–2014, 2015–2018 so predstavljene neto migracije, ki so dostopne na spletni strani Eurostata, od razreda 2020–2024 naprej pa so iz lastnih izračunov. Eurostat prikazuje imigracije in emigracije, zato sem neto migracije izračunal po naslednji formuli: neto migracije = imigracije – emigracije. Eurostatove podatke in svoje izračune sem predstavil zato, da je vidna razlika med tem, kar prikazuje Eurostat (2005–2018), in mojimi izračuni. Leto 2019 ni vključeno, ker v času vpogleda v Eurostatovi bazi še ni bilo podatkov za leto 2019. V prilogi 22 prikazujem še potrebne neto migracije (kot % prebivalstva) za omejevanje deleža oseb, starih 65+, na 25 % ali manj in na 30 % ali manj po posameznih državah EU.

Tabela 3: Potrebne povprečne petletne neto migracije za omejevanje deleža oseb, starih 65+, na ravni iz leta 2020 po posameznih državah EU (v 1000)

Država	2005–2009	2010–2014	2015–2018	2020–2024	2025–2029	2030–2034	2035–2039	2040–2044	2045–2049	2050–2054	2055–2059
Avstrija	26	40	65	121	168	149	100	88	103	103	109
Belgija	50	43	44	154	124	89	66	60	66	76	87
Ciper	13	1	4	27	12	3	3	3	3	3	43
Češka	45	-10	23	141	85	71	131	145	79	109	143
Danska	14	15	18	117	106	88	64	74	102	81	11
Estonija	-2	-2	4	37	47	48	37	27	16	6	58
Finska	13	16	14	108	86	57	15	41	65	87	121
Francija	69	54	49	1.015	1325	1.650	2.003	2.157	2.704	3.682	4.872
Irska	47	-16	24	202	208	183	188	185	246	437	600
Italija	353	250	160	1.121	1.565	1.719	1.519	1.129	901	1.090	1.584
Latvija	-17	-18	-9	26	29	17	28	21	45	91	51
Luksembur	6	10	10	18	20	20	17	18	18	20	20
Madžarska	22	11	23	229	108	173	248	356	268	272	267
Malta	2	4	13	18	17	13	17	22	26	29	28
Nemčija	30	348	610	1.094	1.398	1.135	415	319	443	439	497
Nizozemsk	26	24	75	347	290	193	63	46	106	154	177
Poljska	-25	-66	-13	1.096	1.063	1.526	836	40	45	50	2.570
Portugalska	16	-25	-1	498	875	458	32	13	14	15	186
Slovaška	5	3	4	239	208	186	241	283	244	216	257
Slovenija	11	0	4	39	32	28	29	31	33	39	46
Španija	481	-114	146	1.392	1.583	1.516	1.314	1.091	858	1.003	1.375
Švedska	50	57	95	122	133	146	110	84	120	181	198

Vir: lastno delo; Eurostat (2020d); Eurostat (2020e).

5.3 Stopnje neto migracij

United Nations (2019b) so leta 2019 objavili stopnje neto migracij za veliko večino držav v svetu. Posamično niso objavili podatkov za države z manj kot 90.000 prebivalci, temveč so te države vključili v agregate. Stopnje neto migracij so prikazali v petletnih razredih, od leta 1950 do leta 2100. Podatki o neto migracijah Združenih narodov se razlikujejo od podatkov Eurostata, ker Združeni narodi prevzemajo podatke o številu migrantov (angl. migrant stock) iz različnih virov (Eurostat in drugi viri). Če pa teh podatkov nimajo, jih nadomestijo s projekcijami.

Podatke Združenih narodov sem vzel zato, da lahko primerjam stopnje neto migracij med državami. Rezultate bom predstavil v obliki tabel za 22 držav Evropske unije, za katere sem naredil tudi izračune. Poleg tega bom predstavil tudi stopnje neto migracij po posameznih kontinentih in po skupinah, ki so oblikovane glede na bruto nacionalni dohodek na prebivalca. Bruto nacionalni dohodek se izračuna tako, da se od bruto domačega proizvoda odštejejo primarni dohodki, ki so plačani v tujino, ter prištejejo primarni dohodki, ki so

prejeti iz tujine. Pod primarne dohodke štejemo dohodke od dela in kapitala ter neto davke na proizvodnjo.

United Nations (2019b) so oblikovali skupine glede na bruto nacionalni dohodek na prebivalca v letu 2018. Te podatke je objavila Svetovna banka (angl. World Bank). Obstajajo štiri skupine, to so države z nizkimi dohodki, nizkimi srednjimi dohodki, višjimi srednjimi dohodki in države z visokimi dohodki. V prvi skupini so države, ki imajo bruto nacionalni dohodek na prebivalca manjši od 1026 ameriških dolarjev, v drugi so tiste države, ki imajo bruto nacionalni dohodek na prebivalca med 1026 in 3995 ameriških dolarjev. V tretji skupini so države, ki imajo bruto nacionalni dohodek na prebivalca med 3996 ter 12.375 ameriških dolarjev, in v zadnji, četrti skupini so države, ki imajo bruto nacionalni dohodek na prebivalca večji od 12.375 ameriških dolarjev (World Bank Data Team, 2019).

Iz tabel v prilogi 23 so razvidne stopnje neto migracij izbrane države Evropske unije po petletnih razredih v obdobju od 1950 do 2059. Za Slovenijo so bile v 60. in 70. letih prejšnjega stoletja neto migracije negativne. To je predvsem posledica izseljevanja prebivalstva v razvitejše države. Torej so to bili predvsem ekonomski migranti, nekateri pa so državo zapustili zato, ker jim tedanji politični sistem ni ustrejal. Kasneje so bile neto migracije pozitivne z izjemo obdobja 1990–1995. Od leta 2020 do leta 2059 bo predvidoma stopnja neto migracij v petih letih okoli 1 %, torej se bo po projekciji United Nations (2019b) v Slovenijo več ljudi priselilo kot odselilo. Menim, da bodo to predvsem osebe iz držav nekdanje Jugoslavije, saj ima Slovenija še vedno najvišjo kakovost življenja ter tudi najvišji bruto domači proizvod na prebivalca na območju Balkana. Tako Združeni narodi kot Eurostat za Slovenijo menijo, da bodo neto migracije v obdobju 2020–2059 pozitivne, vendar ne bodo velike.

Med državami, ki izstopajo, sta na primer Ciper in Irska. Ti dve državi sta imeli v preteklosti negativne neto migracije, in sicer nekje do leta 1985 ali 1990, po tem letu pa sta imeli pozitivne neto migracije. Do leta 2059 United Nations (2019b) glede na njihove projekcije predvidevajo, da bo tako tudi ostalo. Ciper je že pred vstopom v Evropsko unijo postal privlačen za migrante. Tja se selijo ljudje iz Šrilanke, Filipinov, Romunije, Bolgarije in tudi bogatejših držav v primerjavi s prej navedenimi, kot so Rusija, Velika Britanija in Grčija. Razlogi za to so ugodne ekonomske razmere, med katere spada tudi velika dohodkovna enakost oziroma majhna dohodkovna neenakost, ugodne klimatske razmere, angleški jezik, ki sicer ni uradni jezik, je pa jezik, ki ga govori večina prebivalcev, ter politična stabilnost (Gregorioua, Kontolemisb & Matsib, 2010). Irska se je od leta 1990 ekonomsko okrepila, privlačna je za podjetja, saj ima ugodno davčno politiko in s tem, ko privablja podjetja, se odpirajo tudi nova delovna mesta. Irska spada med bogate države, kakovost življenja je višja kot v večini ostalih držav, zato je privlačna za migrante. Poleg tega je na Irskem uradni jezik angleščina.

Povsem nasprotno pa izstopa Latvija, ki je od leta 1950 do leta 1990 v povprečju imela pozitivne migracije, po tem letu pa United Nations (2019b) predvidevajo, da bodo le-te

negativne do konca projekcij, to je do leta 2059. Iz Latvije se je množično izseljevanje začelo po razpadu Sovjetske zveze, in sicer predvsem v Rusijo, naslednji večji množični val izseljevanja pa se je začel kmalu po vstopu Latvije v Evropsko unijo v letu 2004. V prilogi 23 so za obdobje 1950–2059 razvidne še stopnje neto migracij za preostalih 21 držav Evropske unije. To so Avstrija, Belgija, Ciper, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nemčija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Slovaška, Španija in Švedska.

Poleg posameznih držav sem želel pogledati tudi stopnje neto migracij za posamezne kontinente oziroma področja, saj sem želel izvedeti, kakšne so razlike med stopnjami neto migracij med kontinenti. Najbolj me je zanimal rezultat za Evropo, saj za Evropsko unijo ni posebej objavljenih rezultatov. Iz tabele v prilogi 24 so razvidne stopnje neto migracij za Afriko za obdobje 1950–2059. V preteklosti so bile negativne in v prihodnosti bo po projekcijah tako tudi ostalo. To pomeni, da se iz Afrike več ljudi odseli, kot vanjo priseli. To lahko pojasnimo z ekonomskimi razlogi, saj je razvitost afriških držav v povprečju nižja v primerjavi z drugimi kontinenti, kot so Severna Amerika, Evropa in Oceanija (United Nations, 2019b).

Prebivalstvo v Podсахarski Afriki se skozi leta močno zvišuje. Če je bilo leta 2000 na tem območju 665,33 milijonov prebivalcev, jih je bilo leta 2019 že skoraj 1,11 milijarde. Prebivalstvo se je v teh 19 letih povečalo za kar 66,8 % (World Bank, brez datuma). Dejstvo je, da je Afrika po bruto domačem proizvodu na prebivalca na zadnjem mestu med kontinenti z 2000 ameriškimi dolarji na prebivalca v letu 2019 (United Nations, 2020). Čeprav bo predvidoma bruto domači proizvod Afrike v obdobju 2041–2050 predstavljal relativno večji delež v globalnem bruto domačem proizvodu, kot je znašal ta delež pred letom 2010 (Wang, 2015), menim, da bi se lahko stopnja neto migracij, ki jih predvidevajo United Nations (2019b), še znižala.

V prilogi 24 sem za obdobje 1950–2059 prikazal še stopnje neto migracij za Azijo, Evropo, Latinsko Ameriko in Karibe, Severno Ameriko ter Oceanijo. Glede na gibanje stopenj v preteklosti pričakujem, da se bo iz Afrike, Azije, Latinske Amerike in Karibov več oseb odselilo kot priselilo. Povsem drugače bo v Evropi, Severni Ameriki in Oceaniji, kamor se več ljudi priseljuje, kot odseljuje, zato pričakujem, da bo tako tudi v prihodnje. To ni nič nenavadnega, saj imajo te celine precej višji bruto domači proizvod na prebivalca. Če je v Afriki leta 2019 bruto domači proizvod na prebivalca znašal 2000 ameriških dolarjev, je povprečje v razvitih državah 47.100 ameriških dolarjev, pri čemer gre tukaj za uradni tečaj. Razlika lahko tudi pove, iz katerih celin in na katere celine oziroma območja se bodo ljudje selili (United Nations, 2020). Zato sem se odločil prikazati stopnje neto migracij v državah za obdobje 1950–2059 po njihovih prihodkih. Kriterije, po katerih so države razvrščene v določene skupine, sem že pojasnil. Rezultati so razvidni iz tabele v prilogi 25 in kažejo, da so imele države z visokim dohodkom v preteklosti pozitivne neto migracije in tako bo ostalo tudi v prihodnosti. Zanimiv rezultat dajo stopnje neto migracij za države z višjim srednjim dohodkom. Te so imele negativne neto migracije v preteklosti (izjema je obdobje 2010–

2015) in imele jih bodo tudi v prihodnosti, čeprav bodo le rahlo negativne. Na prvi pogled je morda čudno, da bodo imele države z višjimi srednjimi dohodki negativne neto migracije. Vendar če pogledamo, kako so oblikovani razredi, je rezultat bolj jasen. V višji srednji razred, v katerega spadajo države, ki imajo bruto nacionalne dohodke na prebivalca med 3.996 in 12.375 ameriških dolarjev, se uvrščajo države, kot so na primer Kostarika, Ruska federacija, Malezija, Argentina in tako naprej. To so države z vrha tega razreda. Že te države z vidika ekonomskih migrantov niso privlačne, kaj šele države na samem dnu tega razreda. Za države z nižjim srednjim dohodkom in nizkimi dohodki velja, da imajo in bodo tudi v prihodnosti imele negativne neto migracije. Če povzamem, ljudje se bodo iz revnejših, manj razvitih držav selili v bogatejše države, ki imajo tudi višji bruto domači proizvod na prebivalca in jim bodo v povprečju nudili tudi višjo kakovost življenja, višje dohodke, večje možnosti za zaposlitev in tako naprej.

6 ODZIV PREBIVALSTVA GLEDE NA MODELE VKLJUČEVANJA MIGRANTOV V DRUŽBO

Domači prebivalci se lahko različno odzovejo na prihod novih migrantov in/ali beguncev. V podpoglavju 1.9 sem o tem podrobno razpravljal in ugotovil, da je težko predvideti, kakšen odstotek migrantov je še sprejemljiv za domačine in pri katerem se domačini začnejo temu upirati s protestiranjem, podpiranjem protimigrantskih strank, zakonov in tako naprej.

Mednarodna organizacija za migracije (angl. International Organization for Migration) je predstavila nekaj glavnih vključitvenih modelov, s katerimi je mogoče migrante vključevati v družbo in so vidni v tabeli 4. Prvi je asimilacija, ki zahteva največjo stopnjo prilagajanja s strani migrantov in nizko stopnjo prilagajanja nanje s strani družbe. Ta model je med ostalimi za migrante najtežji, saj morajo sprejeti vrednote in nacionalno identiteto, ki velja v tisti družbi. Obratno velja za drugi model, ki se imenuje multikulturalizem. Zanj je značilno, da se migranti malo prilagajajo družbi, ohranjajo svojo nacionalno identiteto, to pa zahteva visoko stopnjo sprejemanja s strani družbe oziroma domačinov. Tretji model, ki se imenuje integracija, lahko umestimo nekje med prvi in drugi model (International Organization for Migration, 2019).

Tabela 4: Prikaz glavnih vključitvenih modelov

Vključitveni model	Stopnja prilagoditve migrantov	Stopnja prilagoditve domačinov	Primeri politik
Asimilacija	Visoka	Nizka	Politika bele Avstralije 1901–1966; omejevanje nebelih imigrantov in asimilacija belih imigrantov

se nadaljuje

Tabela 4: Prikaz glavnih vključitvenih modelov (nad.)

Multikulturalizem	Nizka	Visoka	Kanada; politika multikulturalizma, 1971–danes; prepoznavanje, da multikulturalizem odraža kulturno in rasno raznolikost družbe v Kanadi
Integracija	Srednja	Srednja	Evropska unija: Akcijski plan integracije imigrantov iz tretjih držav, 2016; razmišljanje o integraciji kot dinamičnem dvosmernem procesu

Prirjeno po International Organization for Migration (2019).

Globalno gledano je v prvi polovici 20. stoletja veljala asimilacija za pravi model vključevanja migrantov v družbo. V 70. letih prejšnjega stoletja pa so ugotovili, da model asimilacije ne deluje, zato je v svetu postajal vse bolj priljubljen model multikulturalizma (International Organization for Migration, 2019). Verjetno najbolj znana država, ki ga še danes uporablja, je Kanada. V nasprotju s Kanado pa višegrajske države danes na multikulturalizem ne prisegajo, saj menijo, da je grožnja njihovi nacionalni identiteti ter da obstajajo velike razlike med vrednotami domačinov in migrantov. Prav zaradi tega je model integracije postal popularen, saj je mešanica med multikulturalizmom in asimilacijo. Pri njem gre za srednje prilagajanje migrantov, na drugi strani pa velja srednja stopnja sprejemanja s strani družbe. Ta model temelji na tem, da je drugačnost oziroma raznolikost med ljudmi dobra in podpira sprejemanje ter medsebojno spoštovanje. Obe strani, torej domačini in migranti, naj bi se skupaj borili proti diskriminaciji. Model integracije uporabljajo Španija, Italija in nekatere druge države. Pri prvem modelu morajo migranti sprejeti vrednote in kulturne posebnosti domačinov, s čimer ne ogrožajo njihove nacionalne identitete, saj s sprejemanjem tuje kulture ne morejo domačinom vsiljevati svoje kulture in svojih prepričanj. V modelu multikulturalizma migranti ne sprejemajo tuje kulture in se ne prilagajajo okolju, zato lahko povzročajo napetosti med njimi in domačini, kar lahko privede to tega, da so domačini do njih sovražno nastrojeni ali do hujših konfliktov med obema skupinama. Domačini začnejo podpirati skrajno protimigrantsko politiko in tako dalje. To se trenutno dogaja v Evropi zaradi prihoda migrantov predvsem iz Afrike ter Bližnjega vzhoda v bogate evropske države, kot so Francija, Nemčija, Švedska in tako naprej. Lees (2018) na primeru Nemčije pokaže, da je stranka Alternativa za Nemčijo (nem. Alternative für Deutschland) s svojim populizmom in protimigrantsko politiko dosegla nepredstavljivo dober rezultat, in sicer so na parlamentarnih volitvah v Nemčiji leta 2017 dobili 12,6 % glasov. Več glasov sta dobili Krščansko demokratska unija (nem. Christlich Demokratische Union Deutschlands) nemške kanclerke Angele Merkel (33 %) in socialdemokrati Martina Schulza (25,7 %). V nasprotju s tem pa Mierina in Koroleva (2015) ugotavljata, da je med mladimi v Nemčiji najmanj ksenofobije oziroma da so do migrantov med najbolj tolerantnimi v Evropi. V njuni raziskavi, ki je bila narejena v 14 državah Evropske unije, so

bili mladi v Grčiji, na Madžarskem in Slovaškem med najbolj netolerantnimi do migrantov, čeprav Slovaška in Madžarska nista deležni velikega števila imigracij. Avtorici za to nista podali razloga, sam pa menim, da bi bila lahko to posledica vplivnih nacionalističnih voditeljev, ki vodita obe državi, še posebej Madžarsko. Veliki konflikti med migranti in domačini nastajajo predvsem v Grčiji in Italiji, saj sta to državi, prek katerih begunci in migranti iz Afrike in Bližnjega vzhoda danes vstopajo v Evropo. Kot sem že omenil v podpoglavju 1.9, je Španija specifična država, saj velja velika razdvojenost med narodi (Madrid, Katalonija, Baskija itd.), poleg tega imajo šibko nacionalno identiteto, zato se tudi migranti lažje vklopijo v družbo. Drugače velja za Italijo. Leta 2018 je politična stranka Lega Nord, ki jo vodi Matteo Salvini, dobila na državnozborskih volitvah 17,35 % glasov, kar je za stranko, ki velja za protimigrantsko, zelo veliko. Abbondanza in Bailo (2018) to stranko označujeta kot ksenofobno, saj so njihovi volivci bolj nenaklonjeni imigracijam kot drugi. Avtorja raziskave sta izračunala, da se za 2 % poveča število glasov, ki jih dobi stranka Lega Nord, ko se poveča delež neitalijanskega prebivalstva za 1 %. Menim, da domačini začnejo sprejemati imigrante, ko se na državo in kulturo privadijo ter ponotranjijo vrednote države. Pri tem se tudi zmanjša ali povsem izgine diskriminacija z ene ali pa z druge strani.

SKLEP

Osnovni namen magistrskega dela je bil s pomočjo izračunov ter domače in tuje literature obdelati raziskovalno vprašanje oziroma trditev, da migranti lahko blažijo staranje prebivalstva, vendar ga ob razumno velikem številu migracij ne morejo preprečiti. Z izračuni sem raziskovalno vprašanje potrdil. Eden od treh kriterijev, ki sem jih uporabil pri izračunu zahtevanih neto migracij, predvideva, da se odstotek oseb, starih 65 let ali več, ohrani na obstoječi ravni, torej na ravni v letu 2020. Ko sem primerjal stopnjo neto migracij za države Evropske unije od leta 2020 do leta 2060, ki jo predvideva Eurostat, in stopnjo neto migracij z upoštevanjem prej omenjenega kriterija, sem opazil, da obstajajo v obravnavanem obdobju velike razlike. Izračunane neto migracije so v tem primeru nekajkrat višje, kot jih predvideva projekcija Eurostata. To lahko povem na primeru Slovenije. Slovenija bo po projekcijah Eurostata v letu 2060 imela 1,988 milijona prebivalcev. Ob upoštevanju kriterija, da se bo odstotek oseb, starih 65 let ali več, ohranjal na obstoječi ravni (letu 2020), bo Slovenija po projekcijah imela 3,528 milijona prebivalcev. Torej se bo prebivalstvo povečalo za kar 77,46 %. Tako veliko povečanje števila prebivalstva in visoke stopnje neto migracij bi namreč lahko povzročilo nemir domačega prebivalstva oziroma odpor do migrantov. O tem sem podrobneje pisal v poglavju 1.9 in ugotovil, da se to že dogaja v nekaterih evropskih državah, ki sprejemajo veliko imigrantov, kot so na primer Grčija, Italija in tudi Francija. V teh državah so začele nove volivce pridobivati protimigrantske stranke. Na aktivacijo volivcev so vplivali tudi mediji. Iz tega sklepam, da če bi imele države nerazumno visoke stopnje neto migracij, bi teoretično lahko ustavili staranje prebivalstva, vendar bi v realnosti lahko prišlo do velikih napetosti med domačini in imigranti. Hkrati se postavlja vprašanje, ali so posamezne države dovolj zanimive, da bi privabile tako visoko število priseljencev, še posebej če bi to predpostavljali za veliko število držav oziroma cel kontinent.

Staranje prebivalstva povzroča pritisk na javnofinančno vzdržnost. Projekcije Evropske komisije kažejo, da se bodo izdatki, povezani s staranjem, v Evropski uniji v povprečju povečali za 1,7 odstotnih točk bruto domačega proizvoda Evropske unije v obdobju 2016–2070, izdatki za pokojnine pa se bodo v povprečju zmanjšali za 0,2 odstotne točke glede na bruto domači proizvod. Vendar situacija v državah Evropske unije ni enaka. V Sloveniji se bodo v obdobju 2016–2070 izdatki za pokojnine predvidoma v povprečju povečali za okoli 4 odstotne točke glede na bruto domači proizvod. Ključni dejavnik tega je rast deleža ljudi, starih 65 let ali več. V nekaterih državah pa se bodo izdatki v skladu s projekcijami glede na bruto domači proizvod zmanjšali. Razlogi za to so višja zakonsko določena meja ob upokojitvi, večje število delovno aktivnih v starosti 65 let in več, večje relativne razlike med plačo in pokojnino in tako naprej.

Zaradi pritiskov na javnofinančno vzdržnost so za Evropsko unijo potrebne pozitivne neto migracije, s čimer bi se povprečna starost zmanjšala, povečalo pa bi se število delovno aktivnih, ki so neto plačniki.

Zaključim lahko, da so migracije v Evropsko unijo neizogibne in predvsem potrebne. Poleg zmanjševanja pritiskov na javnofinančno vzdržnost lahko migranti prinesejo novo kulturo, z odprtjem podjetij nove zaposlitve, nova znanja in tako naprej. Obstajajo tudi negativne posledice migracij, vendar menim, da pozitivne prevladajo. Ob hitrem staranju prebivalstva evropskih držav bodo selektivne migracije ekonomsko vsekakor zelo dobrodošle.

LITERATURA IN VIRI

1. Abbondanza, G. & Bailo, F. (2018). The electoral payoff of immigration flows for anti-immigration parties: the case of Italy's Lega Nord. *European Political Science*, 17, 378–403.
2. Abel, J. G., Brottrager, M., Cuaresma, C., J. & Muttarak, R. (2019). Climate, conflict and forced migration. *Global Environmental Change*, 54, 239–249.
3. Adhikari, S. (2017, 12. maj). *Demographic Transition Theory*. Pridobljeno 21. marca 2020 iz <https://www.publichealthnotes.com/demographic-transition-theory/>
4. Aiyar, S., Ebeke, A. & Shao, X. (2016). *The Impact of Workforce Aging on European Productivity*. Pridobljeno 1. aprila 2021 iz <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2016/wp16238.pdf>
5. American Immigration Council (2012). *Value Added: Immigrants Create Jobs and Businesses, Boost Wages of Native-Born Workers*. Pridobljeno 23. maja 2021 iz https://www.americanimmigrationcouncil.org/sites/default/files/research/Value_Added_updated_011212.pdf
6. Anekwe, D. & T., Rahkovsky, I. (2003). Economic Costs and Benefits of Healthy Eating. *Current Obesity Reports*, 2, 225–234.

7. Becker, O. S. & Fetzer, T. (2017, 23. april). *Does Migration Cause Extreme Voting?*. Pridobljeno 13. februarja 2020 iz [http://www.ceistorvergata.it/public/CEIS/file/seminari/2017/Becker\(1\).pdf](http://www.ceistorvergata.it/public/CEIS/file/seminari/2017/Becker(1).pdf)
8. Belot, M. & Ederveen, S. (2012). Cultural barriers in migration between OECD countries. *Journal of Population Economics*, 25, 1077–1105.
9. Berry, M., Blanco, G. I. & Moore, K. (2015, december). *Press Coverage of the Refugee and Migrant Crisis in the EU: A Content Analysis of Five European Countries*. Pridobljeno 13. februarja 2020 iz <https://www.unhcr.org/56bb369c9.pdf>
10. Blau, D. F. (1984). The Use of Transfer Payments by Immigrants. *Industrial and Labor Relations Review*, 37(2), 222–239.
11. Borjas, G. J. & Hilton, L. (1996). Immigration and the Welfare State: Immigrant Participation in Means-tested Entitlement Programs. *Quarterly Journal of Economics*, 111(2), 575–604.
12. Carvalho, J. (2016). The impact of extreme-right parties on immigration policy in Italy and France in the early 2000s. *Comparative European Politics*, 14, 663–685.
13. Ciarniene, R. & Kumpikaite, K. (2011). International Labour Migration: Students Viewpoint. *Inzinerine Ekonomika-Engineering Economics*, 22 (5), 527–533.
14. Cooray, A. & Schneider, F. (2016). Does corruption promote emigration? An empirical examination. *Journal of Population Economics*, 29(1), 293–310.
15. Correll, J. S., Benard, S. & Paik, I. (2007). Getting a Job: Is There a Motherhood Penalty?. *American Journal of Sociology*, 122(5), 1297–1339.
16. Davidov, E., Kuntz, A. & Semyonov, M. (2017). The dynamic relations between economic conditions and anti-immigrant sentiment: A natural experiment in times of the European economic crisis. *International Journal of Comparative Sociology*, 58(5), 392–415.
17. Davis, L, Deole, S. (2017). Immigration and the Rise of Far-right Parties in Europe. *Leibniz-Institut für Wirtschaftsforschung an der Universität München*, 15(4), 10–15.
18. Doocy, S., Tesse Ververs, M., Spiegel, P. & Beyrer, C. (2019). The food security and nutrition crisis in Venezuela. *Social Science & Medicine*, 226, 63-68.
19. Enríquez, G. C. (2017, 14. februar). *The Spanish Exception: Unemployment, inequality and immigration, but no right-wing populist parties*. Pridobljeno 13. februarja 2020 iz <https://css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/resources/docs/Elcano-The%20Spanish%20Exception,%20Unemployment,%20Inequality%20and%20Immigration,%20but%20no%20Right-Wing%20Populist%20Parties.pdf>
20. European Commission (2015). *A study on smuggling of migrants*. Pridobljeno 25. maja 2020 iz https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/study_on_smuggling_of_migrants_final_report_master_091115_final_pdf.pdf
21. European Commission. (2018). *The 2018 Ageing Report: Economic and Budgetary Projections for the EU Member States (2016-2070)*. Pridobljeno 13. februarja 2020 iz

- https://ec.europa.eu/info/publications/economy-finance/2018-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2016-2070_en
22. European Parliament. (2019). *Asylum and migration in the EU: facts and figures*. Pridobljeno 13. februarja 2020 iz <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/priorities/refugees/20170629STO78630/asylum-and-migration-in-the-eu-facts-and-figures>
  23. Eurostat. (2019). *Asylum statistics*. Pridobljeno 13. februarja 2020 iz https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_statistics#Citizenship_of_first-time_applicants:_largest_shares_from_Syria.2C_Afghanistan_and_Iraq
  24. Eurostat. (2020a). *Assumptions for fertility rates by age and type of projection*. Pridobljeno 26. septembra 2020 iz https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19naasfr/default/table?lang=en
  25. Eurostat. (2020b). *Assumptions for net migration by age, sex and type of projection*. Pridobljeno 26. septembra 2020 iz https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19nanmig/default/table?lang=en
  26. Eurostat. (2020c). *Assumptions for probability of dying by age, sex and type of projection*. Pridobljeno 26. septembra 2020 iz https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19naasmr/default/table?lang=en
  27. Eurostat. (2020d). *Emigration by age and sex*. Pridobljeno 13. februarja 2021 iz https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/migr_emi2/default/table?lang=en
  28. Eurostat. (2020e). *Immigration by age and sex*. Pridobljeno 13. februarja iz https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/migr_imm8/default/table?lang=en
  29. Eurostat. (2020f). *Population on 1st January by age, sex and type of projection (proj_19np)*. Pridobljeno 26. septembra 2020 iz https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19np/default/table?lang=en
  30. Eurostat. (2020g). *Summary methodology of the 2019-based population projections (EUROPOP2019)*. Pridobljeno 23. junija 2020 iz https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/proj_esms_an1.pdf
  31. Fehlende Part (2019, 17. december). "Zuwanderung verursacht in allen Fällen Gewinner und Verlierer" – Volkswirt Prof. Dr. Fritz Söllner [Youtube]. Pridobljeno 20. maja 2020 iz https://www.youtube.com/watch?v=TYIBLXWUIjA&feature=emb_title
  32. Gamlen, A. (2014). Diaspora Institutions and Diaspora Governance. *International Migration Review*, 48, 180–217.
  33. Gonzalez-Eiras, M. & Niepelt, D. (2011, 24. junij). *Does population ageing reduce productivity growth?*. Pridobljeno 30. oktobra 2020 iz <https://voxeu.org/article/does-population-ageing-reduce-productivity-growth>
  34. Gregorioua, P., Kontolemis, Z. & Matsi, M. (2010). Immigration in Cyprus: An Analysis of the Determinants. *Cyprus Economic Policy Review*, 4(1), 63–88.
  35. Hangartner, D., Dinas, E., Marbach, M., Matakos, K. & Xefteris, D. (2019). Does Exposure to the Refugee Crisis Make Natives More Hostile? *American Political Science Review*, 113(2), 442–455.

36. Hejduková, P & Kureková, L. (2020). A Model of Internal Migration: An Extended Neoclassical Migration Model and Evaluation of Regional Migration Determinants in Poland. *E&M Economics and Management*, 23(2), 48–65.
37. Huddle, D. (1993). Dirty work: Are immigrants only taking jobs that the native underclass does not want?. *Population and Environment*, 14, 515-538.
38. Huddleston, T. & Sharif, H. (2019). *Who is reshaping public opinion on the EU's migration policies?*. Pridobljeno 13. februarja 2020 iz <https://www.migpolgroup.com/wp-content/uploads/2019/09/Discussion-Policy-Briefs-Public-Opinion.pdf>
39. Hunter, P. (2016). The refugee crisis challenges national health care systems. *EMBO Rep*, 17(4), 492–495.
40. International Labour Organization. (2002). *Migrant workers. Labour Education 2002/4 No. 129*. Ženeva: International Labour Organization.
41. International Monetary Fund (2016). *Why Productivity Growth is Faltering in Aging Europe and Japan* [objava na blogu]. Pridobljeno 29. oktobra 2020 iz <https://blogs.imf.org/2016/12/09/why-productivity-growth-is-faltering-in-aging-europe-and-japan/>
42. International Organization for Migration. (2019). *World Migration Report 2020*. Pridobljeno 13. februarja 2020 iz https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2020.pdf
43. Istenič, T. & Sambt, J. (2019). Changing patterns of transfers in Slovenia in the last three decades: transition from a socialist economy to a market economy. *Post-Communist Economies*, 31(5), 579–602.
44. Istenič, T., Šeme, A., Hammer, B., Lotrič Dolinar, A., & Sambt, J. (2016). *The European NTA Manual. AGENTA Public Deliverable*. Pridobljeno 14. oktobra 2020 iz <http://www.agenta-project.eu/Jacomo/upload/publications/d-1.4-submitted.pdf>
45. Jackson, A. W. (1998). *The Political Economy of Population Ageing*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited.
46. Kalwij, A. (2000). The effects of female employment status on the presence and number of children. *Journal of Population Economics*, 13, 221–239.
47. Kan, K. (1999). Expected and unexpected residential mobility. *Journal of Urban Economics*, 45, 72–96.
48. Kasher, A. & Nirenstein, F. (brez datuma). *Morality and Immigration*. Pridobljeno 13. februarja 2020 iz <https://jcpa.org/immigration-to-europe/morality-and-immigration/>
49. Khwaja, Y. (2002). *Should I stay or should I go? Migration under uncertainty: a real options approach*. London: Brunell University.
50. Kleven, H., Landais, C. & Sogaard, E. J. (2018). *Children and gender inequality: evidence from Denmark*. Pridobljeno 17.6.2020 iz https://www.henrikkleven.com/uploads/3/7/3/1/37310663/kleven-landais-sogaard_nber-w24219_jan2018.pdf

51. Kočevar, V. (2020, 1. februar). *Koliko časa si bomo Evropejci še lahko privoščili socialni sistem?*. Pridobljeno 13. februarja 2020 iz <https://www.domovina.je/koliko-casa-si-bomo-evropejci-se-lahko-privoscili-socialni-sistem/>
52. Koopmans, R. (2010). Trade-Offs between Equality and Difference: Immigrant Integration, Multiculturalism and the Welfare State in Cross-National Perspective. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 36(1), 1–26.
53. Krzyżanowski, M., Triandafyllidou, A. & Wodak, R. (2017, 5. julij). The Mediatization and the Politicization of the “Refugee Crisis” in Europe. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 16(1–2), 1–14.
54. Lee, S. E. (1966). A Theory of Migration. *Demography*, 3(1), 47–57.
55. Lees, C. (2018). The ‘Alternative for Germany’: The rise of right-wing populism at the heart of Europe. *Politics*, 38(3), 295–310.
56. Malačič, J. (2006). *Demografija. Teorija, analiza, metode in modeli*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta
57. Manzi, L. (brez datuma). Migration from rural areas to cities: challenges and opportunities. Pridobljeno 2. junija 2021 iz <https://rosanjose.iom.int/site/en/blog/migration-rural-areas-cities-challenges-and-opportunities>
58. Manyika, J. & Remes, J. (2015, 18. marec). *How productivity can save an aging world*. Pridobljeno 30. oktobra 2020 iz <https://www.mckinsey.com/mgi/overview/in-the-news/how-productivity-can-save-an-aging-world>
59. Martens, L. (1997). Immigrants, Crime, and Criminal Justice in Sweden. *Crime and Justice*, 21, 183–225.
60. Mason, A., & Lee, R. (2007). Transfers, Capital, and Consumption over the Demographic Transition. V R. L. Clark, N. Ogawa, & A. Mason (ur.), *Population aging, intergenerational transfers and the macroeconomy* (str. 128–162). Cheltenham: Edward Elgar Publishing.
61. Matysiak, A. & Vignoli, D. (2013). Diverse Effects of Women’s Employment on Fertility: Insights From Italy and Poland. *European journal of population = Revue europeenne de demographie*, 29(3), 273–302.
62. Mayda, A. M. (2010). International migration: a panel data analysis of the determinants of bilateral flows. *Journal of Population Economics*, 23(4), 1249–1274.
63. Mierina, I. & Koroleva, I. (2015). Support for Far Right Ideology and Anti-Migrant Attitudes among Youth in Europe: A Comparative Analysis. *The Sociological Review*, 63(2), 183–205.
64. Mullan, P. (2000). *The Imaginary Time Bomb. Why an Ageing Population is not a Social Problem*. New York: I. B. Tauris & Co Ltd.
65. Nickell, S. & Saleheen, J. (2015). *The impact of immigration on occupational wages: evidence from Britain*. Pridobljeno 23. maja 2021 iz <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/working-paper/2015/the-impact-of-immigration-on-occupational-wages-evidence-from-britain.pdf?la=en&hash=16F94BC8B55F06967E1F36249E90ECE9B597BA9C>

66. O'Connell Davidson, J. (2013). Troubling freedom: Migration, debt, and modern slavery. *Migration Studies*, 1(2), 176–195.
67. Olshansky, S. J. (2015). Has the Rate of Human Aging Already Been Modified?. *Cold Spring Harbor Perspectives in Medicine*, 5(12), a025965.
68. Pew Research Center. (2019, 8. januar). *Majorities in several EU countries support taking in refugees*. Pridobljeno 13. februarja 2020 iz https://www.pewresearch.org/fact-tank/2018/09/19/a-majority-of-europeans-favor-taking-in-refugees-but-most-disapprove-of-eus-handling-of-the-issue/ft_18-09-19_refugeeseu_majoritiesinseveral/
69. Prskawetz, A. & Sambt, J. (2014). Economic support ratios and the demographic dividend in Europe. *Demographic Research*, 30(34), 963–1010.
70. Riad, A. (2016). *How cultural differences/similarities between immigrants and locals influencing the integration of immigrants performing unskilled labor in Denmark?* (magistrsko delo). København: Aalborg University.
71. Rodgers, R. J. & Rodgers, L.J. (2000) The effect of geographic mobility on male labor-force participants in the United States. *Journal of Labor Research*, 21, 117–132.
72. Rowland, T. D. (2003). *Demographic method and concepts*. New York: Oxford University Press Inc.
73. Sambt, J. (2019). *Model za demografske projekcije*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
74. Sekeris, P. & Vasilakis, C. (2016, 27. junij). *The Mediterranean Refugees Crisis and Extreme Right Parties: Evidence from Greece*. Pridobljeno 13. februarja 2020 iz https://mpra.ub.uni-muenchen.de/72222/1/MPRA_paper_72222.pdf
75. Siddique, B. A. M. (2001). *International Migration into the 21st Century*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited.
76. Simon, L. J. (1984). Immigrants, Taxes, and Welfare in the United States. *Population and Development Review*, 10(1), 55–69.
77. Söllner, F. (2019). *System statt Chaos*. Wiesbaden: Springer.
78. Thomas, R. (2018). *Concepts, Methods and Practical Applications in Applied Demography*. Cham: Springer.
79. United Nations. (2007). *Dependency Ratio*. Pridobljeno 23. januarja 2021 iz https://www.un.org/esa/sustdev/natlinfo/indicators/methodology_sheets/demographics/dependency_ratio.pdf
80. United Nations. (2017). *UN international migration report 2017*. Pridobljeno 13. februarja 2020 iz https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/migrationreport/docs/MigrationReport2017_Highlights.pdf
81. United Nations (2019a). *Japan*. Pridobljeno 30. januarja 2021 iz https://population.un.org/wpp/Graphs/1_Demographic%20Profiles/Japan.pdf
82. United Nations (2019b). *World Population Prospects 2019*. Pridobljeno 13. oktobra 2020 iz <https://population.un.org/wpp/Download/Standard/Migration/>
83. United Nations (2020). *Refugee Data Finder*. Pridobljeno 30. maja 2021 iz <https://www.unhcr.org/refugee-statistics/>

84. United Nations (2020). *World Economic Situation Prospects*. Pridobljeno 15. oktobra 2020 iz https://www.un.org/development/desa/dpad/wp-content/uploads/sites/45/WESP2020_CH3_AFR.pdf
85. Wang, B. (2015). *EIU GDP forecasts to 2050*. Pridobljeno 5. februarja 2021 iz <https://www.nextbigfuture.com/2015/06/eiu-gdp-forecasts-to-2050.html>
86. World Bank Data Team (2019). *New country classifications by income level: 2019-2020* [objava na blogu]. Pridobljeno 13. oktobra 2020 iz <https://blogs.worldbank.org/opendata/new-country-classifications-income-level-2019-2020>
87. World Bank (brez datuma). *Population, total - Sub-Saharan Africa*. Pridobljeno 15. oktobra 2020 iz <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=ZG>

PRILOGE

Priloga 1: Ključni podatki in dejstva o migracijah v letih 2000 in 2020

	Poročilo za leto 2000	Poročilo za leto 2020
Ocena mednarodnih migrantov	150 milijonov	272 milijonov
Ocena mednarodnih migrantov	2,8%	3,5%
Ocenjen delež svetovnega prebivalstva, ki predstavlja migrante	47,5%	47,9%
Ocenjen delež migrantov, ki jih predstavljajo ženske	16,0%	13,9%
Ocenjen delež migrantov, ki jih predstavljajo otroci	Oceanija	Oceanija
Regija z največjim deležem mednarodnih migrantov	Združeni arabski emirati	Združeni arabski emirati
Število delavcev migrantov	-	164 milijonov
Znesek mednarodnih nakazil (v ameriških dolarjih)	126 milijard	689 milijard
Število beguncev	14 milijonov	25,9 milijonov
Število notranje razseljenih oseb	21 milijonov	41,3 milijonov
Število oseb brez državljanstva	-	3,9 milijonov
Število držav članic IOM	76	173
Število podružnic IOM	120	436

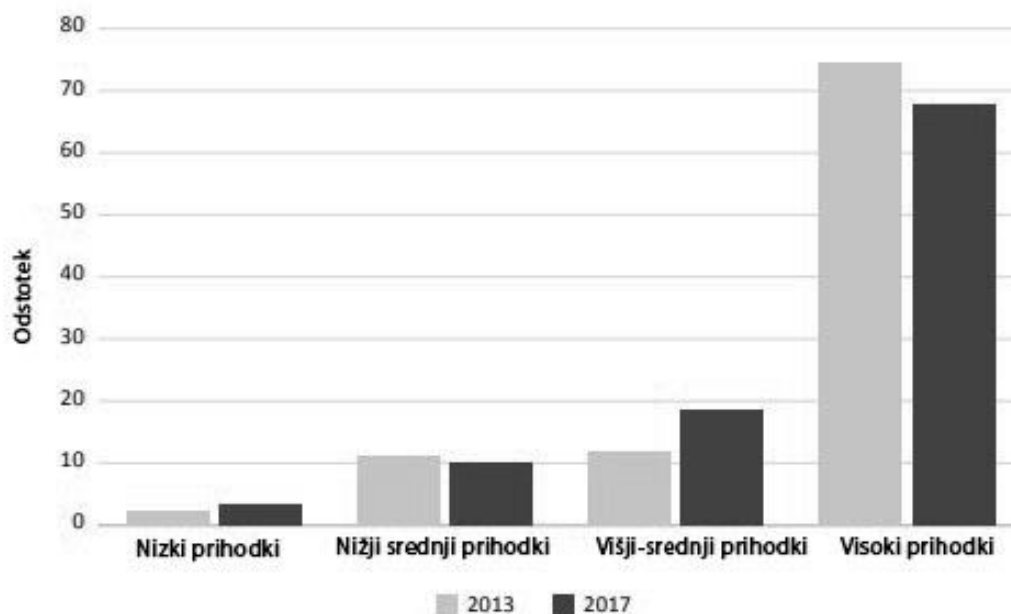
Prirejeno po International Organization for Migration (2019).

Priloga 2: Mednarodne migracije od leta 1970 do leta 2019

Leto	Število migrantov	Migranti kot % svetovnega prebivalstva
1970	84.460.125	2,3
1975	90.368.010	2,2
1980	101.983.149	2,3
1985	113.206.691	2,3
1990	153.011.473	2,9
1995	161.316.895	2,8
2000	173.588.441	2,8
2005	191.615.574	2,9
2010	220.781.909	3,2
2015	248.861.296	3,4
2019	271.642.105	3,5

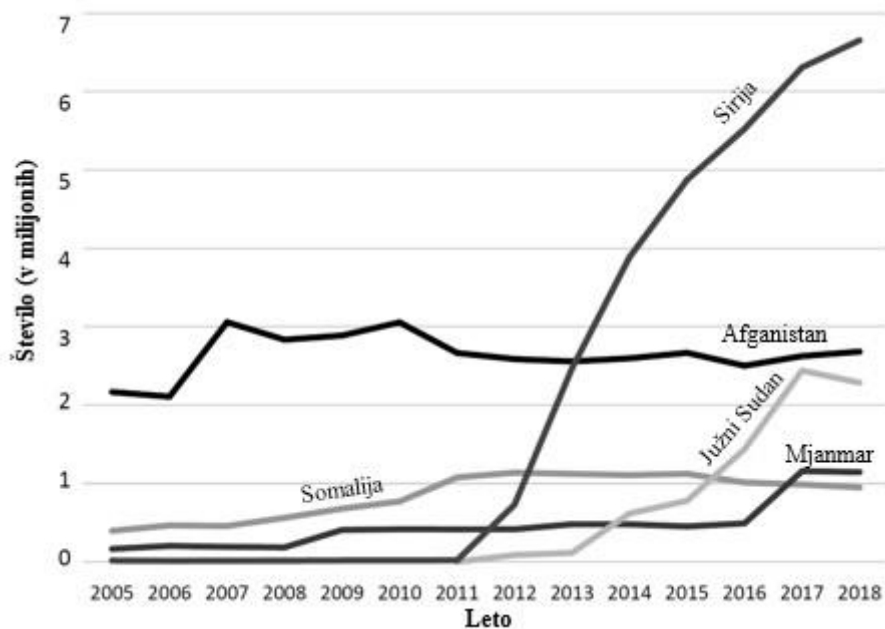
Prirejeno po International Organization for Migration (2019).

Priloga 3: Odstotek migrantov, ki migrirajo v države z različnimi prihodki

Prirejeno po International Organization for Migration (2019).

Priloga 4: Število beguncev po državah njihovega izvora v letu 2018 (v milijonih)

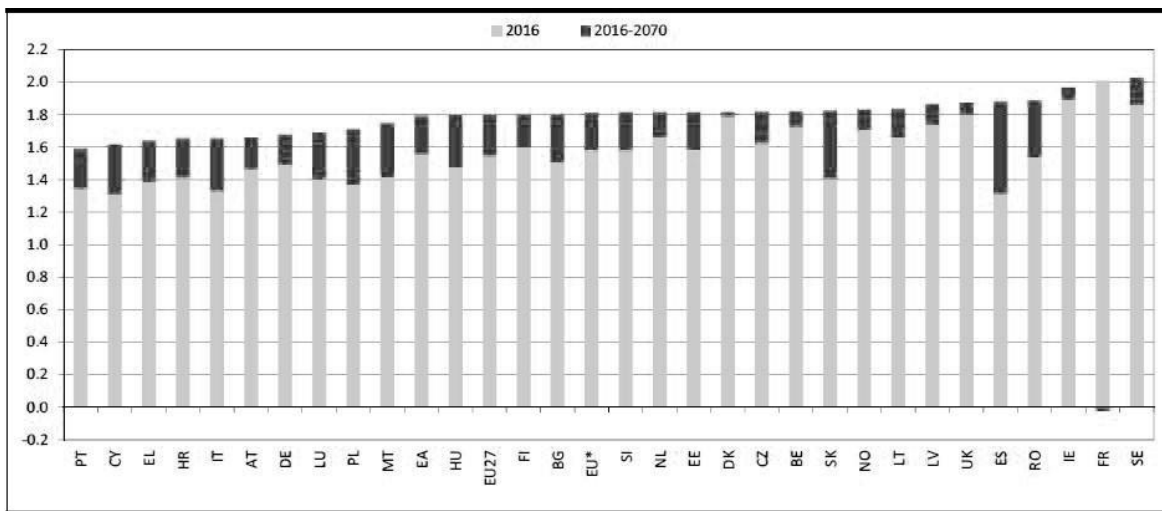

Prirejeno po International Organization for Migration (2019).

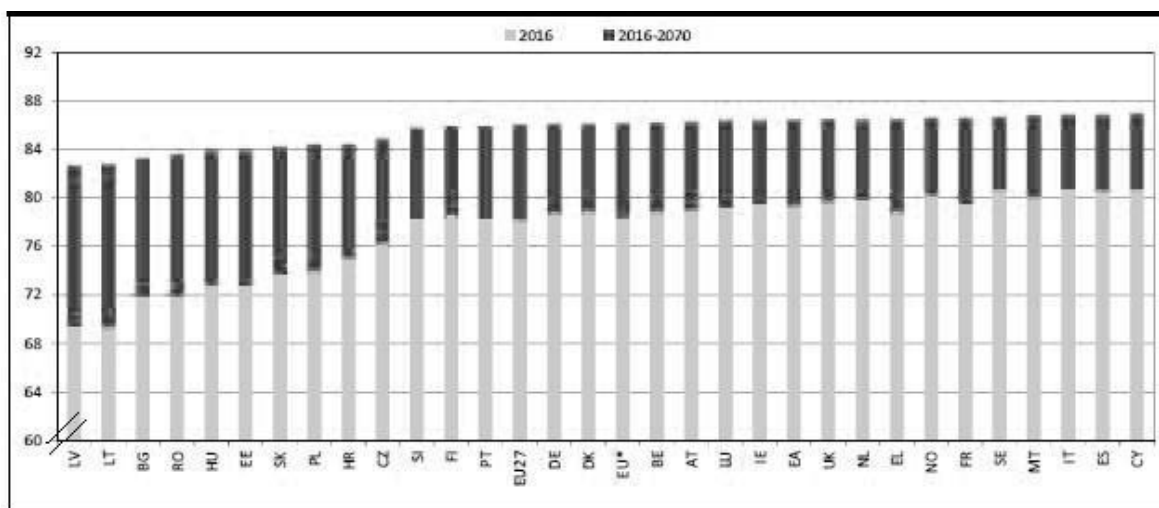
Priloga 5: Projekcija stopnje celotne rodnosti (v številu rojstev na žensko) ter pričakovanega trajanja življenja ob rojstvu za moške in za ženske za obdobje 2016–2070 za Evropsko unijo (v letih)

Slika 5.1 Projekcija stopnje celotne rodnosti za obdobje 2016–2070 za Evropsko unijo (v številu rojstev na žensko)

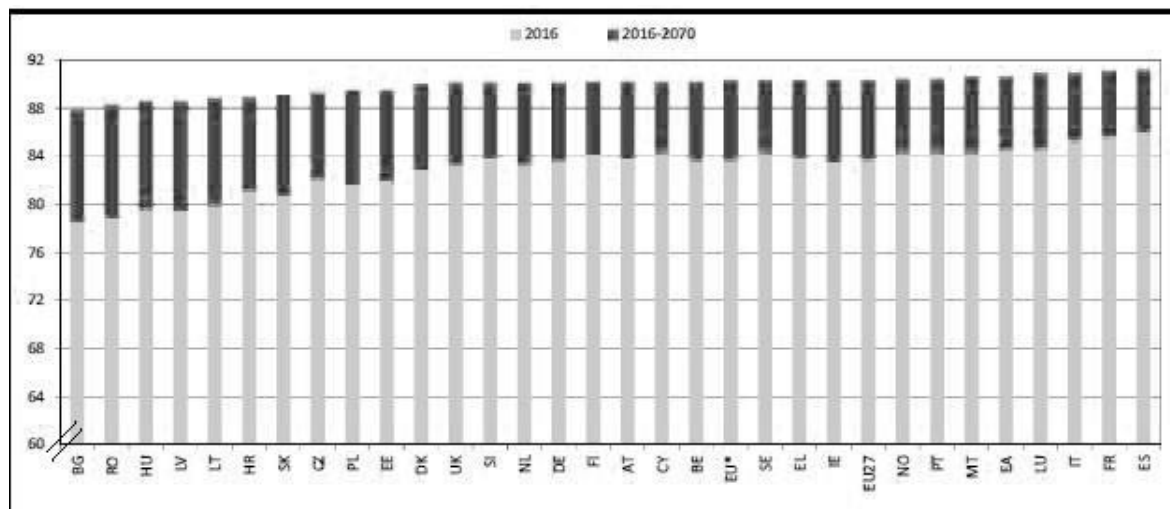
Prirjeno po European Commission (2018).

Slika 5.2 Projekcija pričakovanega trajanja življenja ob rojstvu za moške za obdobje 2016–2070 v državah Evropske unije (v letih)

Prirjeno po European Commission (2018).

Slika 5.3 Projekcija pričakovanega trajanja življenja ob rojstvu za ženske za obdobje 2016–2070 v državah Evropske unije (v letih)

Prirjeno po European Commission (2018).

Priloga 6: Projekcija neto migracij (v 1000) ter projekcija prebivalstva za obdobje 2016–2070 v državah Evropske unije (v milijonih)

Tabela 6.1 Projekcija neto migracij za obdobje 2016–2070 v državah Evropske unije (v 1000)

	Neto migracije (v 1000)				Neto migracije (% celotne populacije)				
	2016	2030	2060	2070	2016	2030	2060	2070	2016–70
BE	55	48	30	26	0.5	0.4	0.2	0.2	15.7
BG	-4	-9	1	1	-0.1	-0.1	0.0	0.0	-2.8
CZ	19	17	9	9	0.2	0.2	0.1	0.1	8.4
DK	37	27	11	9	0.6	0.4	0.2	0.1	15.5
DE	750	268	175	143	0.9	0.3	0.2	0.2	16.7
EE	3	1	0	0	0.2	0.1	0.0	0.0	5.1
IE	15	8	12	11	0.3	0.1	0.2	0.2	10.0
EL	-24	-4	10	11	-0.2	0.0	0.1	0.1	2.1
ES	13	119	154	137	0.0	0.3	0.3	0.3	14.5
FR	54	86	62	55	0.1	0.1	0.1	0.1	5.1
HR	-21	4	5	5	-0.5	0.1	0.1	0.1	5.4
IT	134	210	177	164	0.2	0.3	0.3	0.3	18.9
CY	1	3	4	4	0.1	0.3	0.4	0.4	19.3
LV	-9	-6	0	0	-0.5	-0.4	0.0	0.0	-10.2
LT	-28	-17	0	0	-1.0	-0.7	0.0	0.0	-25.7
LU	11	9	4	4	1.9	1.1	0.4	0.4	35.9
HU	18	16	14	11	0.2	0.2	0.2	0.1	9.9
MT	3	3	1	1	0.8	0.5	0.2	0.2	21.2
NL	86	59	29	25	0.5	0.3	0.1	0.1	12.4
AT	74	55	25	21	0.8	0.6	0.2	0.2	22.1
PL	5	-2	12	7	0.0	0.0	0.0	0.0	1.7
PT	-10	-13	15	14	-0.1	0.1	0.2	0.2	8.8
RO	-64	-51	2	3	-0.3	-0.3	0.0	0.0	-7.2
SI	0	4	3	3	0.0	0.2	0.1	0.1	10.0
SK	6	5	4	3	0.1	0.1	0.1	0.1	5.9
FI	16	14	8	7	0.3	0.2	0.1	0.1	10.5
SE	104	57	27	24	1.0	0.5	0.2	0.2	17.5
UK	244	220	121	107	0.4	0.3	0.2	0.1	11.8
NO	27	26	18	16	0.5	0.4	0.3	0.2	17.6
EA	1149	878	713	628	0.3	0.3	0.2	0.2	12.8
EU*	1485	1157	915	805	0.3	0.2	0.2	0.2	11.3
EU27	1241	937	793	697	0.3	0.2	0.2	0.2	11.2

Prirejeno po European Commission (2018).

Tabela 6.2 Projekcija prebivalstva po državah Evropske unije od leta 2016 do leta 2070 (v milijonih)

	Celotna populacija (letno povprečje v milijonih)						Odstotna sprememba
	2016	2030	2040	2050	2060	2070	2016–70
BE	11.3	12.3	12.9	13.3	13.6	13.9	22.8
BG	7.1	6.4	5.9	5.5	5.2	4.9	-31.9
CZ	10.6	10.7	10.5	10.5	10.3	10.0	-5.7
DK	5.7	6.3	6.6	6.7	6.8	6.8	19.2
DE	82.5	84.6	84.1	82.6	80.7	79.2	-3.9
EE	1.3	1.3	1.3	1.3	1.2	1.2	-10.5
IE	4.7	5.2	5.4	5.7	5.9	6.0	28.9
EL	10.8	9.9	9.4	8.9	8.3	7.7	-28.8
ES	46.4	47.2	48.3	49.3	49.6	49.9	7.4
FR	66.8	70.7	73.0	74.4	75.6	77.0	15.3
HR	4.2	3.9	3.8	3.7	3.5	3.4	-18.6
IT	60.8	60.3	60.0	58.9	56.8	54.9	-9.7
CY	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0	19.8
LV	2.0	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	-31.7
LT	2.9	2.4	2.1	2.0	1.8	1.7	-40.1
LU	0.6	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	78.0
HU	9.8	9.7	9.5	9.3	9.1	8.9	-9.7
MT	0.4	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	19.3
NL	17.0	18.4	19.1	19.2	19.3	19.6	14.8
AT	8.7	9.7	10.1	10.2	10.2	10.2	16.5
PL	38.0	37.2	35.8	34.3	32.8	30.9	-18.7
PT	10.3	9.9	9.5	9.1	8.5	8.0	-22.7
RO	19.7	18.0	17.0	16.3	15.7	15.0	-23.8
SI	2.1	2.1	2.1	2.0	2.0	2.0	-5.3
SK	5.4	5.5	5.4	5.3	5.1	4.9	-9.8
FI	5.5	5.7	5.7	5.7	5.7	5.6	2.3
SE	9.9	11.3	12.0	12.7	13.3	13.9	39.9
UK	65.6	71.8	75.2	77.7	79.4	81.0	23.5
NO	5.2	5.9	6.3	6.6	6.8	7.0	33.9
EA	340.3	349.0	352.2	351.8	348.3	345.6	1.5
EU*	510.9	524.1	528.5	528.4	524.4	520.3	1.8
EU27	445.3	452.4	453.3	450.8	445.0	439.2	-1.4

Prirejeno po European Commission (2018).

Priloga 7: Projekcija starostne strukture prebivalstva ter koeficientov starostne odvisnosti za leti 2016 in 2070 za Evropsko unijo

Tabela 7.1 Projekcija starostne strukture prebivalstva za leti 2060 in 2070 za Evropsko unijo (v % glede na celotno prebivalstvo)

	2016				2070			
	(0–14)	(15–64)	(65+)	(80+)	(0–14)	(15–64)	(65+)	(80+)
BE	17.0%	64.6%	18.4%	5.5%	15.9%	58.0%	26.2%	10.6%
BG	14.0%	65.4%	20.6%	4.7%	14.0%	55.1%	30.9%	14.7%
CZ	15.5%	65.9%	18.6%	4.0%	14.7%	57.0%	28.3%	13.3%
DK	16.8%	64.3%	18.9%	4.3%	15.5%	56.3%	28.3%	10.6%
DE	13.2%	65.7%	21.1%	5.9%	13.9%	55.3%	30.9%	13.3%
EE	16.1%	64.7%	19.2%	5.2%	14.7%	55.9%	29.4%	13.9%
IE	22.2%	64.4%	13.4%	3.1%	17.0%	55.7%	24.2%	11.2%
EL	14.4%	64.2%	21.4%	6.6%	12.3%	53.8%	33.9%	16.6%
ES	15.1%	66.0%	18.9%	6.1%	16.3%	57.1%	26.6%	12.8%
FR	18.4%	62.6%	19.0%	5.9%	17.1%	57.3%	25.6%	10.8%
HR	14.6%	66.0%	19.4%	4.9%	13.2%	55.6%	31.2%	13.0%
IT	13.6%	64.3%	22.1%	6.7%	12.6%	54.5%	32.9%	14.6%
CY	16.1%	68.7%	15.3%	3.4%	11.4%	55.1%	33.6%	14.0%
LV	15.4%	64.9%	19.8%	5.1%	15.4%	55.0%	29.6%	15.0%
LT	14.7%	66.1%	19.2%	5.4%	14.7%	55.8%	29.6%	13.9%
LU	16.4%	69.3%	14.3%	4.0%	14.9%	57.2%	27.9%	11.1%
HU	14.5%	67.1%	18.5%	4.3%	14.9%	56.0%	29.1%	12.3%
MT	14.3%	66.4%	19.3%	4.2%	14.5%	54.9%	30.6%	13.3%
NL	16.4%	65.3%	18.3%	4.5%	15.7%	56.8%	27.5%	10.6%
AT	14.3%	67.2%	18.5%	5.0%	13.8%	55.8%	30.4%	12.4%
PL	15.0%	68.7%	16.3%	4.2%	13.1%	53.6%	33.3%	16.2%
PT	14.0%	65.1%	20.9%	6.0%	11.9%	52.7%	35.4%	15.7%
RO	15.3%	67.1%	17.6%	4.3%	15.5%	55.3%	29.2%	13.5%
SI	14.9%	66.4%	18.7%	5.0%	14.9%	56.7%	28.5%	13.5%
SK	15.3%	70.0%	14.7%	3.2%	14.2%	54.7%	31.1%	14.3%
FI	16.3%	63.0%	20.7%	5.2%	14.7%	56.1%	29.2%	12.2%
SE	17.5%	62.7%	19.8%	5.1%	17.2%	57.8%	25.0%	10.1%
UK	17.7%	64.4%	18.0%	4.8%	15.9%	57.6%	26.5%	10.7%
NO	17.8%	65.7%	16.5%	4.2%	15.7%	57.3%	27.0%	10.7%
EA	15.2%	64.8%	20.0%	5.9%	14.9%	56.0%	29.0%	12.7%
EU*	15.5%	65.2%	19.3%	5.4%	15.0%	56.2%	28.8%	12.5%
EU27	15.2%	65.3%	19.5%	5.5%	14.9%	55.9%	29.2%	12.9%

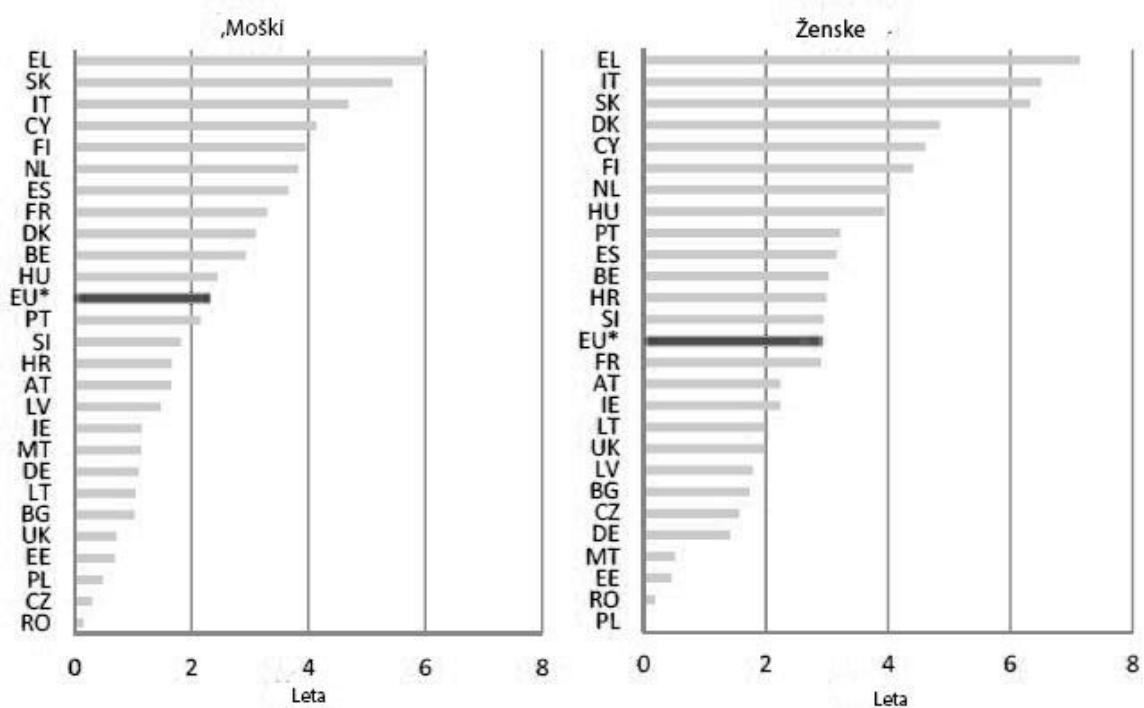
Prirejeno po European Commission (2018).

Tabela 7.2 Projekcija koeficientov starostne odvisnosti za leti 2016 in 2070 za Evropsko unijo

	Koeficient starostne odvisnosti starih (65+/15-64)			Sprememba v odstotnih točkah 2016-70	Koeficient starostne odvisnosti zelo starih (80+/15-64)			Sprememba v odstotnih točkah 2016-70	Skupni koeficient starostne odvisnosti (0-14 in 65+/15-64)			Sprememba v odstotnih točkah 2016-70
	2016	2060	2070		2016	2060	2070		2016	2060	2070	
BE	28.4	43.5	45.2	16.7	8.5	16.9	18.4	9.8	54.7	71.0	72.5	17.8
BG	31.5	63.0	56.2	24.7	7.2	24.6	26.8	19.6	52.9	89.3	81.6	28.7
CZ	28.1	55.7	49.7	21.6	6.1	22.9	23.3	17.2	51.6	83.6	75.6	23.9
DK	29.5	45.0	50.2	20.8	6.7	17.1	18.9	12.1	55.5	71.2	77.7	22.2
DE	32.2	55.1	55.9	23.7	8.9	21.4	24.1	15.1	52.3	79.9	81.0	28.7
EE	29.7	55.7	52.7	23.0	8.1	20.9	24.9	16.9	54.6	83.2	79.0	24.4
IE	20.9	44.2	41.2	20.4	4.9	18.7	19.0	14.1	55.4	75.4	70.2	14.9
EL	33.4	67.2	63.1	29.7	10.3	32.7	31.0	20.7	55.8	89.6	86.0	30.2
ES	28.6	53.2	46.6	18.0	9.2	26.9	22.4	13.1	51.5	81.8	75.3	23.8
FR	30.4	43.3	44.8	14.4	9.4	19.0	18.9	9.5	59.8	73.0	74.6	14.8
HR	29.3	53.7	56.2	26.9	7.5	20.3	23.3	15.9	51.5	77.0	80.0	28.5
IT	34.5	61.0	60.3	25.8	10.5	28.4	26.8	16.3	55.6	83.3	83.5	27.8
CY	22.2	55.7	61.0	38.7	4.9	18.2	25.4	20.5	45.6	75.9	81.7	36.1
LV	30.5	65.2	53.8	23.3	7.9	25.0	27.3	19.5	54.2	97.1	81.8	27.7
LT	29.0	63.9	53.1	24.1	8.1	25.7	24.9	16.8	51.2	94.4	79.3	28.1
LU	20.6	44.6	48.9	28.2	5.8	16.2	19.5	13.7	44.3	69.9	74.9	30.6
HU	27.5	53.2	52.0	24.5	6.4	21.6	22.0	15.5	49.1	79.8	78.6	29.5
MT	29.1	53.9	55.8	26.6	6.4	20.1	24.3	17.9	50.6	80.5	82.3	31.7
NL	28.1	44.3	55.8	20.3	6.8	17.5	18.7	11.8	53.2	70.7	76.1	22.9
AT	27.6	51.3	48.4	26.9	7.4	19.3	22.3	14.9	48.8	75.6	79.2	30.4
PL	23.7	64.9	62.2	38.5	6.1	24.4	30.3	24.2	45.6	90.3	86.7	41.1
PT	32.1	64.9	67.2	35.1	9.3	30.2	29.8	20.5	53.6	85.8	89.7	36.2
RO	26.3	56.7	52.8	26.6	6.4	23.3	24.4	18.0	49.1	84.7	80.8	31.7
SI	28.1	55.0	50.2	22.1	7.6	23.4	23.8	16.3	50.5	82.0	76.5	26.0
SK	21.0	59.4	56.8	35.8	4.5	22.3	26.2	21.7	42.9	85.6	82.7	39.7
FI	32.8	49.7	52.0	19.1	8.3	18.8	21.7	13.5	58.7	75.9	78.3	19.5
SE	31.6	42.7	43.2	11.6	8.1	15.7	17.5	9.4	59.5	73.0	73.0	13.5
UK	27.9	43.5	46.0	18.0	7.5	16.5	18.5	11.0	55.4	71.2	73.7	18.3
NO	25.2	44.1	47.2	22.1	6.4	16.5	18.7	12.3	52.3	71.1	74.6	22.3
EA	30.9	52.3	51.8	20.9	9.1	22.7	22.6	13.6	54.3	78.5	78.4	24.1
EU*	29.6	51.6	51.2	21.6	8.3	21.6	22.3	14.0	53.5	78.2	78.0	24.6
EU27	29.9	53.1	52.2	22.4	8.4	22.5	23.0	14.6	53.2	79.5	78.9	25.7

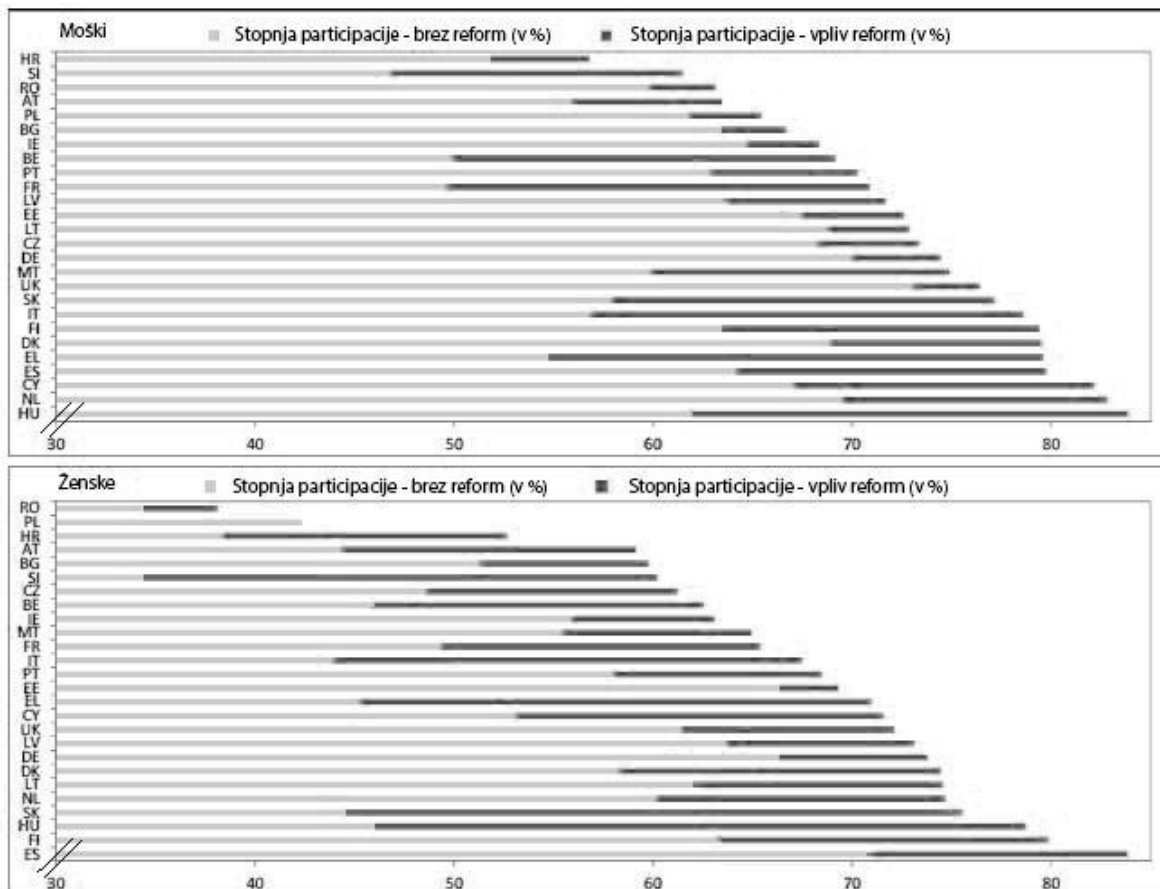
Prirejeno po European Commission (2018).

Priloga 8: Projekcija vpliva pokojninske reforme na upokojevanje ljudi, starih med 55 in 64 let, v obdobju od 2016 do 2070 (v letih)

Prirejeno po European Commission (2018).

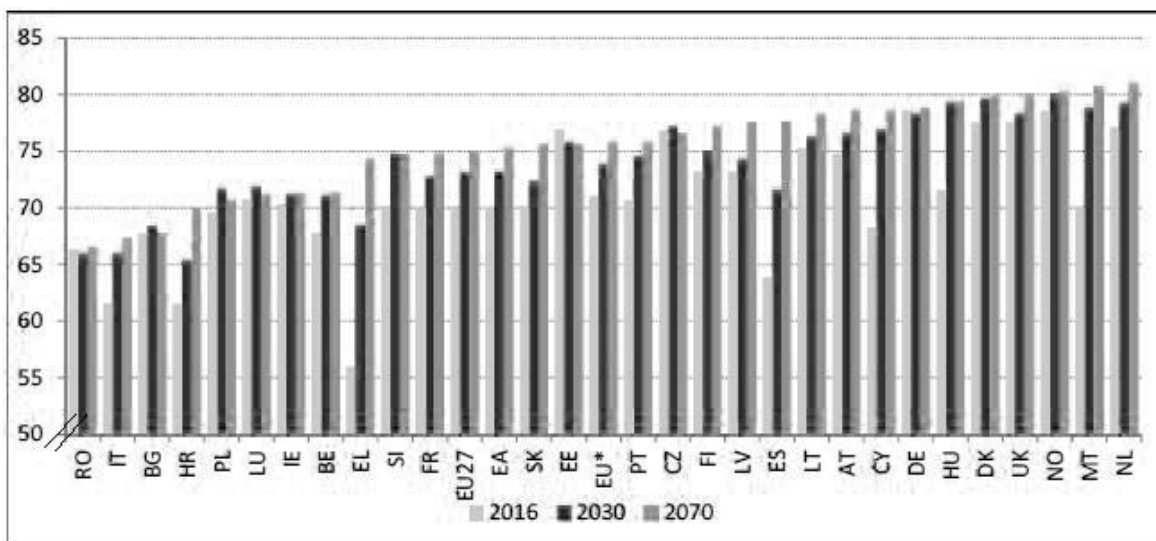
Priloga 9: Projekcija participacije moških in žensk, starih med 55 in 64 let, v Evropski uniji v obdobju od 2016 do 2070 (v %)

Prirejeno po European Commission (2018).

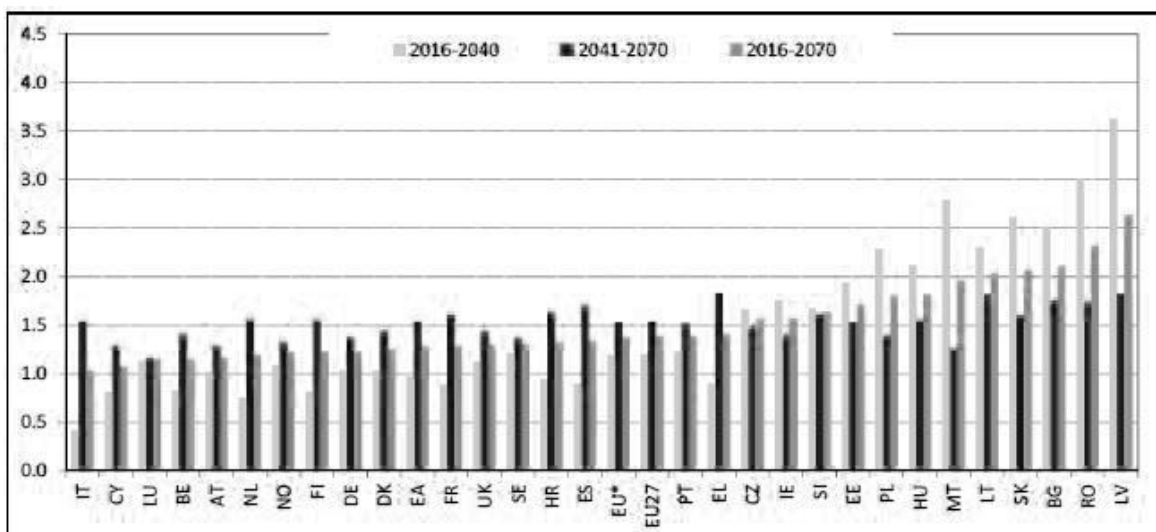

Priloga 10: Stopnje zaposlenosti oseb, starih med 20 in 64 let, v letu 2016 in njihove projekcije za leti 2030 in 2070 za Evropsko unijo (v %)

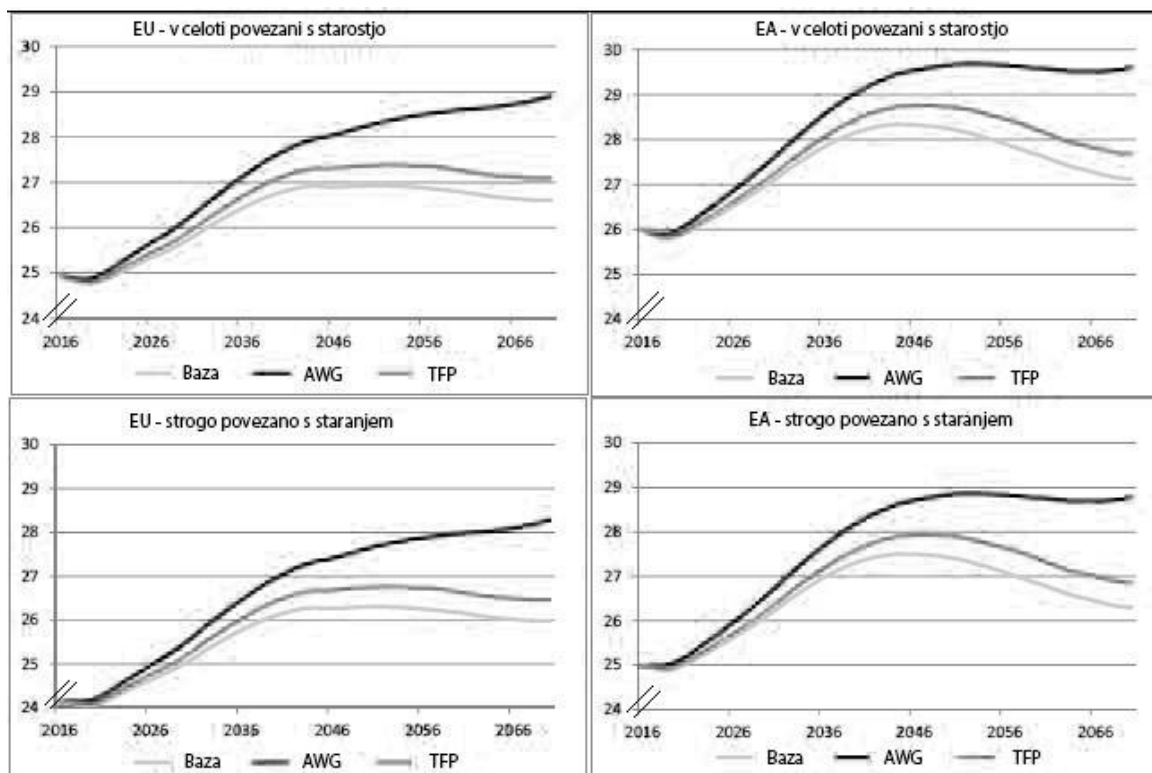
Prilagojeno po European Commission (2018).

Priloga 11: Projekcija spremembe bruto domačega proizvoda za članice Evropske unije za obdobje od 2016 do 2070 (nominalna sprememba; v %)

Prilagojeno po European Commission (2018).

Priloga 12: Projekcija stroškov staranja prebivalstva za obdobje od 2016 do 2070 s pomočjo treh scenarijev v Evropski uniji ter evroobmočju (v %)

Prirejeno po European Commission (2018).

Priloga 13: Projekcija izdatkov za pokojnine za obdobje od 2016 do 2070 za države Evropske unije (v odstotkih in odstotnih točkah od bruto domačega proizvoda)

Država	2016	2040	2070	Sprememba 2016–40	Sprememba 2016–70
BE	12.1	14.5	15.0	2.4	2.9
BG	9.6	9.8	10.9	0.2	1.4
CZ	8.2	9.2	10.9	1.0	2.8
DK	10.0	8.2	8.1	-1.8	-1.9
DE	10.1	12.0	12.5	1.9	2.4
EE	8.1	7.1	6.4	-1.0	-1.8
IE	5.0	6.7	6.6	1.7	1.6
EL	17.3	12.9	10.6	-4.4	-6.6
ES	12.2	13.9	10.7	1.8	-1.5
FR	15.0	15.1	11.8	0.0	-3.3
HR	10.6	8.3	6.8	-2.2	-3.8
IT	15.6	18.7	13.9	3.1	-1.7
CY	10.2	11.5	12.4	1.3	2.3
LV	7.4	6.3	4.7	-1.1	-2.6
LT	6.9	7.0	5.2	0.2	-1.7
LU	9.0	11.5	17.9	2.5	8.9
HU	9.7	9.4	11.2	-0.3	1.5
MT	8.0	7.3	10.9	-0.7	2.9
NL	7.3	8.5	7.9	1.2	0.6
AT	13.8	14.9	14.3	1.1	0.5
PL	11.2	10.8	10.2	-0.3	-1.0
PT	13.5	14.7	11.4	1.2	-2.2
RO	8.0	7.7	8.7	-0.3	0.7
SI	10.9	14.2	14.9	3.2	3.9
SK	8.6	7.8	9.8	-0.8	1.2
FI	13.4	13.9	13.9	0.5	0.6
SE	8.2	6.8	7.0	-1.3	-1.2
UK	7.7	8.6	9.5	0.9	1.7
NO	10.7	11.9	12.8	1.2	2.1
EA	12.3	13.5	11.9	1.3	-0.4
EU*	11.2	12.0	11.0	0.8	-0.2
EU27	11.9	12.7	11.4	0.9	-0.5
EU*S	10.3	10.6	10.5	0.4	0.2

Prilagojeno po European Commission (2018).

Priloga 14: Projekcija doprinosa koeficienta starostne odvisnosti starih na izdatke za pokojnine za obdobje 2016–2070 za Evropsko unijo (v odstotnih točkah od bruto domačega proizvoda)

Država	2016–20	2020–30	2030–40	2040–50	2050–60	2060–70	2016–70
BE	0.8	2.5	1.4	0.5	0.8	0.5	6.6
BG	0.9	1.6	1.7	2.0	1.0	-1.3	6.0
CZ	1.1	1.2	1.4	2.0	0.9	-1.3	5.4
DK	0.5	1.3	1.0	0.0	0.9	0.9	4.6
DE	0.5	2.9	1.7	0.4	0.9	0.3	6.6
EE	0.7	1.4	0.9	1.1	1.0	-0.4	4.6
IE	0.6	1.4	1.4	1.5	-0.2	-0.5	4.2
EL	1.4	3.0	3.5	2.6	-0.6	-0.8	9.1
ES	1.1	3.7	4.1	2.0	-1.9	-1.5	7.6
FR	1.5	2.9	1.9	0.0	-0.5	0.4	6.2
HR	1.1	2.3	1.1	1.0	0.5	0.3	6.3
IT	0.9	3.6	4.7	1.6	-0.3	-0.2	10.3
CY	1.0	2.4	1.4	2.3	3.4	1.2	11.6
LV	0.7	2.0	1.1	0.9	0.7	-1.0	4.4
LT	0.6	3.0	1.6	0.2	0.5	-1.0	5.0
LU	0.4	2.1	2.3	1.9	2.1	1.6	10.4
HU	1.3	1.1	1.6	1.6	0.9	-0.2	6.4
MT	1.0	1.7	0.2	0.8	1.6	0.4	5.7
NL	0.7	1.7	1.1	-0.3	0.3	0.7	4.2
AT	0.4	3.4	2.5	1.0	1.8	0.9	10.1
PL	2.2	3.4	1.5	3.0	2.0	-0.4	11.7
PT	1.2	3.3	3.7	2.4	-0.1	0.4	10.9
RO	1.0	1.2	2.1	1.4	0.4	-0.6	5.6
SI	1.7	3.1	2.0	2.2	-0.1	-1.4	7.5
SK	1.6	2.5	1.5	2.3	1.4	-0.4	8.8
FI	1.4	2.4	0.3	0.6	1.2	0.6	6.6
SE	0.3	0.6	0.4	0.2	0.8	0.1	2.4
UK	0.2	1.0	0.7	0.3	0.5	0.4	3.1
NO	0.7	2.0	1.9	0.7	1.3	0.9	7.6
EU*	0.9	2.5	2.0	0.9	0.3	-0.1	6.5
EA	0.9	3.0	2.5	0.9	-0.1	-0.1	7.1
EU27	1.0	2.5	2.1	1.0	0.2	-0.2	6.7
EU*s	1.0	2.2	1.8	1.3	0.7	-0.1	6.9
EA*s	0.9	2.6	2.0	1.3	0.6	0.0	7.4
EU27*s	1.0	2.3	1.8	1.3	0.7	-0.1	7.0

Prilagojeno po European Commission (2018).

Priloga 15: Projekcija spremembe javnih izdatkov po osnovnem scenariju za dolgotrajno oskrbo za obdobje od 2016 do 2070 (v % od bruto domačega proizvoda)

Država	2016	2070	Sprememba 2016–2070	
			V odst. točkah	V %
BE	2.3	4.2	1.9	83%
BG	0.4	0.6	0.2	38%
CZ	1.3	3.0	1.7	124%
DK	2.5	5.0	2.5	98%
DE	1.3	2.7	1.4	112%
EE	0.9	1.4	0.5	59%
IE	1.3	3.4	2.0	150%
EL	0.1	0.2	0.1	80%
ES	0.9	2.2	1.3	138%
FR	1.7	2.6	0.8	47%
HR	0.9	1.3	0.4	48%
IT	1.7	3.0	1.3	76%
CY	0.3	0.6	0.3	93%
LV	0.4	0.6	0.2	37%
LT	1.0	2.0	1.0	104%
LU	1.3	4.1	2.9	224%
HU	0.7	1.2	0.5	69%
MT	0.9	2.3	1.4	157%
NL	3.5	6.5	3.0	84%
AT	1.9	4.1	2.2	114%
PL	0.5	1.3	0.8	168%
PT	0.5	1.4	0.9	161%
RO	0.3	0.6	0.3	103%
SI	0.9	1.9	1.0	102%
SK	0.9	1.6	0.7	72%
FI	2.2	4.5	2.3	105%
SE	3.2	5.3	2.1	65%
UK	1.5	2.8	1.3	86%
NO	3.7	7.6	3.9	104%
EA	1.6	3.0	1.4	90%
EU*	1.6	3.0	1.4	90%
EU27	1.6	3.1	1.5	91%
EU*s	1.3	2.5	1.2	98%

Prirejeno po European Commission (2018).

Priloga 16: Projekcija izdatkov za izobraževanje po osnovnem scenariju v letih 2016 in 2070 (% od bruto domačega proizvoda)

Država	2016	2070	Sprememba 2070–2016
BE	5.8	5.8	0.0
BG	3.1	3.7	0.6
CZ	3.2	4.0	0.8
DK	7.4	6.6	-0.7
DE	4.2	4.5	0.3
EE	4.8	5.0	0.2
IE	3.6	3.3	-0.2
EL	3.1	2.4	-0.8
ES	3.7	3.9	0.3
FR	4.8	4.4	-0.4
HR	3.7	3.2	-0.5
IT	3.5	3.3	-0.3
CY	5.8	4.2	-1.6
LV	4.5	5.0	0.5
LT	3.9	3.8	-0.1
LU	3.3	3.4	0.1
HU	3.6	3.8	0.2
MT	5.4	5.2	-0.2
NL	5.2	4.7	-0.5
AT	4.9	4.9	0.0
PL	4.3	4.7	0.4
PT	4.5	3.9	-0.6
RO	2.5	2.8	0.3
SI	4.0	4.6	0.6
SK	3.7	3.7	0.0
FI	5.9	5.5	-0.4
SE	5.8	6.2	0.4
UK	5.2	5.0	-0.2
NO	7.6	7.3	0.3
EA	4.3	4.3	0.0
EU*	4.5	4.5	0.0
EU27	4.4	4.4	0.0
EU*s	4.4	4.3	-0.1

Prirejeno po European Commission (2018).

Priloga 17: Projekcija ugodnosti za brezposelne po osnovnem in alternativnem scenariju za obdobje od 2016 do 2070 za države Evropske unije (v % od bruto domačega proizvoda)

	2016	2020	2030	2040	2050	2060	2070	Baza	Sprememba 2016–2060	
									2018 AR baza	2015 AR baza
BE	1.4	1.3	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	0.0	0.0	-0.2
BG	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	-0.1	-0.1	-0.2
CZ	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0
DK	0.9	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	-0.2	-0.2	-0.3
DE	0.6	0.6	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.1	0.1	0.1
EE	0.2	0.2	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2	0.0	0.0	0.0
IE	1.1	0.8	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	-0.2	-0.2	0.5
EL	0.4	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	-0.3	-0.3	-0.7
ES	1.3	1.1	0.9	0.7	0.5	0.5	0.5	-0.9	-0.9	-1.4
FR	1.6	1.4	1.3	1.2	1.2	1.2	1.2	-0.4	-0.4	-0.4
HR	0.3	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	-0.1	-0.1	-0.3
IT	0.9	0.8	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	-0.3	-0.3	-0.4
CY	0.5	0.4	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	-0.3	-0.3	-0.7
LV	0.4	0.3	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	-0.1	-0.1	-0.1
LT	0.2	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.0	0.0	0.0
LU	0.5	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	-0.1	-0.1	-0.2
HU	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0
MT	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.1	0.1	0.0
NL	1.3	1.1	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	-0.3	-0.3	0.1
AT	0.9	0.8	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	-0.2	-0.2	-0.1
PL	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0
PT	0.9	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	-0.3	-0.3	-0.7
RO	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0
SI	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.1	-0.1	-0.2
SK	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	-0.1
FI	2.2	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	-0.4	-0.4	-0.3
SE	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2	-0.1	-0.1	-0.1
UK	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.0	0.0	0.0
NO	0.6	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	-0.2	-0.2	0.0
EA	1.1	0.9	0.9	0.9	0.8	0.8	0.8	-0.2	-0.2	-0.4
EU*	0.8	0.7	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6	-0.2	-0.2	-0.3
EU27	0.9	0.8	0.8	0.7	0.7	0.7	0.7	-0.2	-0.2	-0.4

Prilagojeno po European Commission (2018).

Priloga 18: Projekcije neto migracij po državah Evropske unije od leta 2019 do 2060

DRŽAVA	2019	2020	2030	2040	2050	2060
Belgija	44.999	36.417	20.486	19.233	19.804	20.446
Bolgarija	-3.945	-5.110	806	3.091	5.511	7.657
Češka	44.192	41.120	16.289	16.576	17.490	17.969
Danska	-1.639	4.422	12.387	12.471	11.268	11.029
Nemčija	277.375	316.130	248.212	240.722	226.992	221.372
Estonija	6.550	3.122	1.810	1.893	2.193	2.400
Irska	32.650	39.455	19.315	16.074	14.364	12.141
Grčija	13.686	15.114	11.617	15.976	20.719	23.767
Španija	438.531	364.909	185.354	178.197	178.664	175.732
Francija	38.071	61.373	68.331	73.906	75.243	74.636
Hrvaška	-3.777	-6.255	-1.180	807	2.605	4.388
Italija	134.735	160.697	223.984	217.230	214.328	210.477
Ciper	7.806	4.502	3.431	3.005	2.692	2.446
Latvija	-3.941	-3.098	-7.342	-4.695	-2.317	-581
Litva	10.057	7.750	-9.529	-5.198	-1.946	744
Luksembur	10.190	5.246	4.215	3.474	2.956	2.680
Madžarska	36.319	27.989	23.505	23.267	23.193	23.328
Malta	12.757	12.027	6.019	5.322	4.662	4.189
Nizozemska	105.386	69.454	33.308	33.983	33.428	32.751
Avstrija	44.251	21.579	31.326	29.391	27.226	26.383
Poljska	3.310	24.143	25.355	37.465	47.608	60.432
Portugalska	40.090	26.406	9.901	12.296	14.294	16.335
Romunija	-73.546	-58.739	-40.028	-20.207	-2.047	10.390
Slovenija	15.680	11.969	4.529	4.584	4.938	5.193
Slovaška	3.436	4.385	4.529	4.987	5.435	6.268
Finska	17.606	16.181	11.324	11.500	12.200	12.742
Švedska	66.671	69.238	52.069	45.499	39.785	35.112

Prirejeno po Eurostat (2020b).

Priloga 19: Projekcije prebivalstva za Evropsko unijo za obdobje od 2019 do 2060 – z migracijami

DRŽAVA	2019	2020	2030	2040	2050	2060
EU	446.824.564	447.671.046	449.121.599	446.754.877	441.220.961	432.474.413
Belgija	11.455.519	11.507.338	11.757.990	11.894.881	11.926.987	11.865.788
Bolgarija	7.000.039	6.949.549	6.450.296	6.016.719	5.655.026	5.332.585
Češka	10.649.800	10.693.861	10.762.174	10.625.402	10.530.251	10.414.088
Danska	5.806.081	5.811.651	5.963.578	6.055.503	6.098.190	6.122.611
Nemčija	83.019.213	83.135.181	83.453.697	83.178.426	82.669.724	81.842.817
Estonija	1.324.820	1.329.916	1.308.435	1.281.555	1.256.223	1.224.839
Irska	4.904.240	4.966.879	5.504.390	5.904.540	6.213.191	6.398.732
Grčija	10.724.599	10.696.535	10.303.200	9.910.798	9.503.127	9.038.456
Španija	46.937.060	47.321.434	48.746.399	49.377.094	49.348.530	48.385.094
Francija	67.012.883	67.197.367	68.749.400	69.802.409	70.010.903	69.680.713
Hrvaška	4.076.246	4.056.285	3.828.089	3.612.487	3.392.559	3.195.202
Italija	60.359.546	60.286.529	59.942.512	59.375.006	58.125.032	55.989.561
Ciper	875.899	887.331	962.854	1.012.858	1.046.219	1.074.126
Latvija	1.919.968	1.907.094	1.712.746	1.536.108	1.395.039	1.275.102
Litva	2.794.184	2.793.592	2.575.553	2.339.698	2.137.939	1.959.630
Luksemburg	613.894	626.031	692.722	739.137	769.048	782.884
Madžarska	9.772.756	9.771.975	9.619.020	9.441.139	9.270.352	9.117.095
Malta	493.559	506.951	588.691	634.910	668.373	693.613
Nizozemska	17.282.163	17.404.793	17.969.884	18.185.792	18.142.292	18.014.595
Avstrija	8.858.775	8.904.262	9.149.001	9.292.363	9.345.829	9.293.065
Poljska	37.972.812	37.941.122	37.018.453	35.661.656	34.102.204	32.519.968
Portugalska	10.276.617	10.291.457	10.089.138	9.786.632	9.375.347	8.910.843
Romunija	19.414.458	19.281.118	17.808.000	16.576.187	15.502.837	14.540.962
Slovenija	2.080.908	2.095.314	2.106.316	2.081.622	2.043.751	1.989.404
Slovaška	5.450.421	5.457.679	5.440.730	5.312.439	5.147.215	4.953.801
Finska	5.517.919	5.527.189	5.519.298	5.426.143	5.290.709	5.150.584
Švedska	10.230.185	10.322.613	11.099.033	11.693.373	12.254.064	12.708.255

Prirejeno po Eurostat (2020f).

Priloga 20: Projekcije prebivalstva za Evropsko unijo za obdobje od 2019 do 2060 – brez migracij

DRŽAVA	2019	2020	2030	2040	2050	2060
EU	446.824.564	446.353.546	436.168.443	420.942.011	400.991.392	376.195.817
Belgija	11.455.519	11.462.339	11.403.190	11.207.095	10.857.903	10.344.654
Bolgarija	7.000.039	6.953.494	6.486.146	6.058.711	5.681.056	5.315.464
Češka	10.649.800	10.649.669	10.450.825	10.076.409	9.723.670	9.294.654
Danska	5.806.081	5.813.290	5.863.062	5.796.600	5.656.584	5.498.860
Nemčija	83.019.213	82.857.806	80.103.060	76.217.035	71.711.590	66.623.967
Estonija	1.324.820	1.323.366	1.278.913	1.230.251	1.181.645	1.121.313
Irska	4.904.240	4.934.229	5.147.881	5.290.176	5.363.416	5.305.953
Grčija	10.724.599	10.682.849	10.196.597	9.681.099	9.074.490	8.315.541
Španija	46.937.060	46.882.903	45.683.135	43.885.293	41.309.999	37.564.689
Francija	67.012.883	67.159.296	67.898.655	68.171.583	67.367.248	65.874.155
Hrvaška	4.076.246	4.060.062	3.870.247	3.657.938	3.419.664	3.180.061
Italija	60.359.546	60.151.794	57.524.943	54.275.130	50.252.490	45.245.258
Ciper	875.899	879.525	903.475	892.595	863.992	826.912
Latvija	1.919.968	1.911.035	1.804.012	1.708.203	1.626.848	1.538.989
Litva	2.794.184	2.783.535	2.656.029	2.523.393	2.397.845	2.263.467
Luksemburg	613.894	615.841	624.908	617.263	596.577	561.065
Madžarska	9.772.756	9.735.656	9.322.943	8.865.363	8.407.339	7.958.660
Malta	493.559	494.194	490.677	468.512	440.015	409.174
Nizozemska	17.282.163	17.299.407	17.335.781	17.006.479	16.337.667	15.534.713
Avstrija	8.858.775	8.860.011	8.753.323	8.439.824	8.007.149	7.442.504
Poljska	37.972.812	37.937.812	36.794.945	35.090.782	33.054.330	30.819.509
Portugalska	10.276.617	10.251.367	9.886.050	9.423.034	8.814.203	8.109.291
Romunija	19.414.458	19.354.664	18.541.488	17.792.201	17.013.865	16.160.091
Slovenija	2.080.908	2.079.634	2.021.861	1.936.824	1.832.799	1.701.846
Slovaška	5.450.421	5.454.243	5.392.587	5.213.112	4.988.821	4.721.973
Finska	5.517.919	5.509.583	5.361.960	5.125.692	4.830.827	4.508.407
Švedska	10.230.185	10.255.942	10.371.750	10.291.414	10.179.360	9.954.647

Prirejeno po Eurostat (2020f).

Priloga 21: Potrebne neto migracije za izbrane države Evropske unije (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj za obdobje 2020–2060 ter projekcija celotnega prebivalstva, e) kot ga predvideva Eurostat f) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Tabela 21.1.1 Potrebne neto migracije za Avstrijo (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2019–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65 + na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	22	0,24	87	0,97	22	0,24	22	0,24	19,00
2025	32	0,36	159	1,66	32	0,36	32	0,36	20,60
2030	31	0,34	158	1,50	31	0,34	31	0,34	22,97
2035	30	0,33	114	1,00	118	1,27	30	0,33	25,23
2040	29	0,32	89	0,74	62	0,64	29	0,32	26,44
2045	28	0,30	107	0,84	64	0,64	28	0,30	26,99
2050	27	0,29	98	0,73	54	0,53	27	0,29	27,74
2055	27	0,29	108	0,76	57	0,55	27	0,29	28,32
2060	26	0,28	137	0,92	42	0,39	26	0,28	28,85

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.1.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Avstrijo, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	8.904	8.962	8.904	8.904
2025	9.028	9.593	9.028	9.028

se nadaljuje

Tabela 21.1.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Avstrijo, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj za obdobje 2019–2060 (v 1000) (nad.)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2030	9.148	10.520	9.148	9.148
2035	9.232	11.423	9.297	9.232
2040	9.292	12.123	9.696	9.292
2045	9.332	12.760	9.915	9.332
2050	9.345	13.447	10.184	9.345
2055	9.327	14.130	10.401	9.327
2060	9.292	14.865	10.596	9.292

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.2.1 Potrebne neto migracije za Belgijo (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	36	0,32	165	1,44	36	0,32	36	0,32	19,17
2025	21	0,18	130	1,05	21	0,18	21	0,18	20,73
2030	20	0,17	105	0,80	20	0,17	20	0,17	22,59
2035	20	0,17	79	0,58	20	0,17	20	0,17	24,10
2040	19	0,16	50	0,35	51	0,43	19	0,16	25,15
2045	19	0,16	71	0,48	57	0,47	19	0,16	25,76
2050	20	0,17	67	0,43	33	0,27	20	0,17	26,32
2055	20	0,17	82	0,51	48	0,39	20	0,17	26,82
2060	20	0,17	118	0,70	28	0,22	20	0,17	27,33

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.2.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Belgijo, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	11.507	11.507	11.507	11.507
2025	11.661	12.328	11.661	11.661
2030	11.758	13.095	11.758	11.758
2035	11.836	13.768	11.836	11.836
2040	11.895	14.350	11.942	11.895
2045	11.927	14.876	12.165	11.927
2050	11.927	15.416	12.347	11.927
2055	11.900	16.020	12.500	11.900
2060	11.865	16.722	12.661	11.865

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.3.1 Potrebne neto migracije za Ciper (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	5	0,51	28	3,15	5	0,51	5	0,51	16,38
2025	4	0,41	22	2,14	4	0,41	4	0,41	18,04
2030	3	0,36	3	0,30	3	0,36	3	0,36	19,50
2035	3	0,32	3	0,26	3	0,32	3	0,32	20,32
2040	3	0,30	3	0,24	3	0,30	3	0,30	20,85
2045	3	0,28	3	0,22	3	0,28	3	0,28	21,33
2050	3	0,26	3	0,20	3	0,26	3	0,26	22,29
2055	3	0,24	3	0,19	3	0,24	3	0,24	23,51
2060	2	0,23	98	6,12	16	1,50	2	0,23	24,98

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.3.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Ciper, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	887	888	887	887
2025	928	1.052	928	928
2030	963	1.158	963	963
2035	991	1.224	991	991
2040	1.013	1.275	1.013	1.013
2045	1.031	1.308	1.031	1.031
2050	1.046	1.330	1.046	1.046
2055	1.060	1.355	1.060	1.060
2060	1.074	1.601	1.074	1.074

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.4.1 Potrebne neto migracije za Češko (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	41	0,38	207	1,94	41	0,38	41	0,38	19,93
2025	16	0,15	57	0,50	16	0,15	16	0,15	21,09
2030	16	0,15	93	0,79	16	0,15	16	0,15	22,04
2035	17	0,15	86	0,71	17	0,15	17	0,15	22,93
2040	17	0,16	172	1,35	122	1,15	17	0,16	24,77
2045	17	0,16	87	0,64	90	0,80	17	0,16	27,13
2050	17	0,17	92	0,65	57	0,49	17	0,17	28,24
2055	18	0,17	138	0,93	47	0,40	18	0,17	29,18
2060	18	0,17	143	0,91	18	0,15	18	0,17	29,69

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.4.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Ciper, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	10.694	10.694	10.694	10.694
2025	10.790	11.392	10.790	10.790
2030	10.762	11.797	10.762	10.762
2035	10.694	12.136	10.694	10.694
2040	10.625	12.787	10.625	10.625
2045	10.571	13.592	11.302	10.571
2050	10.530	14.110	11.635	10.530
2055	10.484	14.796	11.874	10.484
2060	10.413	15.703	11.984	10.413

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.5.1 Potrebne neto migracije za Dansko (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	4	0,08	140	2,40	4	0,08	4	0,08	19,89
2025	12	0,21	104	1,62	12	0,21	12	0,21	21,26
2030	12	0,21	108	1,55	12	0,21	12	0,21	22,76
2035	13	0,21	59	0,78	13	0,21	13	0,21	24,20
2040	12	0,21	68	0,85	61	1,00	12	0,21	25,10
2045	12	0,19	98	1,15	19	0,30	12	0,19	25,56
2050	11	0,18	103	1,11	11	0,18	11	0,18	25,56
2055	11	0,18	11	0,11	49	0,77	11	0,18	25,93
2060	11	0,18	11	0,11	46	0,70	11	0,18	26,71

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.5.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Dansko, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	5.812	5.812	5.812	5.812
2025	5.885	6.412	5.885	5.885
2030	5.964	6.979	5.964	5.964
2035	6.019	7.514	6.019	6.019
2040	6.056	7.979	6.084	6.056
2045	6.081	8.525	6.233	6.081
2050	6.099	9.231	6.277	6.099
2055	6.113	9.834	6.380	6.113
2060	6.124	10.062	6.608	6.124

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.6.1 Potrebne neto migracije za Estonijo (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	4	0,08	140	2,40	4	0,08	4	0,08	20,08
2025	12	0,21	104	1,62	12	0,21	12	0,21	21,69
2030	12	0,21	108	1,55	12	0,21	12	0,21	23,19
2035	13	0,21	59	0,78	13	0,21	13	0,21	24,27
2040	12	0,21	68	0,85	61	1,00	12	0,21	25,66
2045	12	0,19	98	1,15	19	0,30	12	0,19	26,87
2050	11	0,18	103	1,11	11	0,18	11	0,18	28,26
2055	11	0,18	11	0,11	49	0,77	11	0,18	30,12
2060	11	0,18	11	0,11	46	0,70	11	0,18	30,97

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.6.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Estonijo, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	1.329	1.330	1.329	1.329
2025	1.322	1.500	1.322	1.322
2030	1.308	1.732	1.308	1.308
2035	1.294	1.987	1.294	1.294
2040	1.281	2.191	1.325	1.281
2045	1.269	2.337	1.413	1.269
2050	1.255	2.416	1.508	1.255
2055	1.240	2.440	1.600	1.245
2060	1.224	2.734	1.646	1.271

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.7.1 Potrebne neto migracije za Finsko (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	16	0,29	125	2,27	16	0,29	16	0,29	22,28
2025	11	0,21	91	1,51	11	0,21	11	0,21	24,14
2030	11	0,21	70	1,08	70	1,23	11	0,21	25,77
2035	11	0,21	26	0,39	22	0,37	11	0,21	26,84
2040	12	0,21	35	0,52	12	0,20	12	0,21	26,91
2045	12	0,22	52	0,75	35	0,59	12	0,22	27,40
2050	12	0,23	75	1,05	46	0,76	12	0,23	28,24
2055	13	0,24	112	1,48	65	1,04	13	0,24	29,17
2060	13	0,25	136	1,67	60	0,93	48	0,93	30,45

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.7.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Finsko, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	5.527	5.527	5.527	5.527
2025	5.537	6.026	5.537	5.537
2030	5.519	6.437	5.698	5.519
2035	5.481	6.706	5.904	5.481
2040	5.426	6.746	5.897	5.426
2045	5.361	6.892	5.945	5.361
2050	5.291	7.161	6.076	5.291
2055	5.218	7.568	6.242	5.218
2060	5.150	8.194	6.508	5.229

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.8.1 Potrebne neto migracije za Francijo (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65 + na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	61	0,09	854	1,27	61	0,09	61	0,09	20,47
2025	73	0,11	1.194	1,63	73	0,11	73	0,11	22,16
2030	68	0,10	1.528	1,88	68	0,10	68	0,10	23,89
2035	70	0,10	1.881	2,07	651	0,93	70	0,10	25,42
2040	74	0,11	2.022	1,97	426	0,58	74	0,11	26,70
2045	75	0,11	2.505	2,17	643	0,84	75	0,11	27,15
2050	75	0,11	3.171	2,39	614	0,77	75	0,11	27,73
2055	75	0,11	4.487	2,87	614	0,74	75	0,11	28,21
2060	75	0,11	5.196	2,75	601	0,69	75	0,11	28,32

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.8.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Francijo, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	67.188	67.188	67.188	67.188
2025	68.027	73.230	68.027	68.027
2030	68.739	81.234	68.739	68.739
2035	69.344	90.905	70.219	69.344
2040	69.792	102.464	73.940	69.792
2045	70.003	115.374	76.520	70.003
2050	69.994	132.438	79.775	69.994
2055	69.854	156.471	83.276	69.854
2060	69.658	188.894	86.768	69.658

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.9.1 Potrebne neto migracije za Irsko (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65 + na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	39	0,79	201	4,04	39	0,79	39	0,79	14,42
2025	22	0,42	231	3,74	22	0,42	22	0,42	15,89
2030	19	0,35	186	2,47	19	0,35	19	0,35	17,57
2035	17	0,30	208	2,35	17	0,30	17	0,30	19,18
2040	16	0,27	160	1,57	16	0,27	16	0,27	20,98
2045	15	0,25	210	1,81	15	0,25	15	0,25	22,89
2050	14	0,23	336	2,52	14	0,23	14	0,23	24,65
2055	13	0,21	547	3,39	48	0,74	13	0,21	25,61
2060	12	0,19	610	3,03	33	0,48	12	0,19	26,21

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.9.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Irsko, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	4.968	4.968	4.968	4.968
2025	5.274	6.176	5.274	5.274
2030	5.505	7.531	5.505	5.505
2035	5.715	8.845	5.715	5.715
2040	5.906	10.219	5.906	5.906
2045	6.075	11.581	6.075	6.075
2050	6.215	13.297	6.215	6.215
2055	6.322	16.149	6.505	6.322
2060	6.401	20.149	6.753	6.401

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.10.1 Potrebne neto migracije za Italijo (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	161	0,27	1.000	1,66	161	0,27	161	0,27	23,13
2025	228	0,38	1.362	2,10	500	0,83	228	0,38	24,71
2030	224	0,37	1.778	2,47	1.668	2,54	224	0,37	27,03
2035	220	0,37	1.544	1,92	1.404	1,92	560	0,94	29,68
2040	217	0,37	1.365	1,55	1.168	1,47	996	1,56	31,99
2045	216	0,37	907	0,96	631	0,75	421	0,63	33,33
2050	214	0,37	955	0,97	556	0,64	216	0,32	33,69
2055	213	0,37	1.374	1,33	768	0,87	213	0,32	33,63
2060	210	0,38	1.948	1,76	1.036	1,13	210	0,32	33,43

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.10.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Italijo, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	60.288	60.302	60.288	60.288
2025	60.088	64.894	60.088	60.088
2030	59.941	72.058	65.577	59.941
2035	59.708	80.488	72.930	59.708
2040	59.373	88.227	79.499	63.722
2045	58.869	94.000	83.901	66.316
2050	58.123	98.309	86.289	66.733
2055	57.130	103.263	88.385	66.218
2060	55.988	110.748	91.508	65.379

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.11.1 Potrebne neto migracije za Latvijo (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65 + na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	-3	-0,16	18	0,92	-3	-0,16	-3	-0,16	20,54
2025	-9	-0,50	34	1,73	-9	-0,50	-9	-0,50	22,55
2030	-7	-0,43	14	0,64	8	0,50	-7	-0,43	24,89
2035	-6	-0,37	25	1,17	19	1,08	-6	-0,37	26,66
2040	-5	-0,31	27	1,19	12	0,68	-5	-0,31	28,50
2045	-3	-0,24	24	1,00	7	0,40	-1	-0,10	29,81
2050	-2	-0,17	69	2,59	25	1,33	13	0,90	31,21
2055	-1	-0,10	109	3,46	32	1,60	11	0,73	32,84
2060	-1	-0,05	-1	-0,02	-1	-0,03	-1	-0,04	33,44

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.11.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Latvijo, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	1.907	1.907	1.907	1.907
2025	1.815	1.990	1.815	1.815
2030	1.713	2.100	1.713	1.713
2035	1.619	2.163	1.736	1.619
2040	1.536	2.295	1.781	1.536
2045	1.462	2.407	1.796	1.462
2050	1.395	2.645	1.856	1.462
2055	1.332	3.136	2.001	1.493
2060	1.275	3.464	2.062	1.476

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.12.1 Potrebne neto migracije za Luksemburg (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	5	0,84	16	2,57	5	0,84	5	0,84	14,57
2025	5	0,72	19	2,65	5	0,72	5	0,72	16,01
2030	4	0,61	20	2,32	4	0,61	4	0,61	18,07
2035	4	0,53	18	1,85	4	0,53	4	0,53	20,33
2040	3	0,47	18	1,64	3	0,47	3	0,47	22,19
2045	3	0,42	19	1,58	3	0,42	3	0,42	23,88
2050	3	0,38	19	1,40	10	1,25	3	0,38	25,52
2055	3	0,36	20	1,33	8	0,92	3	0,36	27,08
2060	3	0,34	25	1,52	4	0,52	3	0,34	28,36

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.12.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Luksemburg, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	626	626	626	626
2025	662	729	662	662
2030	693	847	693	693
2035	718	970	718	718
2040	739	1.086	739	739
2045	756	1.210	756	756
2050	769	1.335	782	769
2055	778	1.474	827	778
2060	783	1.617	857	783

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.13.1 Potrebne neto migracije za Madžarsko (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	28	0,29	335	3,43	28	0,29	28	0,29	19,88
2025	23	0,24	148	1,38	23	0,24	23	0,24	21,27
2030	24	0,24	106	0,95	24	0,24	24	0,24	21,62
2035	23	0,25	216	1,81	23	0,25	23	0,25	22,64
2040	23	0,25	398	3,04	23	0,25	23	0,25	24,32
2045	23	0,25	301	2,02	164	1,60	23	0,23	26,78
2050	23	0,25	266	1,63	102	0,95	23	0,22	27,73
2055	23	0,25	279	1,57	114	1,03	23	0,21	28,54
2060	23	0,26	284	1,47	91	0,79	23	0,20	29,48

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.13.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Madžarsko, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	9.769	9.772	9.769	9.769
2025	9.694	10.730	9.694	9.694
2030	9.616	11.135	9.616	9.616
2035	9.529	11.901	9.529	9.529
2040	9.437	13.087	9.437	9.437
2045	9.346	14.889	10.191	10.191
2050	9.265	16.331	10.662	10.662
2055	9.191	17.837	11.082	11.082
2060	9.111	19.335	11.538	11.538

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.14.1 Potrebne neto migracije za Malto (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	12	2,37	17	3,38	12	2,37	12	2,37	18,82
2025	6	1,14	19	3,17	6	1,14	6	1,14	19,93
2030	6	1,02	13	1,89	6	1,02	6	1,02	20,97
2035	6	0,92	15	1,97	6	0,92	6	0,92	21,41
2040	5	0,84	21	2,50	5	0,84	5	0,84	22,18
2045	5	0,76	25	2,58	5	0,76	5	0,76	23,53
2050	5	0,70	27	2,50	18	2,64	5	0,70	25,36
2055	4	0,65	29	2,35	20	2,59	4	0,65	27,77
2060	4	0,60	28	1,98	14	1,59	14	1,94	30,24

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.14.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Malto, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	507	507	507	507
2025	557	602	557	557
2030	588	688	588	588
2035	614	757	614	614
2040	635	842	635	635
2045	652	956	652	652
2050	668	1.093	680	668
2055	682	1.249	771	682
2060	693	1.406	859	699

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.15.1 Potrebne neto migracije za Nemčijo (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	316	0,38	982	1,18	316	0,38	316	0,38	21,76
2025	248	0,30	1.313	1,50	248	0,30	248	0,30	23,14
2030	248	0,30	1.309	1,39	1.429	1,69	248	0,30	25,40
2035	247	0,30	668	0,67	687	0,77	247	0,30	27,43
2040	241	0,29	241	0,23	241	0,26	241	0,29	27,88
2045	233	0,28	524	0,50	233	0,25	233	0,28	27,87
2050	227	0,27	378	0,35	282	0,30	227	0,27	28,05
2055	223	0,27	490	0,44	396	0,42	223	0,27	28,33
2060	221	0,27	694	0,61	221	0,23	221	0,27	28,36

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.15.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Nemčijo, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo - EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo - % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo - % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo - % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	83.129	83.144	83.129	83.129
2025	83.475	87.746	83.475	83.475
2030	83.447	94.340	84.508	83.447
2035	83.312	100.341	89.656	83.312
2040	83.171	103.178	91.293	83.171
2045	82.975	105.390	92.098	82.975
2050	82.659	107.982	92.638	82.659
2055	82.235	110.433	93.728	82.235
2060	81.828	113.276	94.293	81.828

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.16.1 Potrebne neto migracije za Nizozemsko (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	
2020	69	0,40	365	2,10	69	0,40	69	0,40	19,49
2025	34	0,19	318	1,65	34	0,19	34	0,19	21,36
2030	33	0,19	245	1,16	33	0,19	33	0,19	23,49
2035	33	0,18	168	0,74	243	1,33	33	0,18	25,30
2040	34	0,19	34	0,14	34	0,18	34	0,19	26,30
2045	34	0,19	91	0,37	34	0,18	34	0,19	26,33
2050	33	0,18	125	0,50	33	0,17	33	0,18	26,41
2055	33	0,18	163	0,62	89	0,46	33	0,18	26,72
2060	33	0,18	217	0,80	76	0,39	33	0,18	27,25

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.16.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Nizozemsko, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	17.406	17.410	17.406	17.406
2025	17.752	19.354	17.752	17.752
2030	17.971	21.223	17.971	17.971
2035	18.121	22.775	18.319	18.121
2040	18.187	23.792	19.010	18.187
2045	18.187	24.412	19.156	18.187
2050	18.144	25.199	19.268	18.144
2055	18.078	26.177	19.316	18.078
2060	18.016	27.351	19.646	18.016

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.17.1 Potrebne neto migracije za Poljsko (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2019–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	24	0,06	1.257	3,32	24	0,06	24	0,06	18,24
2025	19	0,05	1.012	2,35	19	0,05	19	0,05	21,08
2030	25	0,07	1.252	2,58	25	0,07	25	0,07	22,70
2035	32	0,09	1.422	2,53	32	0,09	32	0,09	23,76
2040	37	0,11	37	0,06	676	1,87	37	0,11	25,29
2045	43	0,12	43	0,07	667	1,72	43	0,12	27,52
2050	48	0,14	48	0,08	568	1,37	603	1,76	30,14
2055	54	0,16	54	0,09	394	0,91	421	1,18	32,34
2060	60	0,19	4.548	6,32	219	0,49	193	0,53	33,91

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.17.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Poljsko, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	37.919	37.919	37.919	37.919
2025	37.545	43.166	37.545	37.545
2030	36.996	48.454	36.996	36.996
2035	36.347	56.199	36.347	36.347
2040	35.639	60.349	36.102	35.639
2045	34.871	59.915	38.726	34.871
2050	34.071	59.327	41.343	34.224
2055	33.270	59.009	43.191	35.784
2060	32.481	71.996	44.168	36.684

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.18.1 Potrebne neto migracije za Portugalsko (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	26	0,26	313	3,05	26	0,26	26	0,26	22,15
2025	9	0,09	935	7,32	9	0,09	9	0,09	24,00
2030	10	0,10	663	3,75	460	4,03	10	0,10	26,25
2035	11	0,11	113	0,54	316	2,33	11	0,11	28,32
2040	12	0,13	12	0,06	152	1,00	252	2,50	30,60
2045	13	0,14	13	0,06	13	0,08	128	1,17	32,69
2050	14	0,15	14	0,06	14	0,09	14	0,13	33,70
2055	15	0,17	15	0,06	15	0,09	15	0,14	33,69
2060	16	0,18	474	1,89	16	0,10	16	0,15	33,49

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.18.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Portugalsko, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	10.291	10.294	10.291	10.291
2025	10.220	12.766	10.220	10.220
2030	10.089	17.708	11.413	10.089
2035	9.949	20.978	13.580	9.949
2040	9.786	22.055	15.150	10.086
2045	9.593	22.802	15.857	10.958
2050	9.375	23.339	16.134	11.260
2055	9.143	23.754	16.290	11.214
2060	8.910	25.071	16.379	11.127

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.19.1 Potrebne neto migracije za Slovaško (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65 + na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	4	0,08	251	4,59	4	0,08	4	0,08	16,58
2025	4	0,08	215	3,23	4	0,08	4	0,08	18,99
2030	5	0,08	198	2,57	5	0,08	5	0,08	20,93
2035	5	0,09	202	2,35	5	0,09	5	0,09	22,35
2040	5	0,09	285	2,91	5	0,09	5	0,09	24,34
2045	5	0,10	265	2,35	118	2,05	5	0,10	27,04
2050	5	0,11	211	1,68	104	1,68	5	0,11	29,36
2055	6	0,12	235	1,70	77	1,17	63	1,19	31,31
2060	6	0,13	339	2,21	28	0,41	10	0,19	32,56

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.19.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Slovaško, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	5.457	5.457	5.457	5.457
2025	5.467	6.648	5.467	5.467
2030	5.440	7.681	5.440	5.440
2035	5.384	8.601	5.384	5.384
2040	5.312	9.797	5.312	5.312
2050	5.146	12.563	6.210	5.146
2055	5.055	13.830	6.592	5.292
2060	4.953	15.370	6.841	5.420

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.20.1 Projekcija celotnega prebivalstva za Slovenijo, e) kot ga predvideva Eurostat f) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	2.095	2.095	2.095	2.095
2025	2.114	2.296	2.114	2.114
2030	2.106	2.447	2.106	2.106
2035	2.094	2.596	2.180	2.094
2040	2.081	2.740	2.259	2.081
2045	2.065	2.903	2.346	2.065
2050	2.043	3.073	2.417	2.080
2055	2.016	3.275	2.470	2.090
2060	1.988	3.528	2.517	2.071

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.21.1 Potrebne neto migracije za Španijo (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP2019		a) % prebivalstva v starosti 65 + na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	365	0,77	1.174	2,48	365	0,77	365	0,77	19,61
2025	189	0,39	1.581	2,92	189	0,39	189	0,39	21,35
2030	185	0,38	1.570	2,52	185	0,38	185	0,38	23,77
2035	181	0,37	1.385	1,96	1.241	2,38	181	0,37	26,42
2040	178	0,36	1.209	1,54	1.120	1,93	178	0,36	29,08
2045	178	0,36	918	1,07	697	1,10	717	1,38	31,52
2050	179	0,36	881	0,96	293	0,44	262	0,49	32,66
2055	178	0,36	1.208	1,24	233	0,35	178	0,33	32,81
2060	176	0,36	1.770	1,68	268	0,39	176	0,33	32,57

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.21.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Španijo, d) kot ga predvideva Eurostat e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	47.328	47.333	47.328	47.328
2025	48.316	54.078	48.316	48.316
2030	48.752	62.275	48.752	48.752
2035	49.116	70.788	52.169	49.116
2040	49.383	78.726	58.023	49.383
2045	49.486	85.656	63.126	51.988
2050	49.356	91.291	65.978	53.858
2055	48.971	97.493	67.291	54.070
2060	48.395	105.662	68.143	53.946

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Tabela 21.22.1 Potrebne neto migracije za Švedsko (kot število v 1000 in kot % prebivalstva) v primeru omejevanja deleža starih 65+ na a) raven iz leta 2020, b) 25 % celotnega prebivalstva ali manj in c) 30 % celotnega prebivalstva ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060

Leto	Eurostatove projekcije EUROPOP201		a) % prebivalstva v starosti 65 + na obstoječi ravni		b) % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%		c) % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%		Eurostat 65+
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%	%
2020	69	0,67	124	1,20	69	0,67	69	0,67	20,02
2025	55	0,51	106	0,96	55	0,51	55	0,51	20,56
2030	52	0,47	178	1,50	52	0,47	52	0,47	21,30
2035	49	0,43	104	0,81	49	0,43	49	0,43	22,20
2040	45	0,39	93	0,69	45	0,39	45	0,39	22,77
2045	42	0,35	119	0,85	42	0,35	42	0,35	23,02
2050	40	0,32	156	1,04	40	0,32	40	0,32	23,47
2055	37	0,30	221	1,37	37	0,30	37	0,30	24,41
2060	35	0,28	160	0,92	86	0,66	35	0,28	25,53

Vir: lastno delo; Eurostat (2020b).

Tabela 21.22.2 Projekcija celotnega prebivalstva za Švedsko, d) kot ga predvideva Eurostat, e) ob omejevanju deleža starih 65+ na ravni iz leta 2020, f) ob omejevanju deleža starih 65+ na 25 % ali manj, g) ob omejevanju deleža starih 65+ na 30 % ali manj; na vsako peto leto za obdobje 2020–2060 (v 1000)

Leto	d) Celotno prebivalstvo – EUROSTAT	e) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ na obstoječi ravni v letu 2020	f) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 25%	g) Celotno prebivalstvo – % prebivalstva v starosti 65+ <= 30%
2020	10.322	10.322	10.322	10.322
2025	10.746	11.052	10.746	10.746
2030	11.098	11.845	11.098	11.098
2035	11.405	12.729	11.405	11.405
2040	11.693	13.468	11.693	11.693
2045	11.978	14.103	11.978	11.978
2050	12.253	14.938	12.253	12.253
2055	12.498	16.105	12.498	12.498
2060	12.707	17.423	12.969	12.707

Vir: lastno delo; Eurostat (2020f).

Priloga 22: Potrebne neto migracije (kot % prebivalstva) za omejevanje deleža starih 65+ na 25 % ali manj in na 30 % ali manj po posameznih EU državah; v petletnih razredih za obdobje 2005–2059 (v 1000)

Tabela 22.1 Potrebne neto migracije (kot % prebivalstva) za omejevanje deleža starih 65+ na 25 % ali manj po posameznih EU državah (v 1000)

Država	2005-2009	2010-2014	2015-2018	2020-2024	2025-2029	2030-2034	2035-2039	2040-2044	2045-2049	2050-2054	2055-2059
Avstrija	26	40	65	27	32	44	91	51	62	55	52
Belgija	50	43	44	29	21	20	29	53	44	40	41
Ciper	13	1	4	5	4	3	3	3	3	3	3
Češka	45	-10	23	28	16	16	17	152	68	51	33
Danska	14	15	18	8	12	13	18	35	13	25	49
Estonija	-2	-2	4	2	2	2	11	20	21	19	10
Finska	13	16	14	14	46	55	14	28	45	50	64
Francija	69	54	49	71	71	236	636	441	608	625	563
Irska	47	-16	24	33	21	18	17	16	15	48	39
Italija	353	250	160	194	1319	1594	1358	914	583	614	854
Latvija	-17	-18	-9	-7	-8	16	17	8	16	32	13
Luksemburg	6	10	10	5	5	4	4	3	6	9	6
Madžarska	22	11	23	26	23	23	23	187	116	99	106
Malta	2	4	13	10	6	6	6	5	7	19	18
Nemčija	30	348	610	283	458	1211	410	238	230	378	257
Nizozemska	26	24	75	46	33	115	102	34	34	44	89
Poljska	-25	-66	-13	19	21	28	126	679	647	479	308
Portugalska	16	-25	-1	17	263	401	249	76	14	15	16
Slovaška	5	3	4	4	4	5	5	103	111	89	62
Slovenija	11	0	4	6	4	24	21	21	17	14	14
Španija	481	-114	146	278	188	781	1199	976	504	252	243
Švedska	50	57	95	63	54	51	47	44	41	39	87

Vir: lastno delo; Eurostat (2020d); Eurostat (2020e).

Tabela 22.2 Potrebne neto migracije (kot % prebivalstva) za omejevanje deleža starih 65+ na 30 % ali manj po posameznih EU državah; v petletnih razredih za obdobje 2005–2059 (v 1000)

Država	2005-2009	2010-2014	2015-2018	2020-2024	2025-2029	2030-2034	2035-2039	2040-2044	2045-2049	2050-2054	2055-2059
Avstrija	26	40	65	27	32	31	30	29	28	27	27
Belgija	50	43	44	29	21	20	19	19	20	20	20
Ciper	13	1	4	5	4	3	3	3	3	3	3
Češka	45	-10	23	28	16	16	17	17	17	18	18
Danska	14	15	18	8	12	13	13	12	12	11	11
Estonija	-2	-2	4	2	2	2	2	2	2	3	10
Finska	13	16	14	14	11	11	11	12	12	12	28
Francija	69	54	49	71	71	68	72	75	75	75	74
Irska	47	-16	24	33	21	18	17	16	15	14	13
Italija	353	250	160	194	227	222	1057	736	329	214	212
Latvija	-17	-18	-9	-7	-8	-7	-5	-4	10	14	3
Luksemburg	6	10	10	5	5	4	4	3	3	3	3
Madžarska	22	11	23	26	23	23	23	23	23	23	23
Malta	2	4	13	10	6	6	6	5	5	5	6
Nemčija	30	348	610	283	248	248	245	238	230	225	223
Nizozemska	26	24	75	46	33	33	34	34	34	33	33
Poljska	-25	-66	-13	19	21	28	34	40	75	495	336
Portugalska	16	-25	-1	17	9	10	71	202	78	15	16
Slovaška	5	3	4	4	4	5	5	5	5	52	48
Slovenija	11	0	4	6	4	5	5	5	14	10	5
Španija	481	-114	146	278	188	183	179	664	509	201	177
Švedska	50	57	95	63	54	51	47	44	41	39	36

Vir: lastno delo; Eurostat (2020d); Eurostat (2020e).

Priloga 23: Stopnje neto migracij za izbrane države Evropske unije; v petletnih razredih za obdobje 1950–2059 (v %)

Tabela 23.1 Stopnje neto migracij za Avstrijo, Belgijo, Ciper, Češko, Dansko in Estonijo; v petletnih razredih za obdobje 1950–2059 (v %)

Leto	Avstrija	Belgija	Ciper	Češka	Danska	Estonija
1950-1954	-2,2	1,2	-5,4	1,3	-0,8	6,5
1955-1959	-1,5	1,0	-2,4	-0,8	-1,4	4,5
1960-1964	0,4	0,8	-14,9	0,5	0,1	6,9
1965-1969	1,4	1,0	-2,6	-2,6	0,9	6,2
1970-1974	2,2	1,5	1,0	0,2	0,9	4,4
1975-1979	0,1	1,5	-0,4	0,2	0,6	4,2
1980-1984	0,5	0,4	-8,0	-1,0	0,4	3,5
1985-1989	2,9	0,9	4,7	0,1	1,3	2,0
1990-1994	5,8	2,1	10,7	0,6	2,5	-14,9
1995-1999	1,6	1,0	11,8	0,9	2,8	-0,2
2000-2004	4,4	4,2	11,7	0,9	1,7	-2,7
2005-2009	3,7	5,5	11,0	4,8	3,2	-2,3
2010-2014	6,3	4,7	4,0	1,1	3,8	-1,6
2015-2019	7,4	4,2	4,2	2,1	2,6	3,0
2020-2024	2,2	2,1	4,1	2,1	2,6	-0,8
2025-2029	2,2	2,0	4,0	2,0	2,6	-0,8
2030-2034	2,2	2,0	3,9	2,1	2,5	-0,8
2035-2039	2,2	2,0	3,8	2,1	2,5	-0,8
2040-2044	2,2	2,0	3,8	2,1	2,5	-0,8
2045-2049	2,2	2,0	3,7	2,1	2,4	-0,9
2050-2054	2,2	2,0	3,7	2,1	2,4	-0,9
2055-2059	2,2	2,0	3,7	2,1	2,4	-0,9

Prirejeno po United Nations (2019b).

Tabela 23.2 Stopnje neto migracij za Finsko, Francijo, Irsko, Italijo, Latvijo in Luksemburg; v petletnih razredih za obdobje 1950–2059 (v %)

Leto	Finska	Francija	Irska	Italija	Latvija	Luksemburg
1950-1954	-1,6	1,0	-11,8	-1,0	2,9	3,8
1955-1959	-1,3	3,7	-14,6	-2,3	6,5	2,7
1960-1964	-2,9	6,0	-7,5	-0,9	7,2	5,3
1965-1969	-4,3	2,0	-4,0	-0,9	6,1	3,5
1970-1974	1,2	2,1	2,9	0,1	4,5	8,8
1975-1979	-1,2	1,0	3,2	0,6	2,9	6,6
1980-1984	1,1	1,1	-3,5	0,9	2,4	1,4
1985-1989	0,7	1,0	-7,2	-0,0	3,2	6,9
1990-1994	1,9	0,4	-0,9	0,5	-9,0	10,1
1995-1999	0,9	0,7	4,6	-1,0	-3,8	9,4
2000-2004	1,2	3,1	10,2	5,8	-6,3	6,5
2005-2009	2,2	1,4	9,1	3,6	-7,9	17,5
2010-2014	3,0	1,3	-4,9	5,5	-8,1	18,1
2015-2019	2,5	0,6	4,9	2,5	-7,6	16,3
2020-2024	2,5	1,0	2,0	2,0	-4,3	7,8
2025-2029	2,5	1,0	1,9	1,6	-2,3	5,9
2030-2034	2,5	1,0	1,9	1,7	-1,2	5,7
2035-2039	2,5	1,0	1,8	1,7	-0,6	5,5
2040-2044	2,5	1,0	1,8	1,4	-0,6	5,3
2045-2049	2,5	1,0	1,8	1,1	-0,7	5,1
2050-2054	2,6	1,0	1,8	1,1	-0,7	5,0
2055-2059	2,6	1,0	1,7	1,1	-0,7	4,9

Prirejeno po United Nations (2019b).

Tabela 23.3 Stopnje neto migracij za Madžarsko, Malto, Nemčijo, Nizozemsko, Poljsko in Portugalsko; v petletnih razredih za obdobje 1950–2059 (v %)

Leto	Madžarska	Malta	Nemčija	Nizozemska	Poljska	Portugalska
1950-1954	0,5	-18,7	-0,1	-1,6	0,0	-7,2
1955-1959	-3,5	-17,7	0,1	-0,4	-1,9	-7,5
1960-1964	0,4	-7,4	1,8	0,2	-0,4	-12,3
1965-1969	0,3	-7,8	2,3	0,9	-0,9	-15,9
1970-1974	-0,5	-6,0	1,8	2,8	-1,0	2,4
1975-1979	0,2	-3,0	0,6	2,1	-0,6	4,2
1980-1984	-2,2	1,5	0,0	1,0	-0,7	-1,4
1985-1989	-1,7	0,7	4,3	1,9	-1,6	-3,0
1990-1994	1,9	0,9	6,6	2,5	-0,8	3,0
1995-1999	1,5	3,3	1,8	2,3	-0,4	3,4
2000-2004	1,2	2,8	2,0	1,8	-1,0	3,4
2005-2009	0,5	2,8	0,1	0,8	-0,9	1,7
2010-2014	0,6	7,3	4,8	0,7	-1,7	-2,7
2015-2019	0,6	2,1	6,6	0,9	-0,8	-0,6
2020-2024	0,6	1,8	1,7	1,2	-0,3	0,8
2025-2029	0,6	1,3	1,8	1,2	-0,3	1,0
2030-2034	0,7	0,9	1,9	1,1	-0,3	1,0
2035-2039	0,7	0,9	1,9	1,1	-0,3	1,0
2040-2044	0,7	0,9	1,9	1,1	-0,3	1,1
2045-2049	0,7	0,9	1,9	1,2	-0,3	1,1
2050-2054	0,7	0,9	2,0	1,2	-0,3	1,1
2055-2059	0,7	1,0	2,0	1,2	-0,3	1,2

Prirejeno po United Nations (2019b).

Tabela 23.4 Stopnje neto migracij za Slovaško, Slovenijo, Španijo in Švedsko; v petletnih razredih za obdobje 1950–2059 (v %)

Leto	Slovaška	Slovenija	Španija	Švedska
1950-1954	3,8	-2,7	-3,5	1,5
1955-1959	0,9	-1,2	-3,1	1,3
1960-1964	-1,2	-2,7	-1,2	2,1
1965-1969	-2,6	-1,8	-0,9	3,3
1970-1974	-0,7	2,1	0,6	0,5
1975-1979	-0,4	3,9	0,4	2,1
1980-1984	-1,4	7,2	-0,2	0,7
1985-1989	-1,4	3,3	-0,3	3,2
1990-1994	-0,6	-1,7	1,6	3,6
1995-1999	-0,1	0,1	4,6	1,3
2000-2004	0,0	1,5	13,7	3,2
2005-2009	-0,3	3,9	10,0	5,7
2010-2014	0,4	1,6	-2,2	5,3
2015-2019	0,3	1,0	0,9	4,0
2020-2024	0,2	1,0	0,9	2,9
2025-2029	0,2	1,0	0,9	2,9
2030-2034	0,2	1,0	0,9	2,8
2035-2039	0,2	1,0	0,9	2,7
2040-2044	0,2	1,0	0,9	2,7
2045-2049	0,2	1,0	0,9	2,7
2050-2054	0,2	1,0	0,9	2,6
2055-2059	0,2	1,1	0,9	2,6

Prirejeno po United Nations (2019b).

Priloga 24: Stopnje neto migracij za izbrane celine ali območja; v petletnih razredih za obdobje 1950–2059 (v %)

Leto	Afrika	Azija	Evropa	Latinska Amerika	Severna Amerika	Oceanija
1950-1954	-0,5	0,1	-0,6	-0,5	1,6	6,1
1955-1959	-0,5	0,2	-1,0	-1,1	2,7	5,4
1960-1964	-0,7	0,0	0,1	-1,4	1,9	5,2
1965-1969	-0,8	0,1	-0,1	-1,6	1,9	8,4
1970-1974	-1,0	-0,1	0,5	-1,8	3,1	2,8
1975-1979	-0,7	-0,1	0,6	-2,1	3,4	0,8
1980-1984	-0,8	-0,0	0,5	-1,8	2,9	3,4
1985-1989	-0,6	-0,1	0,7	-1,9	3,1	4,2
1990-1994	-0,4	-0,3	1,4	-1,9	3,6	2,6
1995-1999	-0,6	-0,3	0,9	-1,9	6,4	2,0
2000-2004	-0,6	-0,4	2,5	-2,0	4,0	3,1
2005-2009	-0,8	-0,4	2,4	-1,3	4,0	6,7
2010-2014	-0,8	-0,3	1,9	-0,9	3,5	5,0
2015-2019	-0,4	-0,4	1,8	-0,8	3,3	3,8
2020-2024	-0,4	-0,3	1,0	-0,3	3,1	3,1
2025-2029	-0,3	-0,3	1,1	-0,2	3,2	3,1
2030-2034	-0,2	-0,3	1,1	-0,3	3,3	3,0
2035-2039	-0,2	-0,3	1,1	-0,3	3,2	2,9
2040-2044	-0,2	-0,3	1,1	-0,3	3,2	2,8
2045-2049	-0,2	-0,3	1,1	-0,3	3,2	2,7
2050-2054	-0,2	-0,3	1,1	-0,3	3,1	2,6
2055-2059	-0,1	-0,3	1,1	-0,3	3,1	2,5

Prirejeno po United Nation (2019b).

Priloga 25: Stopnje neto migracij za države glede na njihove prihodke; v petletnih razredih za obdobje 1950–2059 (v %)

Leto	Visoki	Višji	Srednji	Nižji srednji	Nizki
1950-1954	0,3	-0,1	-0,0	0,1	-1,4
1955-1959	0,6	-0,3	-0,2	-0,1	-0,6
1960-1964	1,0	-0,6	-0,3	0,0	-0,6
1965-1969	1,0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2
1970-1974	1,6	-0,5	-0,4	-0,3	-1,4
1975-1979	1,5	-0,3	-0,3	-0,2	-2,5
1980-1984	1,4	-0,1	-0,1	-0,1	-3,8
1985-1989	1,7	-0,3	-0,3	-0,2	-2,2
1990-1994	2,0	-0,6	-0,6	-0,6	0,5
1995-1999	2,5	-0,3	-0,5	-0,6	-1,7
2000-2004	3,3	-0,3	-0,7	-1,1	-0,8
2005-2009	4,0	-0,3	-0,8	-1,2	-1,4
2010-2014	3,0	0,3	-0,3	-0,8	-3,2
2015-2019	2,6	-0,1	-0,4	-0,7	-1,2
2020-2024	1,8	-0,3	-0,4	-0,5	0,4
2025-2029	1,9	-0,2	-0,4	-0,5	-0,1
2030-2034	1,9	-0,2	-0,3	-0,4	-0,4
2035-2039	1,8	-0,1	-0,3	-0,4	-0,4
2040-2044	1,8	-0,1	-0,3	-0,4	-0,4
2045-2049	1,8	-0,1	-0,3	-0,4	-0,3
2050-2054	1,8	-0,1	-0,3	-0,4	-0,3
2055-2059	1,9	-0,1	-0,3	-0,4	-0,3

Prirejeno po United Nations (2019b).